111E JAARGANG — NO.: 233 ZATERDAG 8 OKTOBER 1994

AMIGOE

VANDAAG

MARIA LIBERIA PETERS ...chartervluchten...

Prekè

Voorhoeve: 'Saleh we effe kennis maken?'

Iraakse troepenbewegingen bij grens Koeweit

VS waarschuwen Baghdad voor 'beoordelingsfout'

WASHINGTON BAGHDAD - **De olieprijzen zijn vrijdag gestegen op de wereldmarkt als gevolg van de toegenomen spanning in het Golf-gebied. Het opmarcheren van het Iraakse leger in de richting van Koeweit leidde tot waarschuwingen vanuit Washington dat Baghdad geen verkeerde gok moet doen. In Irak liet men weten dat men aan niemand, ook de VN, niet verantwoording schuldig is voor legeroperaties en dat men de sancties van de Verenigde Naties beu was. Inmiddels hebben de Verenigde Staten al versterkingen gestuurd naar het Golf-gebied.**

De internationale oliemarkt reageerde onmiddellijk vrijdag. In New York ging de toonaangevende *light sweet crude* 45 dollarcent omhoog per vat voor levering in november. De prijs bedraagt nu 18.68 dollar per vat. In Londen noteerde de Brent-Noordzee-olie 28 dollar cent meer en kwam op 17.24 dollar per vat. Volgens analisten geeft deze prijsverhoging aan dat men nauwkeurig en bezorgd de ontwikkelingen volgt in Irak en Koeweit.

MAATREGELEN

De Verenigde Staten hebben de 'geëigende maatregelen getroffen uit voorzorg', zo verklaarde president Bill Clinton tijdens een persconferentie in het Witte Huis. Hij refereerde daarbij naar de troepenbewegingen van Irak. Hij negeerde vragen wat deze maatregelen kunnen inhouden. Hij wilde wel kwijt dat Irak de VS niet kan intimideren.

In Washington volgt men een en ander ook met grote bezorgdheid. Men liet weten dat men niet met de handen in de schoot zou blijven zitten als de spanning in het Golf-gebied onverhoopt mocht gaan toenemen. Minister van Defensie William Perry zei dat de troepenbewegingen van het Iraakse leger 'voldoende belangrijk zijn om ons ongerust te maken'.

PANTSERDIVISIES

'Het zijn geen routinebewegingen, en ze zijn niet karakteristiek voor wat we in het verleden hebben gezien, aldus Penny tijdens een persconferentie. Een hoge Amerikaanse regeringsfunctionaris die anoniem wilde blijven maakte duidelijk dat men een 'belangrijke troepenbeweging' van Iraakse troepen in de richting van Koeweit heeft geconstateerd, waarbij ook pantserdivisies zijn betrokken'. Het gaat om de Revolutionaire garde, de elitetroepen van Irak. Ongeveer tien- tot vijftienduizend man trekt op in de richting van de grens met Koeweit.

Baghdad reageerde op de **bezorgde Amerikaanse toon laconiek met te zeggen dat** men 'niet verplicht is rekening af te leggen voor zijn troepen-bewegingen op zijn eigen grondgebied'. Zo zei men bij het ministerie van Informatie. Men bevestigde noch ontkende echter de berichten uit Washington. Irak vindt dat degenen die kwaad denken over Irak daarvoor en ook voor de gevolgen verantwoordelijk zijn en niet Baghdad. Tegenover de Algemene vergadering van de VN maakte men bij monde van zijn waarnemend minister president Tariq Aziz duidelijk dat men de sancties van de VN meer dan beu is. Men wijst daarbij naar de VS die de eventuele opheffing der sancties blokkeert.

VS-TROEPEN

Van Amerikaanse zijde is ondertussen het vliegkampschip George Washington onderweg naar de Golf. Ook andere versterkingen zouden naar de Golf gedirigeerd worden. Vandaag zouden deze reeds aankomen in de Golf. De VS hebben op het ogenblik al acht oorlogsschepen in de omgeving van de Perzische Golf, waaronder een amphibische eenheid met ongeveer tweeduizend mariniers. Zij worden dichterbij de Koeweitse grens gestationeerd. Er bevinden zich al ruim dertienhonderd Amerikaanse soldaten in Koeweit in verband met een gezamenlijke militaire oefening met het Koeweitse leger.

Ook Engeland is bereid marineschepen naar het gebied te sturen. In eerste instantie stuurt het een fregat.

Tariq Aziz: Irak is VN-sancties beu

■ VERENIGDE NATIES - Waarnemend minister-president van Irak Tariq Aziz (rechts) in gesprek met de waarnemend minister van Buitenlandse Zaken van zijn land Riyadh al Qaysi in de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties. De foto werd genomen kort voordat Aziz zijn toespraak hield, waarin hij duidelijk maakte dat zijn land de sancties van de Verenigde Naties beu was. Hij verweet de Verenigde Staten elke poging te blokkeren om de sancties te verlichten of op te heffen.

(AFP-satellietfoto)

In Nieuwzeelandse Auckland:

Afpersers honorair consul van Nederland aangehouden

WELLINGTON - **De Nieuwzeelandse politie heeft twee Britten gearresteerd die geprobeerd hadden de Nederlandse honorair consul in Auckland, de 47-jarige zakenman A., van Heeren, ongeveer drie miljoen gulden af te persen.**

Volgens het Nederlandse ministerie van Buitenlandse zaken had de afpersingspoging geen betrekking op de taak van Van Heeren als honorair consul van het Koninkrijk der Nederlanden. Van Heeren is een man van onbesproken gedrag, zijn integriteit is niet in het geding door deze zaak, aldus een woordvoerder in Den Haag.

De verdachten zijn een 21-jarige soldaat die in Noord-Ierland is gelegerd en in Nieuw Zeeland met verlof is en een 45-jarige detective. Waarmee men Van Heeren heeft willen afpersen is niet bekend geworden. Sinds 1987 is Van Heeren honorair consul in Auckland. Hij heeft zakelijke belangen in Nederland, België, Zuid-Afrika en Nieuw Zeeland. In laatstgenoemd land is hij eigenaar van een van de meest exclusieve hotels.

Bij Jouret hang naar zwarte missen, aanbidden duivel:

Interpol zoekt naar leiders van Orde van de Zonnetempel

LAUSANNE - **De politie is een wereldomvattende jacht begonnen op verzoek van de Zwitserse justitie naar de topfiguren van de Orde van de Zonnetempel: Luc Jouret en Joseph di Mambro. Steeds meer gaan de gedachten uit naar een massale moord-actie waarvan 48 leden het slachtoffer zijn geworden, wier lichamen zijn gevonden. Interpol heeft een aanhoudingsbevel uitgevaardigd wegens moord en brandstichting.**

Het verzoek van Interpol is donderdag al uitgegaan, een dag nadat de gruwelijke ontdekking was gedaan in Zwitserland en in Canada. De Canadese politie liet weten dat men belangstelling had om Jouret aan de tand te voelen na het vinden van vijf dode lichamen in de provincie Quebec welke gebeurtenis veel gelijkenis vertoont met het drama in Zwitserland. Volgens de Canadese politie zijn drie van de gevonden doden gruwelijk gemarteld.

Alles leek er aanvankelijk op te wijzen dat het een massaal geleide zelfmoordactie was. Verschillende feiten doen de politie daaraan nu twijfelen. Zo waren verschillende van de dood teruggevonden sekteleden gebonden, twintig vertoonden kogelgaten en weer andere lichamen droegen sporen van marteling. In Zwitserland doet daarom steeds meer de gedachte opgeld dat het een massaal gedirigeerde moordactie is geweest.

Voorlopig hoopt men meer aan de weet te komen als men Jouret en Di Mambro kan verhoren. Het is overigens mogelijk dat zij zich onder degenen bevinden die dood zijn aangetroffen. Jouret zou in het zuiden van Frankrijk zijn gezien.

Oprichter van de sekte is de 46-jarige Luc Jouret. Hij werd op 18 oktober 1947 uit Belgische ouders geboren in Kikwit in Belgisch Congo (het huidige Zaïre). Hij studeerde medicijnen aan de Brusselse Vrije Universiteit. Het is onduidelijk of hij is afgestudeerd. Na zijn studie werkte hij als homeopaat in België en in Annemasse (Frankrijk), dat onder de rook van Genève ligt. In 1986 vertrok hij naar Canada, waar hij het staatsburgerschap verkreeg.

Hij had al vroeg grote belangstelling voor mystieke ideeën. Als student was hij in de Belgische hoofdstad lid van een zogenaamde Keltische orde, die zwarte missen hield en de duivel aanbad. Toen al wist hij andere sekteleden gemakkelijk onder zijn invloed te krijgen. Hij was in Frankrijk enige tijd lid van de hernieuwde Orde der Tempeliers, maar volgens de weduwe van de oprichter, Germaine Ortigas, was het hem eigenlijk alleen om het geld en de vrouwen te doen. Na de dood van haar man in 1983 probeerde hij de kas te lichten. Bovendien heeft hij een tiental leden van deze orde in de vernieling geholpen, aldus mevrouw Ortigas.

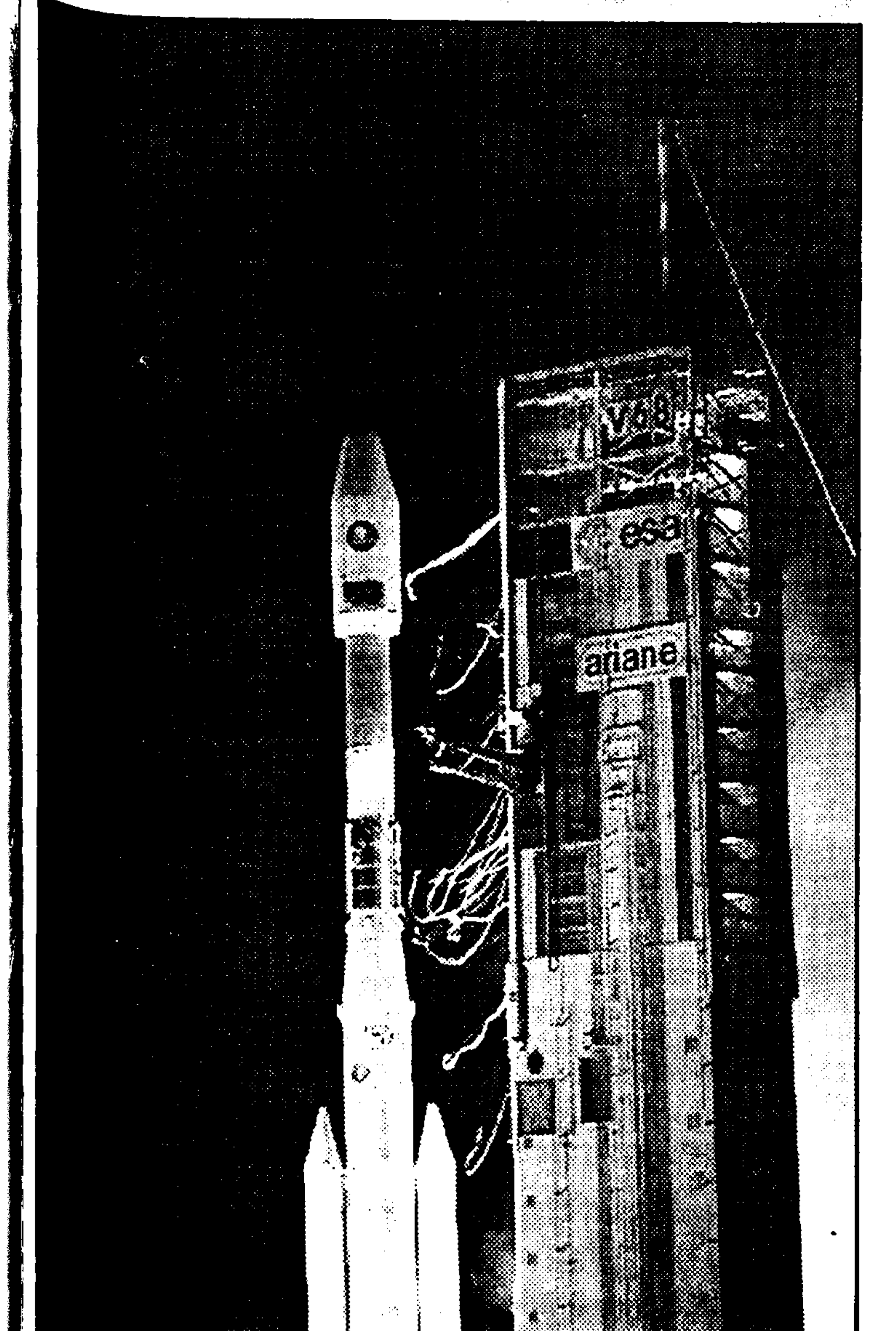
Nadat Jouret uit de orde was gezet, richtte hij in 1984 zijn eigen Orde van de Zonnetempel op. Hij hield talloze lezingen, onder meer in luxueuze Zwitserse hotels, over het naderende einde van de wereld. Een aanwezige die anoniem wenst te blijven, zei tegen AFP: "Hij was een charmante man, maar hij maakte de mensen bang met zijn verhalen over de apocalyps."

BREUKEN

Of de dramatische gebeurtenissen in Zwitserland zijn veroorzaakt door eindtijdverwachtingen met het oog op het jaar 2000 of door vervolgingswaanzin van de sekteleider, daarover breken sektendeskundigen zich momenteel het hoofd. Wegens illegale wapenhandel was Jouret in Canada veroordeeld, waarna hij naar Zwitserland vluchtte. Een vroegere medewerkster zei: "De man was voortdurend op de vlucht. Zijn leven kent vele breuken." Ook in de afscheidsbrief die een Zwitserse sektenexpert zegt te hebben ontvangen, wordt geklaagd over vervolging van de sekte.

3kol: curs:Bij Jouret hang naar zwarte missen, aanbidden duivel: Interpol zoekt naar leiders van Orde van de Zonnetempel

Ariane succesvol gelanceerd

■ KOUROU - *De Europese Ariane raket is weer met succes gelanceerd vanaf het ruimtevaartcentrum Kourou in Frans Guyana. Inmiddels is de Mexicaanse satelliet Solidaridad-2, die hij aan boord had, in de ruimte gezet voor zijn telecommunicatie-taak ten behoeve van Mexico. Ook werd een Thaise satelliet uitgezet.*

Berlusconi's Finivest doorzocht

MILAAN - **De Italiaanse financiële recherche heeft het hoofdkantoor van het bedrijf Finivest van premier Silvio Berlusconi doorzocht. Finivest is verwikkeld in een aantal onderzoeken naar mogelijke corruptie.**

Volgens woordvoerders van Justitie waren de agenten op zoek naar bewijzen van schendingen van de mediawet door het abonnee-televisiestation Telepiu waarvan Finivest mede-eigenaar is. Officieel bezit Finivest tien procent van Telepiu, volgens bepalingen van de Italiaanse mediawet die het ontstaan van monopolies moet tegengaan mag Berlusconi ook niet meer bezitten omdat hij al eigenaar is van drie landelijke commerciële tv-netten. Berlusconi wordt er echter van verdacht de meerderheid van Telepiu te controleren.

Brasilia: 80 % stemmen geteld

BRASILIA - **Bij het tellen der stemmen in Brazilië wordt de voorsprong van de sociaal-democratische kandidaat Fernando Henrique Cardoso op zijn rivalen voor het presidentschap van Brazilië steeds duidelijker.**

Na het tellen van 80,13 procent der stemmen ligt Cardoso voor met 27.958.6546 stemmen oftewel 54,63 procent. Tweede is Luiz Inacio Lula da Silva met 13.730.162 stemmen oftewel 26,83 procent. Derde is Eneas Carnero met 3.622.8312 oftewel 7,08 procent. Het aantal nietige stemmen bedroeg 5.906.814 en er werden 5.769.064 blanco stemmen uitgebracht. Er waren 13.091.472 Brazilianen die niet naar de stembus gingen.

NAPA

DEZE WEEK

* CHARLES DAVELAAR is lid van de 'Trekkersgroep Hato groeipool'. Een clubje enthousiaste deskundigen die zich bezighouden met de ontwikkeling van de internationale luchthaven van Curaçao. Na een periode van inventarisatie die een half jaar duurde, is de groep afgelopen week aan de slag gegaan met concrete daden. Davelaar vertelt hierover in een gesprek met Marjo Nederlof. pag. 1

* HET NEGENDE internationale toneelfestival van Aruba, waaraan vijftien landen uit drie werelddelen deelnamen, is juist door die verscheidenheid een groot succes geworden. Wim Rutgers anlayseert samen met het Arubaanse jurylid Amy Lasten het festival op pag. 3

* BRAZILIE is een onmetelijk groot land, met drukke steden maar ook met uitgestrekte ongerepte natuurgebieden. Bart de Boer was er op bezoek en verzorgde de reportage met foto's op pag. 7

* DE JONGE Van der Valk generatie werkt aan een nieuw imago. Maar de bekende familie-traditie: hard werken, goed zorgen voor de klanten en elke Van de Valk een eigen zaak blijft overeind. Een interview met de 'nieuwe Gerrit': Martin van de Valk op pag. 8

* VERDER IN ÑAPA de rubrieken Buitenland, Onderwijs, Dieet en voeding, Impressies, Kook mee met May, Wat woorden ons zeggen, Literair, een nieuwe Filmrubriek, Filatelie, Natuurlijk beter worden en de wekelijkse Kruiswoordpuzzel.

ÑAPA wordt wekelijks gratis bezorgd aan Amigoe-abonnees en is in de losse verkoop verkrijgbaar met de zaterdagkrant voor het totaalbedrag van een gulden.

Colombia en VS: Samen ten strijde tegen drugshandel

WASHINGTON - **De Verenigde Staten en Colombia zijn het eens met elkaar over de noodzaak hun onderlinge banden te versterken voor wat de bestrijding van de drugshandel betreft.**

Dit ondanks het feit dat Bogota een herziening wil van de aanpak van de operaties van de Amerikaanse narcotica-brigade DEA op Colombiaans grondgebied. DEA-directeur Thomas Constantine maakte vrijdag zijn opwachting bij de Colombiaanse minister van Defensie Fernando Botero. Bij die gelegenheid uitte de DEA-topman de wens, dat de beide landen hun pogingen versterken in de strijd tegen de verdovende middelen.

Doe mee met

Weet waar U eet!

Zie pag. 9

UNA-cursus

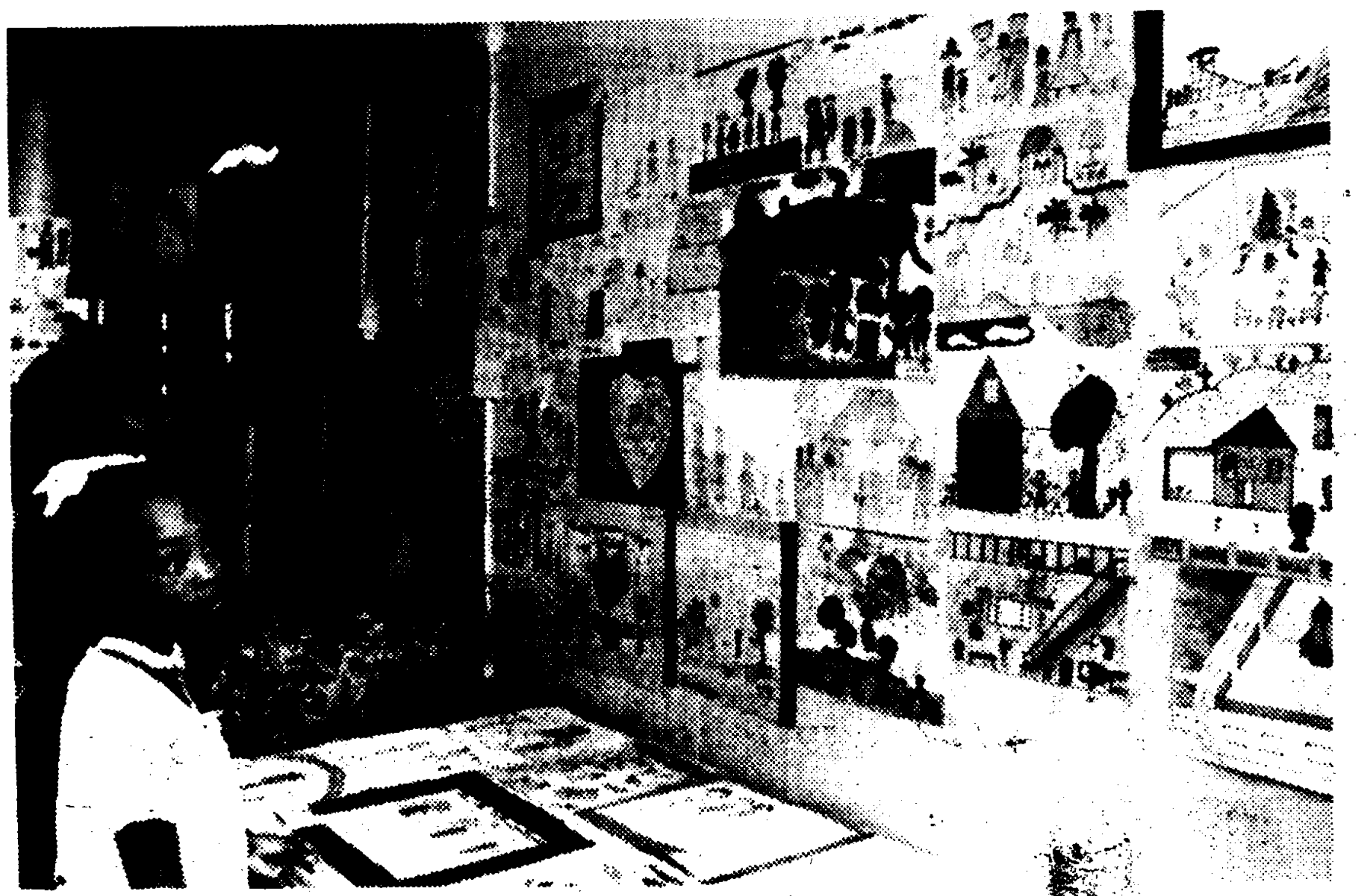
WILLEMSTAD — De faculteit der Sociale en Economische Wetenschappen van de Nederlandse Antillen organiseert in het kader van haar certificatenprogramma gedurende de periode 17 oktober tot en met 11 november 1994 het keuzevak Management Issues: Nationale cultuur en organisatiecultuur.

In het door de UNA aangeboden keuzevak wordt in eerste instantie onderzocht wat de kern is van de ideeën, overtuigingen en oordelen die aan Curaçaose kinderen wordt overgedragen.

Onderzoek dat verweven is met het onderwijs is er op gericht inzicht te krijgen in de opvattingen en houdingen van Curaçaoenaars ten aanzien van maatschappelijke ongelijkheid en bestaansonzekerheid, ten aanzien van individualisme en collectivisme en ten aanzien van de rol die vrouwen zouden moeten spelen in de samenleving, thuis en op het werk.

Een tweede punt dat aan de orde komt betreft de samenhang tussen de nagenoeg onveranderbare nationale culturen en de meer flexibele organisatieculturen. Concreet komt de vraag op tafel hoe een manager kan omgaan met interculturele verschillen en met meer of minder positieve organisatieculturen. Ten slotte wordt ook stilgestaan bij de verschillen tussen mannen en vrouwen in nationale culturen en organisatieculturen.

Het keuzevak wordt verzorgd door drs. Sonia Cuales (UNA), dr. Geert Sanders (RUG, Groningen) en dr. Peter Verton. Inschrijving is mogelijk tot uiterlijk 13 oktober bij de UNA.

Mijn familie in beeld

door Nel Casimiri

De gezamenlijke Junior Chambers van Curacao hebben voor alle lagere scholen van het eiland een tekenwedstrijd uitgeschreven, waarbij de kinderen moesten uitbeelden hoe zij hun familie, of hun gezin zagen. De drie winnende tekeningen (een van de tweede, een van de derde en een van de vierde klassers: er waren dus drie categorieën) worden naar de moederorganisatie in de Verenigde Staten gestuurd waar zij zullen meedoen aan een wereldwijde expositie.

De tekeningen van de Curacaose kinderen worden dit weekend tentoongesteld in Punda in het oude gebouw van La Aurora in de Wolkstraat. Er zijn drie Jaycees afdelingen op Curacao, de Willemstad Jaycees, de Female Jaycees en de Ioba Jaycees. Alle drie deze afdelingen werkten samen om deze expositie te organiseren en ik heb zelden zo'n slecht georganiseerde expositie gezien.

Het gebouw van La Aurora wordt gesloopt, maar het achterste deel aan de Wolkstraat staat nog overeind. Die ruimte mocht gratis of voor zeer weinig geld gebruikt worden. Maar in verband met de sloopwerkzaamheden was de elektriciteit al afgesloten. De opening zou om vijf uur plaatsvinden. De Wolkstraat is smal, het zonlicht is daar al vroeg weg. Maar de voorzitter werkte tot vijf uur en kwam pas om half zes aan en daar werd op gewacht. Van de drie Jaycees organisaties samen waren toen op dat tijdstip tien leden aanwezig. Binnen bleek geen enkele moeite gedaan om de ruimte aan te kleden. De tekeningen zijn met tape aan elkaar geplakt en zonder enige ordening opgehangen. Er is gewoon geen zorg aan besteed. Op mijn vraag waarom ze een tekenwedstrijd voor kinderen hadden georganiseerd, was het antwoord: "Dat is zo goed voor hun expressie", maar later bleek het een idee van de moederorganisatie te zijn in het kader van Het Jaar van het Gezin.

Die droefenis over de organisatie strekt zich zeker niet uit tot de kindertekeningen. De kinderen hebben hun best gedaan en een prachtig beeld gegeven van de familie waartoe ze behoren. Sommigen hebben om het hééééél mooi te maken iets nagetekend uit een boekje, maar de meesten hebben hun eigen vader en moeder, broertjes en zusjes, oma's, neefjes en nichtjes getekend. Soms is het zelfportret aanmerkelijk groter dan de ouders en broertjes en zusjes erom heen, maar dat is een kwestie van belangrijkheid. Ook is er een tekening van een gezin met oma, met neefjes en nichtjes, waarbij iedereen mooi getekend en ingekleurd is. Alleen de vader bestaat uit zuinige zwarte lijntjes. Zonder kleur.

Het ene kind tekent vader, moeder en zichzelf, een ander de hele familie met alle ooms en tantes, nichtjes en neefjes, een echte Caribische extended family. De ene tekening is voorzichtig ingekleurd met pasteltinten, van de ander springt de kleur je van verre tegemoet. Soms is een stift bijna uitgedroogd en dan wordt het inkleuren meer een kwestie van arceren. Maar als je het lang genoeg volhoudt komt de kleur toch over. Er zijn kinderen die van snelheid houden en vlug klaar willen zijn, terwijl anderen heel netjes en precies werken met eindeloos geduld. Zij hebben moeite om de tekening af te krijgen, vooral als je veel wil vertellen. Samen naar de voetbalwedstrijd, samen in de tuin werken, samen zwemmen. Er zijn hele romans of sociologische studies waarvoor deze tekeningen als illustratie zouden kunnen dienen. Die tekeningen zijn de moeite waard en nog te bezichtigen zaterdag en zondag ... tot 19.00 uur in de Wolkstraat.

Doel grotere zelfstandigheid

Start vormingsproject voor jonge alleenstaande moeders

WILLEMSTAD — Voorlichting, hulp en vorming aan jonge alleenstaande moeders (JAM). Het Sentro di Dama (SeDa) wil daarmee de zelfstandigheid van tienermoeders vergroten. Eind oktober gaat de eerste cursus met het motto 'Mama, muhe, trahadó: formando-kreando' van start voor alleenstaande moeders die nog op school zitten.

Op Curaçao is bijna 17 procent van de meisjes tussen de 15 en 24 jaar ongehuwd en moeder. In het kader van het beleidsprogramma Taskforce Antilliaanse Jongeren wordt nu aan deze doelgroep speciale aandacht besteed.

Aan de voorbereiding van het cursusprogramma is ruim een jaar gewerkt door Jeanne Henriquez (SeDa), Louella Getrouw en Joyce Sluis (dienst Sociale Zaken) en Fredy Berkelder (Interamo n.v.). Er is materiaal verzameld in Nederland van vergelijkbare cursussen en op Curaçao zijn diverse personen van zo'n 21 instellingen geïnterviewd ten aanzien van hun kennis, ervaring en opvattingen over de doelgroep. Met een aantal van deze instellingen wordt overlegd over hun aandeel in de uitvoering van het cursusaanbod.

De eerste groep (aanstaande) jonge moeders wordt via verwijzing van scholen samengesteld. De scholen van het voortgezet en nijverheidsonderwijs hebben hiervoor inmiddels informatiemateriaal ontvangen. De cursusbijeenkomsten zullen worden gehouden in het Sentro di Bario Otrobanda. De cursus is gratis, wordt twee keer per week gegeven en duurt veertig uur. Er worden thema's behandeld zoals zelfvertrouwen, omgaan met sexualiteit, vriendschap en relaties, opvoeding, doelen stellen en besluiten nemen, beroepenvoorlichting, school en toekomst. ... in de wijken Montagne en Koraal Specht verzorgd w... den voor jonge, alleenstaa... moeders met een ondersta... uitkering. Het project w... eind 1995 afgesloten met ... seminar waarbij inform... wordt gegeven over de e... ringen en resultaten van d... werkwijze en er wordt ... werkboek en spelmateri... gepresenteerd ten beh... van nieuwe trainers ... nieuwe groepen in an... wijken. De uitvoering van ... eerste cursus is in han... van het SeDa.

Uit interviews met 21 ins... lingen, onder meer in ... gezondheidszorg, het ond... wijs en de hulpverlening ... gebleken dat alleenstaa... moeders dringend hulp no... hebben bij het ontwikke... van zelfstandigheid, ken... en vaardigheden. Het m... derschap is op Curaçao e... valkuil, scholen en werk... vers reageren afwijzend ... er is bij voorbeeld geb... aan kinderopvang, zo ... gebleken.

De dienst Sociale Za... heeft 146 JAM's, die ... aangewezen op een ... standsuitkering en die vo... jaar een cursus volgden ... deze dienst, gevraagd n... hun opleiding, leefpatroon ... toekomstverwachting. H... blijkt dat de meeste vrouw... de huishoudschool heb... bezocht, maar vaak n... hebben afgemaakt. ... vrouwen hebben veelal ... kind en wonen bij de moe... in. Van de 146 onderzoc... vrouwen wonen slechts zev... zelfstandig. Veilig vrijen d... geen van de vrouwen: e... condoom werd niet gebrui... Als anti-conceptiemiddel ... de pil het meest in trek.

Toekomstverwachting... hebben de vrouwen nau... lijks. Gevraagd naar het so... cursus of opleiding dat ... zouden willen volgen, w... veelal geen duidelijke w... geuit. De vrouwen vin... vooral werk als winkelj... of ... in de snackbar.

Gouverneur Saleh bij opening symposium 'Gezondheidszorg en Wetgeving'

Oplossingen gezondsheidzorg lijken moeilijk haalbaar

WILLEMSTAD — De discussies over de gezondheidszorg lijken eindeloos te zijn en consensus over mogelijke oplossingen kennelijk moeilijk haalbaar". Dat zei gouverneur mr. Jaime Saleh vanmorgen bij de opening van het symposium 'Gezondheidszorg en wetgeving in de Nederlandse Antillen".

Volgens Saleh klinkt dit welhaast paradoxaal, omdat iedereen wel vindt dat er iets moet gebeuren. "Men is het er over eens dat de kwaliteit beter moet worden bewaakt, dat de zorg niet overal even goed verdeeld is en dat de kosten nagenoeg ongecontroleerd te hoog zijn gestegen, terwijl de financiële middelen niet meer in voldoende mate aanwezig zijn", aldus de gouverneur.

Volgens Saleh blijft de echte belangstelling voor de gezondheidszorg helaas slechts beperkt tot de drie belangrijkste 'actoren' op dit gebied, namelijk de overheid, de zorgaanbieders en de zorgverzekeraars. "De vierde actor de patiëntenbeweging, speelt nauwelijks een rol, omdat zij hier in feite niet bestaat", aldus Saleh.

Tijdens het symposium zullen een aantal landsverordeningen besproken worden. Inhoudelijk verschillen zij van onderwerp, maar in de kern van de zaak gaat het in feite om twee dingen. Ten eerste de structurering van de gezondheidszorg en ten tweede de verbetering cq. de bewaking van de kwaliteit daarvan. Saleh: "De achterliggende gedachte is dat een ongecoördineerde en ongecontroleerde gezondheidszorg leidt tot een onbetaalbare gezondheidszorg van bovendien onbeheersbare omvang, terwijl lang niet zeker is dat de patiënt daaruit het gewenste profijt zal trekken. In dit verband wordt zelfs gezegd dat meer en duurdere zorg niet per definitie leidt tot meer gezondheid," aldus Saleh.

De vraag rijst dan ook waarom de overheid met regelgeving moet komen indien iedereen het met elkaar eens is dat gezondheidszorgbeheersing gewenst is. Saleh vraagt zich dan ook af of wij gezamenlijk niet in staat zijn goede afspraken te maken zodat regulering door de overheid overbodig wordt.

Saleh: "De markt is onvoldoende in staat gebleken zelfregulerend op te treden. Het marktmechanisme heeft onvoldoende gefunctioneerd. Met name de controlemechanismen blijken niet in staat corrigerend op te treden en de private belangen van de diverse actoren kunnen kennelijk niet met elkaar in overeenstemming worden gebracht".

De gouverneur komt dan ook tot de conclusie dat bij de huidige stand van zaken er wel degelijk een rol voor de overheid is weggelegd. "Het behoort tot haar verantwoordelijkheid kaders te creëren en algemene voorwaarden te scheppen waarbinnen een goede gezondheidszorg gerealiseerd kan worden. In artikel 41 van onze staatsregeling staat dat de overheid toezicht uitoefent op de toestand van de openbare gezondheid en dat alles wat met de geneeskunde te maken heeft bij landsverordening geregeld wordt".

Maar volgens de gouverneur is er niet alleen voor de overheid een taak weggelegd. "Regelgeving alleen is niet voldoende. Wanneer wij het hebben over doelmatigheid en kwaliteit, dan zijn dat aspecten waaraan ook de zorgaanbieders, verzekeraars en patiënten een bijdrage hebben te leveren. De zorgaanbieders zijn als eerste geroepen om verantwoorde zorg te bieden. Voorzieningen en beroepsbeoefenaren werken helaas nog steeds langs elkaar heen en er is maar al te vaak onvoldoende sprake van logisch op elkaar aansluitende zorg. Dit alles werkt nodeloze verrichtingen en nodeloze kosten in de hand".

"Hoe meer aanbod van zorg er is en hoe gemakkelijker men aan de zorg kan komen des te eerder zal men van die zorg gebruik maken. Wat dit betreft moeten patiënten ook een bijdrage leveren aan de bevordering van de doelmatigheid en de beperking van de kosten. Wanneer de zorgaanbieders onvoldoende tegenwicht bieden en al te vaak meegaan met de patiënten dan zullen deze wel tevreden zijn, maar daarmee is de algemene gezondheidszorg niet gediend", aldus Saleh

Politiecommissaris Anthony Willems:

Automatisering politiekorps biedt enorm veel voordelen

WILLEMSTAD — Het politiekorps van de Nederlandse Antillen had woorden te over om de vele voordelen van de automatisering naar voren te brengen. In een lange toespraak gaf Anthony Willems, waarnemend politiecommissaris van Curaçao, aan dat de automatisering zal leiden tot het sneller oplossen van delicten en het aanpakken van probleemgebieden nog voordat er een delict gepleegd is. "Daarnaast zal ook de dienstverlening naar het publiek toe aanmerkelijk verbeterd worden", aldus Willems.

Willems verklaarde gisteren dat geen enkele organisatie over meer informatie beschikt dan de politie. "Deze informatie ligt echter over alle twintig afdelingen verspreid en het kost soms maanden om de gewenste informatie bij elkaar te krijgen. Dit heeft tot gevolg dat de oplossing van delicten ernstig bemoeilijkt wordt."

Willems ging uitgebreid in op de vele voordelen van de automatisering. "De wachtrapporten van alle twintig afdelingen kunnen nu gemakkelijk verzameld. Welk type delict, waar heeft het plaatsgevonden, wie waren erbij betroken; alle informatie is nu in één opslag beschikbaar. Nu worden elke dag stapels rapporten gemaakt. Indien een agent enige informatie nodig heeft moeten vijf tot zes administratieve krachten worden ingeschakeld en duurt het soms weken of maanden voordat de stukken gevonden worden".

Willems: "Met het automatiseringssyteem kan ook het patroon van overvallen e.d. onderzocht worden. Dit heeft weer tot gevolg dat patrouilles naar probleemgebieden gestuurd kunnen worden om preventief op te treden".

Verder kan nu het vingerafdrukken- en fotobestand geregistreerd worden in de computer. Gemiddeld vinden er per dag vijftig inbraken in bedrijven en woningen plaats. De politie beschikt over de vingerafdrukken van meer dan 30.000 criminelen; maal tien vingers is dat dus 300.000 vingerafdrukken. Het computersysteem kan binnen enkele seconden aangeven van wie een vingerafdruk is. Voorheen was dat een onmogelijke zaak. Als nu het vingerafdrukkenbestand reeds was geautomatiseerd dan konden 300 tot 400 inbraken worden opgelost".

"In het computersysteem worden tevens de roep-, bij- of valse namen van verdachten geregistreerd, de modus operandi van criminelen, gestolen voertuigen en voorwerpen enz. Verder wordt het criminele inlichtingenbestand geautomatiseerd. Hierbij wordt ondermeer geregistreerd met wie verdachten vaak in aanraking komen, wie hun vrienden en kennissen zijn, verdachte huizen en personen".

In zijn geheel zal het automatiseringssysteem het werk van de politie aanmerkelijk vergemakkelijken. Willems: "Nu is het zo dat gestolen voorwerpen, bijvoorbeeld in Punda, indien zij gevonden worden op Montaña, niet eens aan de rechtmatige eigenaar teruggegeven kunnen worden door de onoverzichtelijkheid van het systeem".

Ook de vreemdelingendienst zal op het systeem aangesloten worden. Hierdoor kunnen illegalen gemakkelijker opgespoord worden en kunnen verdachte personen in de gaten gehouden worden of zelfs de toegang tot het eiland worden geweigerd.

Abvo: beleid werkgelegenheid 'moderne genocide'

WILLEMSTAD — In h... radioprogramma van ... ABVO op donderd... wordt de voorbee... funktie die de reger... moet hebben op ... gebied van werkgele... heid, aangeduid ... 'moderne genocide'.

Volgens Stela Victoria ... de ABVO verklaren minis... Ys en PAR elke week dat ... de 'machete zetten in ... publieke sector'. Ze ... deert dat PAR en de reger... tot nu toe niets aan werk... legenheid hebben gecreëe... maar wel weten hoe ze ... 'brood uit de mond mo... stoten van honderd... gezinnen'.

Als de regering als ... grootste grote werkgever ... notie van de werkgelegenh... heeft verloren, wat zal ... dan van de marktsec... terechtkomen? Die ma... het nog erger want de ... beeldfunctie die de reg... moet hebben, is erger ... een 'moderne genocide', ... Stela Victoria. "Zeker is ... ABVO niet stil kan bli... zitten. Wij moeten onze ... te hulp snellen."

Maria Liberia-Peters:

'Charterproblematiek speelde mogelijk rol bij terugtrekken KLM uit ALM'

WILLEMSTAD — De aandelenparticipatie van de KLM in de ALM vond indertijd plaats onder de regering Liberia-Peters. De oud-premier denkt dat het uit de ALM terugtrekken van de KLM mede is veroorzaakt door de discussies over het opengooien van de mid-Atlantische route. Zij denkt dat het goed zou zijn geweest als de regering Pourier duidelijkheid had verschaft over het aantal chartervluchten waarvoor zij landingsrechten zou willen verlenen. "Er is nooit gezegd tot hoever men wil gaan; één vlucht per week, of veertien?"

Liberia vindt het jammer dat de KLM uit de ALM stapt. "Geen enkele poging tot echtscheiding is toe te juichen, je bent uiteindelijk samengegaan om elkaar bij te staan. Ik hoop dat het geen consequenties voor de andere vormen van samenwerking zal hebben."

Tijdens de centrale commissievergadering op Sint Maarten, waar Pourier het nieuws bekend maakte, hebben de statenleden gevraagd of Pourier denkt dat de KLM-terugtrekking iets te maken heeft met de charterproblematiek op de mid-Atlantische route. Daarover zei Pourier niet te willen speculeren; hij herhaalde slechts de KLM-argumentatie, dat de KLM niet bereid is bij te dragen aan de verliezen van de ALM. "De KLM is een keihard, commercieel bedrijf. En de charterproblematiek en het af te sluiten nieuwe luchtvaartprotocol zou een rol gespeeld kunnen hebben", denkt Liberia-Peters.

In het boek *De wereld van de KLM in 1992* staan de toenmalige premier en KLM-directeur Pieter Bouw op de foto op de luchthaven van Bonaire, ter gelegenheid van de eerste KLM-vlucht naar Bonaire op 20 april 1991. De begeleidende tekst zegt: "Tien april 1991, alweer een belangrijke dag voor de KLM op het gebied van samenwerkingsovereenkomsten. (...). De overeenkomst is de *bekroning van de al jarenlang bestaande samenwerking tussen KLM en ALM en heeft bovendien historische waarde.* (...). Voor de ALM betekent de overeenkomst onder meer een belangrijke financiële injectie en managementondersteuning. *Voor de KLM is de samenwerking van belang als versterking van haar belangrijke positie op de mid-Atlantische routes* (cursivering Amigoe).

Al ten tijde van de regering Liberia-Peters ontstond -aanvankelijk vanuit Sint Maarten, later ook vanuit Curaçao- de roep om chartervluchten vanaf Amsterdam. Het nieuw af te sluiten luchtvaartprotocol -dat daar niet in voorzag- was voor de DP Sint Maarten eind vorig jaar zelfs aanleiding om uit de regering te stappen. Na de val van het kabinet Liberia, tijdens de daarop volgende interim-kabinetten Römer en Paula, bleef de luchtvaartproblematiek liggen. Ook het kabinet Pourier, die net na haar aantreden met een ontevreden KLM werd geconfronteerd, heeft zich alleen nog in vage termen uitgelaten over haar luchtvaartpolitiek.

Maria Liberia: "Los van de harde commerciële instelling van de KLM, lijkt mij dat voor de KLM er een onzekere factor bij zit. Het loslaten van de monopoliepositie is één ding, maar over hoeveel stoelen per week praten we eigenlijk? Een per week? Veertien? Waar is de berekening wat dat betekent voor de operatie van de KLM-ALM op die route? Wat is het spin-off effect voor het Land? Iedereen weet wel dat we het monopolie willen doorbreken, maar er is nooit gezegd tot hoever de regering daarin wil gaan. De regering had daaraan meer invulling moeten geven."

Isla heeft onderhoud met minister Corion

WILLEMSTAD — De Isla-directie heeft volgende week maandag een onderhoud met minister Jeffrey Corion van Arbeid en Sociale Zaken over de vastgelopen cao-onderhandelingen met de vakbond PWFC.

Gisteren voerde landsbemiddelaar Migda Schill-Maria een gesprek met beide partijen. De vakbond eist een loonsverhoging van veertien procent, terwijl de Isla niet verder zegt te kunnen gaan dan negen procent. Meer salaris zou de concurrentiepositie van de raffinaderij in gevaar brengen, aldus Ingrid Torres van de onderhandelingscommissie van de Isla.

Overslag bij Koraal Specht 'bijna klaar'

WILLEMSTAD — Het overslagstation te Koraal Specht is 'nagenoeg klaar', heeft Selikor-directeur Francisca desgevraagd verklaard aan de *Amigoe*. Het wachten is op enkele 'verbeteringen' die aangebracht worden door DOW.

Het overslagstation is bedoeld als filiaal van de vuilstortplaats Landfill te Malpais. Omdat de afstand naar Malpais voor veel bewoners van Bandariba vrij groot is, is besloten om in Koraal Specht een tussenstation te bouwen. Het zomaar dumpen van vuilnis zou daarmee tegengegaan worden.

Het overslagstation is echter al maanden vrijwel gereed voor gebruik. De openingsdatum is enkele keren uitgesteld. Volgens de Selikor-directeur heeft dat te maken met het feit dat de Veiligheidsinspectie enkele onderdelen van de installatie heeft afgekeurd. Die worden nu door DOW in orde gemaakt.

Een datum voor de opening wil Francisca niet noemen: 'Het is al zo vaak uitgesteld. Ik ga geen datum meer noemen. Schrijft u maar dat het station voor eind van dit jaar open zal gaan'.

PNP beslist morgen over partijleider

WILLEMSTAD — Maria Liberia-Peters zal haar zetel in de Staten en eilandsraad niet neerleggen als zij geen PNP-partijleidster meer zou zijn. "Het is voor sommige mensen 'alles of niets', maar zo ver wil ik niet gaan. Dat lijkt me niet erg ethisch ook."

Morgen vergadert het partijbestuur over de brief die de leidster van de groene partij eerder deze week verstuurde. Daarin stelt zij haar partijleiderschap ter beschikking van de partij. Zij wil niet alleen duidelijkheid hebben over de inhoud van het partijleiderschap, maar ook wie de partij in de komende verkiezingen moet gaan 'trekken'. "Ik wil vóór de komende campagne alles opengooien. Als men liever een ander op mijn plaats ziet, dan is het mij ook goed."

De demissionaire partijleidster denkt dat zij morgen de vergadering deels zal bijwonen. "Daar waar het gaat om het concreet inhoud geven aan de functie van het partijleiderschap -eigenlijk iets heel nieuws voor ons- lijkt mijn aanwezigheid niet bezwaarlijk. Maar als het over mij als persoon gaat, kan ik beter weggaan. Mensen moeten zich vrij voelen om te zeggen wat zij willen."

■ *WILLEMSTAD — Meer dan acht uur later dan gepland, arriveerde vannacht om kwart voor vier minister Joris Voorhoeve (Defensie / Antilliaanse en Arubaanse Zaken) met een uitgebreide delegatie op Hato. De nieuwe minister is voor de eerste maal op de Antillen en zal dinsdag zijn werkbezoek afsluiten. Ondanks het late aankomstuur ging het programma voor vandaag zoals gepland om kwart over acht van start met het afleggen van een bezoek aan gouverneur Saleh (rechts op de foto). Ook ontmoette Voorhoeve vandaag premier Pourier, de Raad van Ministers, gezaghebber Betrian, het BC en Statenvoorzitter Lucille George-Wout.*

Antilliaanse winnares Sound Mix show

WILLEMSTAD — In Nederland werd gisteravond voor een miljoenenpubliek de zestienjarige Antilliaanse Glenda Batta tot winnares van de soundmixshow uitgeroepen. De soundmixshow, waarin beroemde zangers worden geïmiteerd met eigen stem, wordt gepresenteerd door Henny Huisman, en is voor aankomend talent een springplank naar een carrière in de muziek. Gevolmachtigd Minister Carel de Haseth heeft Glenda Batta een gelukstelegram gestuurd.

Stichting Maatschappij en Politie:

Financiële bijdragen bedrijven teleurstellend

WILLEMSTAD — Ronduit teleurstellend. Dat was de mening van Lio Capriles, voorzitter van de Stichting Maatschappij en Politie, op de actie van de organisatie om fondsen bijeen te zamelen voor de automatisering van het politiekorps. Van de 144 bedrijven die benaderd werden reageerden slechts zeven positief. Ongelofelijk is dat met uitzondering van Amstel Brouwerij en de KLM geen enkel Nederlands bedrijf een financiële bijdrage heeft geleverd, aldus Lio Capriles.

Gistermiddag vond in de kantine van de politie te Rio Canario de overhandiging plaats van een cheque van 920.000 gulden aan het politiekorps. Sinds de oprichting in juli 1993 is de Stichting Maatschappij en Politie begonnen met de politie samen te werken aan de bestrijding van de criminaliteit. "De toenemende criminaliteit is een probleem van ons allen, van de gehele samenleving" aldus Lio Capriles. "De politie kan het werk niet alleen aan. We moeten samenwerken, anders voeren we een verloren strijd".

Capriles moest gisteren echter constateren dat het bedrijfsleven zich dit streven nog steeds niet realiseert. "Indien er kritiek geleverd wordt zit iedereen op de eerste rij, maar als er een financiële bijdrage geleverd moet worden geeft men niet thuis. Dit is demotiverend. Van de 144 benaderde bedrijven lieten zeven weten dat bestrijding van de criminaliteit een zuivere overheidstaak is. De grootste teleurstelling was echter dat 104 bedrijven niet eens iets van zich lieten horen", aldus Capriles, die echter hoopt dat de bedrijven in de toekomst alsnog over de brug zullen komen.

Het streven van de Stichting Maatschappij en Politie is gericht op het bijeenbrengen van ruim 2,4 miljoen gulden voor de automatisering van het politiekorps.

De bedrijven die een financiële bijdrage hebben geleverd zijn: Amigoe, Vereniging Offshore Belangen, Ontwikkelingsbank van de Nederlandse Antillen, Mosaicos Samander, Moreno Brandao and Sons, Antillephone, Wimco, KAE, Kodela, Korpodeko, McLaughlin Bank, Deloitte and Touche, Asina, Refineria Isla, Banco di Caribe, Maduro and Curiels Bank, Princess Beach Hotel, Rollins Rudig Hall Antillen, Caribbean Motors, Lucia Group Holding, Hector Henriques B., Firgos, KLM, Beurs, Kamer van Koophandel, Curinde, Maduro Holding, Securitas Antillen, Little Holland, Pizza Hut, Notariskantoor Alexander, Amstel Brouwerij en KPMG Klynveld.

Projectdossier naar EU

Renovatie pontonbrug zou vijf miljoen gaan kosten

WILLEMSTAD — Het projectdossier voor de renovatie van de pontonbrug is ter beoordeling naar de Europese Unie gestuurd. Naar verwachting valt in januari 1995 een besluit over de financiering, een bedrag van drie miljoen Ecu (ongeveer vijf miljoen Antilliaans).

Het projectdossier is in opdracht van de Curaçao Ports Authority opgesteld door een externe consultant. Gedeputeerde Mendes verklaarde eerder goede hoop te hebben op financiering door de EU omdat de pontonbrug van grote toeristische waarde is voor Curaçao.

Zodra de goedkeuring van de EU binnen is, zullen offertes van aannemers gevraagd worden. Naar verwachting is expertise uit het buitenland noodzakelijk. Lokaal is geen kennis aanwezig over de bewegende constructie van het bovendek van de brug.

De overspanning zal niet in zijn geheel vervangen worden, maar grotendeels. De vernieuwing is nodig omdat na een halve eeuw de houten constructie aangetast is door het zout. Motorisch is er evenwel niets aan de hand. Ook de pontons verkeren in goede staat.

De houtsoort die het meest geschikt is, komt uit Canada en is sterk maar toch flexibel. De levertijd hiervan is lang (een jaar) en het hout is duur.

Gedurende de renovatie is de brug niet toegankelijk voor het publiek. Naar verwachting zal de hele brug een bepaalde periode elders in de haven een ligplaats krijgen ter reparatie. Mogelijk zal een extra veerboot ingezet worden tijdens de spits, naast de twee die nu al varen, om de drukte aan te kunnen. Onduidelijk is wanneer de brug opgeleverd wordt. Een mogelijke datum is begin 1996.

Karnavalsgroeperingen kwamen vorig jaar in het geweer toen CPA, op basis van een technisch onderzoek, besloot de pontonbrug niet open te stellen voor de karnavalsoptocht. Gedeputeerde Mendes, zelf ook een fervent karnavalsvierder, besloot een *second opinion* te vragen om te bezien of toch niet, onder strikte voorwaarden, de brug gebruikt kon worden. Het tweede advies was echter even duidelijk als het eerste: de ruim vijftig jaar oude overspanning van de pontjesbrug is er slecht aan toe. De karnavalsoptocht werd toen geconcentreerd in Otrobanda.

Posterijen geeft opnieuw een serie postzegels uit

WILLEMSTAD — De Dienst der Posterijen geeft op woensdag 26 oktober een serie van drie postzegels uit en een souvenir-velletje, bestaande uit één van de kinderzegels van dit jaar. Het thema van dit jaar is kind en gezin. Tevens is een geïllustreerde brochure uitgebracht waarin nadere informatie staat over deze bijzondere uitgifte.

De Verenigde Naties heeft dit jaar uitgeroepen tot het 'Jaar van het Gezin'. Het gezin voldoet aan een aantal belangrijke functies in de samenleving. Op de eerste plaats is het de primaire gemeenschap, die beheerst wordt door regels van liefde, solidariteit en genegenheid. Deze regels zijn gebaseerd op vriendschap, hulpvaardigheid, wederzijds respect en loyaliteit jegens elkaar, evenals de zorg voor de ontwikkeling van elk familielid.

Hier komt nog bij dat het gezin de plaats is die zekerheid biedt aan de gezinsleden die nog niet in staat zijn sociaal onafhankelijk te functioneren. Het is tevens de plaats waar via wederzijdse processen van aanhankelijkheid de basis wordt gelegd voor deugdzame waarden als vertrouwen, geloof in elkaar, vriendschap en liefde voor de medemens.

Vanwege minder gunstige sociale ontwikkelingen wordt dit oorspronkelijk instituut in toenemende mate bedreigd. Een proces dat op de lange duur kan leiden tot een complete desintegratie van de maatschappij. Om dit proces af te remmen is een enorme inspanning van een ieder nodig.

Cao-afspraak over 250 banen

[illegible]

... vincie na de evaluatie van die proefprojecten.

In een inmiddels gepresenteerd rapport stellen de gemeentes en de provincie dat het noodzakelijk is dat de ben...

... de ... een belangrijke ... belangrijke rol vervullen.

ARUBA
AGENDA

KANTOORUREN AMIGOE:
Open van 08.30-12.00/14.30-17.30 uur; za. gesloten.

TELEFOONS:
24333. Voor **spoedgevallen** na kantoortijd: **21639, 22316 en 24506. Pageboy** 127-0379.

FAX: 22368.

BANKREKENINGNUMMER
10.815.445 Banco di Caribe.

POLITIE
11100 (centrale) en 11141 (informatie).

ALARMCENTRALE
115.

****

ZOEKERTJES verschijnen op di. en vr. en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op za. Alleen zoekertjes, die op ma. en do. vóór 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus di. en vr.) verschijnen.

****

WACHTREGELING DOKTOREN
Oranjestad: dokter J. de Cuba via Dr. Horacio Oduber Hospitaal (tel.: 74300) of via Alarmcentrum (115).
za. en zo. van 09.30-10.00/17.00-18.00 uur:
San Nicolas: dokter Br. Every via Centro Medico Dr. Rudi Engelbrecht (San Nicolas; tel.: 48833) of via Alarmcentrum (115).

****

BOTICA
(nachtdienst)
Pabao di Brug:
Sta. Anna, Noord 41-B/41-C. Tel. 68181.

****

VOOR BRANDGEVALLEN en ongelukken gelieve Alarmcentrale (**tel.: 115**) op te bellen.

****

CENTRO MEDICO CARABOBO
(Engelandstraat 7, tel.: 21777)
De wacht heeft dr. Lili G. Beke-Martínez, tel.: 24696.

****

STICHTING
WIT GELE KRUIS ARUBA
ZUIGELINGENBUREAU
Voor informatie in alle districten kan men van ma. t/m vr. tussen 11.00-12.00/15.30-16.30 uur bellen. Openingstijden zuigelingenbureaus (volgens afspraak): Oranjestad (tel.: 23168): do. van 08.00-12.00 uur; Savaneta (tel.: 47020): do. van 08.00-12.00 uur; Noord (tel.: 73425): di. van 08.00-12.00 uur; San Nicolas (tel.: 45906): di. van 08.00-12.00 uur; Santa Cruz (tel.: 58288): di. van 08.00-11.00 uur en wo. van 08.0-12.00 uur; Dakota (tel.: 29008): wo. van 08.00-12.00 uur; Braziel (tel.: 48301): di. van 08.00-12.00 uur; Paradera (tel.: 25543): ma. van 08.00-12.00 uur.

****

ZWANGER? STICHTING CIZKA geeft informatie en brengt u in contact met leden die zwangerschapsbegeleiding, verloskundige hulp en kraamzorg bieden. **Bel 37687.**

****

HOME NURSING BUREAU ARUBA
Tel.: 34321.

****

INFORMATIECENTRUM KONINGIN WILHELMINA FONDS (voor de kankerbestrijding op Aruba)
Geopend van ma. t/m vr. van 08.30-11.30 uur - J.E. Irausquinplein 3 (juist achter de pastorie van Oranjestad).

****

NARCOTICS ANONYMOUS HELPLINE
Tel.: 38989 (24 uur per dag).

****

AIDS-HOTLINE
Bel 23040/27352 tussen 07.30-12.00/13.00-16.30 uur.

****

FADA/PRIDE
(Van Walbeeckstraat 25, tel.: 32999)
Open van ma. tot en met vr. van 08.00-16.00 uur voor inlichtingen omtrent preventie alcohol/drugsmisbruik.

****

FUNDACION RESPETA MI
(stichting tegen seksuele misbruik van minderjarigen)
Tel.: 24433.

****

AMNESTY INTERNATIONAL ARUBA
P.O. Box 1029, **tel.: 27808/48124.**

****

DIERENARTSEN
P. Barendsen en T.J.M. Wools, **tel.: 21720.**
Voor **spoedgevallen** buiten kantooruren **tel.: 115.**

****

BRIDGECLUB ARUBA ARIBA
(Tivoliclub, Wilhelminastraat 16)
di.avond om 19.30 uur **speelavond.** Voor **opgave/informatie tel.: 24953.**

****

ZATERDAG
DIVERSEN
SPORT
ATLETIEKCLUB CAMO: 20.30 uur aanvang 10-km wandelmars bij de Sail Kart (Bushiri) waar ook de finish zal zijn.

VOETBAL (semiprof): 20.00 uur San Luis Deportivo vs Deportivo Nacional - Guillermo Trinidadstadion.

****

ZONDAG
DIVERSEN
SPORT
VOETBAL (semiprof): 18.00 uur Bubali vs Estrella - Guillermo Trinidadstadion.

****

MEP-leider Oduber: 5.156 overheidsdienaren
Tweeduizend ambtenaren minder in dienst is onmogelijke zaak

ORANJESTAD — Er staan in totaal 5.156 personen op de payroll **van de overheid voor een totaal bedrag van bijna 230 miljoen florin per jaar. Met de regelmaat van de klok wordt er gezegd, onder andere door de nieuwe regering-Eman, dat er teveel ambtenaren zijn. Het land Aruba zou het makkelijk met 2000 tot 1500 overheidsdienaren minder kunnen doen. Maar, schijft oppositieleider Nelson Oduber van de MEP in een open brief aan de regering, dat kan helemaal niet.**

In de brief aan premier Henny Eman maakt Oduber een uitgebreide berekening van alle personen die door de overheid uitbetaald worden. “Het is nuttig om eens na te gaan hoeveel van de 5.156 personen ook direkt voor de overheid werken,” aldus begint de MEP-voorman. Daarna gaat hij aan het rekenen.

Er zijn 49 personen met een studieopdracht, 65 mariniers en 12 man marinepersoneel. Verder zijn er 1.053 onderwijzers en leerkrachten (waarvan 24 werkzaam bij allerlei stichtingen) en nog eens 524 mensen die op de een of andere wijze een pensioenuitkering krijgen van de staat. Er zijn bovendien nog eens zo'n 100 oud-Statenleden die pensioengerechtigd zijn. Dat maakt in totaal 1.083 personen die gezamenlijk bijna 72 miljoen florin ontvangen.

Oduber wil nu duidelijk maken dat van de 5.156 mensen die door de overheid worden uitbetaald er slechts 3.353 direkt voor de Arubaanse overheid werken. En die laatse groep kost het land alles bij elkaar iets meer dan 156 miljoen florin per jaar.

Van die overgebleven groep (3.353) werken er 207 bij de Reina Beatrix-luchthaven - die overigens binnenkort geprivatiseerd zal moeten worden - 113 bij de brandweer, 118 bij het Korrektie Instituut Aruba (KIA) en 379 bij het politiekorps.

“Elke regering heeft deze laatst genoemde overheidsdienaren nodig,” betoogt Oduber. In dat ambtenarenbestand kun je dus niet snijden. Integendeel, op die terreinen zijn er zelfs extra mensen nodig. Zie de scholen, het postkantoor, de brandweer, de immigratiedienst, de politie, de douane en het gevangeniswezen.

Na deze uiteenzetting vraagt Oduber premier Eman daarom maar eens uit te leggen hoe er volgens hem zo'n 2000 arbeidsplaatsen bij de overheid kunnen worden geëlimineerd. “Als uw voorstel oprecht is, blijven er straks slechts 1.146 ambtenaren in direkte dienst van de overheid over, die veel verantwoordelijke taken hebben” schrijft de oppisitieleider. Hij wacht, zegt Oduber, op een ‘eerlijk antwoord’.

Start van begrotingsconferentie

■ *ORANJESTAD — In het Sonesta hotel ging vrijdagmorgen de begrotingsconferentie van de regering met diensthoofden en andere adviseurs van start. Op de foto breken secretaris van de ministerraad, Alice van Romondt, minister-president Henny Eman en minister van Financiën Armand Engelbrecht hun hoofd over de begroting 1995.*

Scholen helpen Haïti

■*ORANJESTAD — Leerlingen van Colegio San Antonio te Santa Cruz, en van de Reina Beatrix School te Oranjestad, hebben een kleding-en voedselinzamelingactie gehouden ten bate van de mensen in Haïti. De ontvangen goederen werden overgedragen aan het Comité Yuda Haïti, dat voor de verdere verzending naar dat land zal zorgen. Op de foto, leerlingen van de Reina Beatrix-school die aan de actie deelnamen.*

In november internationale dragwedstrijden

ORANJESTAD — Op 4, 5 en 6 november vinden er internationale dragrace-wedstrijden plaats in het Raceway Park, te Palo Marga. Er worden deelnemers verwacht uit Curaçao, de Verenigde Staten, Puerto Rico, Venezuela, Sint Maarten, Bonaire en Aruba zelf. Het is nu al bekend dat er uit de Verenigde Staten 4 auto's komen; Curaçao verschijnt met een nog groter aantal waaronder King Kong, Cabex, Suki en Topgun, terwijl voor Aruba de volgende zeker van de partij zijn: Brazilian Flash, Supersonic, Wicked & Wild, Tasmanian Devil, Leo Racing, Big Joe, Dr. Ross, Yellow Machine, War Eagle, Don Flip en Big Papito.

Marriott wil Beta kopen voor timeshare-project

ORANJESTAD — Marriott International, een hotelketen dat momenteel al bezig is om het oorspronkelijke Plantation Bay af te bouwen, zou ook belangstelling hebben voor het onafgebouwde hotel ernaast: Beta Hotel. Marriott zou de regering benaderd hebben met het voorstel om het gebouwde gedeelte van Beta over te nemen met de bedoeling er een groot timeshare-project van te maken.

Na vele rapporten - die allemaal uitwezen dat er simpelweg méér geld op tafel moest komen - werd met onder andere geleend geld van Nederland de vennootschap Oranjestad Property Management opgericht. Deze organisatie wist Hotel Marriott eerder te interesseren voor de overname van het onafgebouwde Plantation Bay te Palmbeach/Malmok. Hotel Marriott is voornemens om begin volgend jaar de deuren van dit nieuwste vijf sterren-hotel te openen.

Wat precies de drijfveer van Marriott International is - is het omdat men liever niet zo dicht bovenop de onafgebouwde Beta-ruïne wil zitten? - is vooralsnog onbekend. Feit is dat men een voorstel heeft gedaan aan de regering. Minister Robertico Croes van Economische Zaken en Toerisme verklaarde vorige week nog voor het einde van het jaar helderheid over de onafgebouwde hotels te willen verschaffen.

Marriott zou van het Beta Hotel een timesharing-project willen maken. Op zich is daar niets op tegen, behalve dat er op Aruba al zeer veel timeshare-projecten zijn. Bovendien heeft de overheid al genoeg kopzorgen in verband met de timesharehouders van het eveneens onafgebouwde Eagle Beach.

Ook zal de regering met het oog op de tegenvallende gemiddelde bezettingsgraad gedurende het laagseizoen, rekening willen houden met de huidige kamercapaciteit. Nog zo'n timeshare-project erbij maakt de spoeling nog dunner. Aan het afbouwen en het in gebruik nemen van het Beta Hotel kleven nog meer moeilijkheden, zoals de krapte op de arbeidsmarkt.

Er zouden als gevolg daarvan nog meer meer werknemers uit het buitenland aangetrokken moeten worden, terwijl de overige infrastructuur (huisvesting, onderwijs) op het eiland daar nog niet klaar voor is. Anderzijds is het verheugend als het slechtgeordende Betagevaarte inderdaad aslnog afgebouwd zou worden.

****

KERKDIENSTEN
BRAZIL: zo. 09.00 en 19.00 uur.
DAKOTA: za. 19.00 uur; zo. 08.00 en 18.00 uur.
EMANUELKAPEL: za. 19.00 uur.
MADIKIKAPEL: za. 19.00 uur
NOORD: za. 19.00 uur; zo. 07.30 en 18.00 uur.
ORANJESTAD: za. 19.00 uur; zo. 06.30, 08.00, 10.00 en 19.00 uur.
PARADERA: za. 19.00 uur; zo. 10.00 en 17.30 uur.
POS CHIQUITO: zo. 08.00 uur.
SAN NICOLAS: zo. 08.30 en 18.30 uur.
SANTA CRUZ: za. 19.00 uur; zo. 06.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAVANETA: za. 19.00 uur; zo. 17.30 uur.
TANKI LEENDERT: zo. 09.00 uur.

****

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
ORANJESTAD: 10.00 uur ds A. van den Doel (crèche en zondagsschool).
SEROE COLORADO: 08.30 uur ds A. van den Doel.
SAN NICOLAS: 09.00 uur ds. G.J. Dekker.
PIEDRA PLAT: 10.30 uur zondagsschool; 17.30 uur ds. G.J. Dekker.

Kinderpark in gevangenis is een welkome aanwinst

ORANJESTAD — De vooral voor buitenstaanders nogal verrassende opening van het kinderspeelpark in het Korrektie Instituut Aruba (KIA), wordt door velen geprezen als een goed initiatief. Het is immers van belang om aan het kind te denken; ook het kind van een gedetineerde dat eigenlijk hét grote slachtoffer is wanneer het gezinsverband om welke reden ook uit elkaar wordt gerukt.

= door Ramiro Tromp =

De opening van het KIA-kinderspeelpark werd namens de minister van Justitie, Watty Vos, verricht door regeringsfunctionaris Delwin Gomez. Deze zei in zijn toespraak zeer verheugd te zijn. Gomez zei de vreugde van een gedetineerde om voortaan met zijn kind(eren) in het KIA te kunnen spelen heel goed te begrijpen, omdat hijzelf enkele maanden in de gevangenis heeft gezeten. Dertig tot veertig kinderen hebben nu de gelegenheid om zich in het weekeinde zo'n vijftig minuten per dag met hun gedetineerde vader of moeder in het park te amuseren.

Eén van de gedetineerden, vader van een kind, bracht tijdens de opening naar voren dat een gedetineerde niet alleen tegen de gemeenschap een misdrijf begaat, maar ook tegen zijn eigen gezin en zeer in het bijzonder tegen zijn kind(eren). Op het moment dat de vader opgesloten wordt, raakt hij vervreemd van zijn familie. Het kind ondervindt dan zeer moeilijke momenten en kan zelfs psychologische en emotionele problemen krijgen.

De ‘stress’ bij de gedetineerde is er meestal de oorzaak van dat tijdens bezoekuren twistgesprekken kunnen ontstaan tussen de ouders, in het bijzijn van het kind. Dat is van invloed op het kind en ouders zijn zich niet bewust van de gevolgen hiervan voor het kind. Door de aanwezigheid van een speelpark vergeet een kind nu voor enige tijd dat het zich in een repressief instituut bevindt. Hierdoor krijgen ook de ouders de gelegenheid om hun zaken en problemen op een rustiger wijze te bespreken en zelfs met hun kind mee te spelen in het park.

De stichting ‘Pa Nos Muchanan’ is heel blij met het speelpark dat aangelegd werd door sociaal-werker Roland Tromp van KIA en een groep gedetineerden. “Eigenlijk moeten er meer van deze speelparken in de verschillende districten komen” zo merkt pedagogischmede verkster van de stichting, Natasha Anthony, op.

De voornaamste doelstelling van deze stichting is namelijk: uitbreiding en kwalitatieve verbetering van de opvoeding, zorg en opvang van kinderen van 0 tot 14 jaar middels ondersteuning van opvoeders (ouders, leidsters, kindercentra) en het geven van publieke voorlichting over opvoeding. Fundacion Pa Nos Muchanan werkt nauw samen met jeugdleiders en ouders en laat zich leiden door de Verklaring van de Rechten van het Kind, van de Verenigde Naties.

Deze non-profit organisatie, met kantoor aan de Mandolinstraat 6, ontvangt subsidie van de regering, het Nederlandse Bernard van Leer Foundation en diverse donoren. De stichting heeft twee pedagogisch-medewerkers en een administratief medewerker in dienst.

Documercial op Amerikaanse tv:
Grootse informatiecampagne timesharing start maandag

ORANJESTAD — Dit weekeinde komen er weer allerlei timeshare-experts, -verkopers en public relations-executives naar Aruba, om maandag een groots opgezette informatiecampagne over timesharing te starten. De organisatie is in handen van de American Resort Development Association (ARDA) en de pas opgerichte Aruba Time Share Association (ATSA). Hoogtepunt is een presentatie van de resultaten van Ragatz Economic Impact Study en de vertoning van dertig-minuten durende documercial, die binnenkort ook op Amerikaanse televisiezenders is te zien.

Topmensen van de Amerikaanse organisatie ARDA zullen Aruba en daarna Sint Maarten van 10 tot 14 oktober bezoeken om, zoals de organisatie in een persbericht zelf schrijft ‘informatie te verschaffen aan projectontwikkelaars, politici en journalisten over het economische belang van timesharing voor de eilanden’. Informatie verschaffen is en ander woord voor ‘lobbyen’.

Richard Ragatz, directeur van Ragatz Associates, zal maandag de resultaten van zijn Economic Impact Study presenteren. Hij zal onder andere vertellen dat 82 procent van degenen die een timeshare in de Caribische regio kochten ‘tevreden tot zeer tevreden’ zijn met hun investering. Verder schat hij dat ruim de helft van alle timeshare-eenheden in het Caribisch gebied zich op Aruba en Sint Maarten bevindt. Veertig procent van alle uitgaven die toeristen op deze twee eilanden doen, komt op het conto van timesharing.

ARDA-vertegenwoordigers houden op maandag een *cocktail reception* in het “La Cabana All Suite Beach Resort & Casino”, hét grote timeshare-voorbeeld. Later in de week zijn er ontmoetingen met minister Robertico Croes van Toerisme en de top van de Centrale Bank van Aruba. Verder zullen ARDA en de Arubaanse ATSA samenwerken aan een intensievere promotie van *vacation ownership*. Gwendoline Rojer is de pas gekozen voorzitter van ATSA.

‘Vacation Ownership Today’ is de titel van een halfuur durende video-presentatie. Deze documercial, die mede door La Cabana werd betaald, wordt binnenkort ook uitgezonden op kanalen in de Verengide Staten: Cincinnati, Ohio en Sacramento, Californië. “Promotie via het televisiescherm en *home shopping* zijn steeds populairder geworden en daarom is een documercial een uiterst geschikt instrument om de massa te bereiken,” schrijft ARDA in het perscommuniqué. Na afloop van de video komt er een zogeheten 800-nummer in beeld, een nummer dat gebeld kan worden voor meer informatie.

Kindermusical als waarschuwing

ORANJESTAD — Knisperende chipszakjes, een huilend kind dat zich niet laat troosten, door de zaal hollende kinderen... Het is de grote première van Carmen Herrera's kindermusical *E Herencia* (De erfenis) en de zaal zit vol met kinderen. En die zijn niet doodstil en dat hoeft ook niet. Op het podium: muziek, geluidseffecten, lichtflitsen en Pluma Grandi op een grote rookwolk, die twee kinderen een wijze les wil leren. Er valt zoveel te horen en te zien dat de onrust in de zaal wordt weggespeeld, dat regie en spel het van de moraal winnen.

Afwisseling is het geheim van de aandacht; en beide zijn er volop. Een jongetje schuift verschrikt een paar rijen naar achteren als ‘Serpinchi’ zijn vreeswekkende dans uitvoert. Zodra de kust weer veilig is, keert hij terug naar de voorste rij. Want de les die immers geleerd wordt, is: je hoeft niet bang te zijn. Dat hoef je niet te zijn voor spoken en dergelijke traditioneel angstaanjagende figuren. Dat levert een dubieuze scène op waarbij de doden op het kerkhof uit hun graven tevoorschijn komen.

Voor de doden hoef je niet bang te zijn, wel voor sommige levenden. Tegen hen moet je ‘nee’ durven zeggen, voor hen kun je beter weglopen en hen moet je aanklagen als ze kwaad met je willen. *E Herencia* waarschuwt voor het reële gevaar dat kinderen op straat en thuis kunnen lopen door kwaadwillende volwassenen.

Het was een onderhoudende avond. Het geluid was perfect verzorgd, zodat de kinderstemmen goed verstaanbaar waren. Maar het licht liet het te vaak afweten zodat de spelers in het donker, naast de spot stonden. De waarschuwing ‘*Bisa no! Corre bai! Bai kehé!*’ (Zeg nee! Ren weg! Klaag hem aan!) was zo indringend verpakt in een mooi meezinglied en overtuigend spel dat ze volledig aansloeg.

Vanavond (zaterdag) en morgen (zondag) is het stuk nog in Cas di Cultura te zien.

WIM RUTGERS

ORANJESTAD — De jaarlijkse verkoopactie van kinderpostzegels en kerstkaarten van de Federatie Jeugdwerk Aruba (ATHA), is in volle gang. Schoolkinderen verkopen aan familieleden en kennissen, terwijl de ATHA-vrijwilligers de diverse bedrijven bezoeken voor het opnemen van bestellingen.

De opbrengst van deze actie gaat naar de 48 bij de ATHA aangesloten organisaties die in het belang van de jeugd werken. Het publiek kan ook op het ATHA-kantoor, aan de Caya Appeldam 2, kerstkaarten kopen. Deze straat ligt achter de Pius-X School te Dakota en is een zijweg van de Patiastraat.

Brandpreventieweek morgen van start

ORANJESTAD — De traditionele ‘Fire Prevention Week’ georganiseerd door Brandweer Aruba gaat morgen van start met de bekende 10 kilometer-loop. Het startsein wordt om 6.00 uur bij de brandweerkazerne te Sabana Bèrdè gegeven door de heer I. Metselaar, direkteur van ING Fatum, één van de hoofdsponsors van de Brandpreventie-week. De finish van de race is bij de nieuwe brandweerkazerne te Tanki Flip.

De activiteiten worden na afloop van de race bij de nieuwe kazerne voortgezet met allerlei sport-activiteiten, waaronder een Spel Zonder Grenzen met deelname van de buurtcentra van Tanki Leendert, Noord, Savaneta en Lago Heights en de Zeerovers.

Vakantie in eigen land

DE GROTTEN VAN HATO.......

Telefoon: 680379

Doe even een rondje in...
de Grotten van Hato
gedurende de herfstvakantie.

Bekijk onze nieuwe aanwinst:
Wakamaya in natuurlijke omgeving.
Leuk en leerzaam.

Landhuis PaPaYa

Neem Uw kinderen mee naar het nieuwe
KINDER PRETPARK en gezellige **FEESTTERRAS**

Open iedere dag van 9.00 - 6.00 non stop
Weekeinden van 12.00 - 12.00 non stop

Tot ziens in
Landhuis PaPaYa
Grote Berg
Tel. 695850

Wil Uw Kind leren bowlen?

Dit is dan uw kans

Bel
CURAÇAO BOWLING CLUB
Chuchubiweg 10A
Tel.: 379275
voor een afspraak

BBQ SPARE RIBS & MORE EVERY MONDAY NIGHT

Let yourself go on our tempting **ALL** you can eat BBQ Spare ribs, accompanied by a fabulous **salad bar** and baked potato with the works,
Enjoy the tropical setting, the balmy breezes and ...... more ribs

VISTA MAR GRILL

ONLY $15,-
+ 12% service charge

FOR MORE INFORMATION PLEASE CALL TEL.62 50 00 FOOD AND BEVERAGE OFFICE

Curaçao Caribbean Hotel & Casino
A GOLDEN TULIP HOTEL

SERVED FROM
7 p.m. - 10 p.m.

Rondleiding door Historisch Oud-Otrabanda

Behalve zon, zee en strand heeft Curaçao U meer te bieden.
Een **tour** door **"Oud-Otrobanda"** is een **"must"** voor iedereen die de **essentie van Curaçao** wil kennen en ervaren.
Voor meer informatie kunt U bellen
Tel.: 673798

MASTERDIVE

The Professionals Choice

VAKANTIE AANBIEDING

KORTING

op alle duik-artikelen.
... een jaar lang GRATIS ...

... voor ... reparatie

Masterdive N.V.
Fokkerweg 13
Tel.: 654312

PELICAN AIR

Rondvlucht over Curaçao of Klein Curaçao

Dat kan allemaal.

Voor informatie:
tel. 628155

S.O.V. ASIENTO

ASIENTO SPORTDAG

De evenemente commissie organiseert bij voldoende belangstelling op **vrijdag 14 oktober een sportdag voor de kinderen** die in de grote vakantie naar Bonaire zijn geweest en ook voor de andere SOVA junioriedeN.
Om 8 uur 's mogens kunt u uw kind afzetten te Rust & Burgh en om ± 17.00 uur is het programma afgelopen.
Rond de sluitingstijd zullen wij de gemaakte foto's van Bonaire laten zien en ook de plannen bekend maken voor ons vakantieplan van 1995. Bijdrage voor deze sportdag is fls. 10,= per kind dit is inclusief een middagmaal. De sluitingsdatum voor deelname is maandag 10 oktober. Opgave kan geschieden op de administratie tijdens kantooruren en daarna bij de commissieleden.

Claire Dania	Tel: 373706
Marcia Schotborg	Tel: 683649
Editha Renardus	Tel: 378391
Jossy Cijntje	Tel: 683976

Voor informatie kunt u ook terecht bij bovengenoemden.

JEUGDZEILEN in de herfstvakantie

voor Jeugd van 8 t/m 14 jaar

3 x 2½ uur Naf.125,-
Inschrijving 3 personen tegelijk 10% korting!

SAIL CURAÇAO
Spaanse Water
Tel: 676003

RECREATIEPARK CHOLOMA

Tel.: 676114 - 673636
Herfstvakantie: 10 - 15 oktober
Kinderen van 5 - 12 jaar kunnen één of meer dagen bij ons blijven
van: 8 a.m. - 6 p.m.
Prijs inclusief: Lunch + Drankjes
f. 20,- per kind per dag.
Aktiviteiten: Sport / Spel / Fietsen
Inschr. telefonisch.
Park open voor publiek à fl. 2,- p.p.

Herstvakantie aanbieding bij Beauty Spa Sundance

met ontbijt,
gezichtsbehandeling, sauna,
turks bad, fitness en
CALLANETICS
Voor maar **Naf. 59,95**
eenmalige vakantieaanbieding
geldig tijdens de herstvakantie.

Geniet samen met Uw **kinderen** van de **Herfstvakantie.**

Maak met z'n allen een **trip** naar **Klein-Curacao** of een **haventour.**

Voor meer informatie bel de

mermaid
Telf.: 375416
375198
MERMAID BOAT TRIPS, N.V.

HOLIDAY BEACH HOTEL & CASINO

CURAÇAO'S FRIENDLIEST BEACH RESORT

Pater Euwensweg

SPECIAAL GEZINSPLAN

Heeft u niet kunnen profiteren van ons speciale vakantieplan?
Niet getreurd! Hier is uw kans om alsnog van ons dushi Korsou te genieten.
Het **Holiday Beach Hotel & Casino** biedt u de kans om voor **slechts fl. 90,=** per kamer per nacht enkele heerlijke dagen te komen doorbrengen.

Inbegrepen in de prijs:
* 1 Welkomstdrankje per persoon
* Gebruik van de beach en pool
* 12% service charge
* 7% hotel belasting
* $3 energiekosten
* Dagelijks aktiviteiten programma
* Gebruik van strandstoel en baddoeken gratis
* Vervoer van en naar de stad met hotel busjes.

Wacht niet te lang; bel ons vandaag nog op **tel: 625400** om te reserveren.

N.B. Bovengenoemd pakket is per kamer per nacht en is geldig t/m 31 oktober 1994, voor alle ingezetenen van Curaçao.

Laat Uw **kinderen** volop van hun **vakantie genieten** bij:

Asharis Ranch

Groot Piskadera Kaya A-23
Geopend: van 10 a.m. tot 7.00 p.m.
Bel voor een afspraak
Telf.: 690315

* ***Gezellig uit***
* ***Heerlijk dineren***
* ***Prima service***
* ***Gezellige sfeer.***

Dat alles kan bij

RODEO RANCH

Curaçao Seaquarium
Tel. 615757 - 602481

Amerikanen in tactisch duel met 3-2 verslagen

Nederland in finale WK-volleybal na zege op VS

ATHENE — Een volleybaloorlog was voorspeld. Star Wars in de sportzaal. Een tactische volleybaloorlog was Nederland - Verenigde Staten, de halve finale van het WK in Griekenland. Het sterkste leger, dat van Nederland, won na twee uur en zestien minuten ultieme strijd met 3-2, omdat het meer munitie had, sterkere wapens, of, zoals bondscoach Alberda zei: "Spelers winnen wedstrijden, teams winnen toernooien."

Nederland haalde zijn derde finale in drie jaar. De vorige twee gingen verloren; de Oympische van Barcelona (1992), die om de Europese titel in Finland (1993). Het legioentje op de tribunes was in ieder geval hoopvol gestemd over de goede afloop vandaag: "Geen zilver of brons, het goud is nu van ons", zongen ze.

"Pa is nu wel aan de Berenburg", dacht Olaf van der Meulen vijf minuten na afloop van de thriller. Hij en de mede-Friezen Zoodsma en Posthuma waren soms fameus. Maar misschien was het wel veelzeggend dat eigenlijk geen echte uitblinker was aan te wijzen. Vaak is het Zwerver-voor en Zwerver-na, maar de beste aanvaller van het toernooi zat redelijk vast in het tactische web van de Amerikanen. Waar in het verleden vaak één of twee pionnen het lieten afweten in topwedstrijden was het team nu echt een team. Van der Meulen :"Ron is een wereldspeler. Als hij de kar kan trekken, moet hij dat doen. Maar dat wil niet zeggen dat de anderen een beetje gaan kijken wat hij van plan is."

Zwerver riep deze week in een wat onbewaakt moment dat het team alleen de titel kan halen als hij zelf, Van der Goor en Blangé in absolute topvorm verkeren. Die uitspraak bleek redelijk achterhaald.

De afsluitende opslagbeurten van Van der Meulen in de vijfde set, de tiebreak, waren de Amerikanen te veel. In de hele wedstrijd gebruikte hij **orkaankracht** met zijn sprongservice, maar voor de tiebreak bleef hij meer onder controle. De laatste was zelfs geplaatst. Langs de superpassers Ctvrtlik en Fortune. "Een Amerikaan stond zo zielig in het hoekje. Ik dacht: Laat ik hem maar eens opzoeken". Blangé plaatste het beslissende blok.

Met een elegant dansje bedankte Van der Meulen het publiek. Hij is de man voor dit soort wedstrijden. Nerveus in de warming-up hij kon zijn polo-shirt in de kleedkamer wel uitwringen — opportunist als de eerste bal geslagen is. De raarste ballen — Van der Meulen peurt er wel een succesje uit. Zwerver hield veel meer in toen zijn sprongservice een paar keer niet was gelukt. Van der Meulen: "Ik zei nog: Kom op Ron rammen, maar hij antwoordde dat hij al twee keer had gemist. Maar dat moet niet uitmaken."

"Ik ben niet te analyseren, zelfs niet door mezelf", zei Van der Meulen met enig leedvermaak richting de indrukwekkende Amerikaanse staf. Een man of vijftien houdt zich bezig met het ontleden van de tegenstanders. Als een soort astronaut zit bondscoach Strum in zijn stoeltje en door zijn koptelefoon klinkt beslist geen klassieke muziek. Vanuit alle hoeken van de zaal krijgt hij informatie toegefluisterd, maar Van der Meulen slaat veel via het blok en zijn ballen maken vreemde, niet in kaart te brengen bewegingen. Gelukkig maar dat sport soms nog puur kan zijn.

Vergeten was de streek van de internationale volleybalbond, die de wedstrijd om commerciële redenen vervroegde van de avond naar de vroege middag. Bondscoach Alberda had delen uit de voorbereiding wegens tijdgebrek geschrapt en was tegen vijf uur in zijn bed gerold na tal van analytisch werk. Ruim twee uur later liep de wekker af. Alberda ziet met de dag bleker, maar in de roodomrande ogen flakkert het pure geluk.

Blangé speelde door de korte tijd tussen Griekenland en de Verenigde Staten met blaren op de voeten, maar ook voor hem vergoedde de zege alles. "Och we kunnen nu weer snel de zon in", was in ieder geval zijn Haagse humor intact gebleven. "Bovendien hebben wij nu meer rust dan de tegenstander voor de finale. En als we dit toernooi winnen kan ik verder mijn hele leven op mijn lauweren rusten."

De Amerikanen halen soms alles terug. Verdedigend zijn ze fantastische atleten. Soms lijkt het wel of ze een balletje op het strand staan te slaan. De Nederlanders, met al hun kracht en lengte, zijn meer mannen voor de snelle afwikkeling, de harde service en smash. "Echte wijvenrally's", had Blangé gezien. Ook de spelverdeler was matig in de eerste set. Dat kwam mede door de lichtval in de hal. Het was inderdaad opvallend dat aan dezelfde kant van het speelveld alle sets werden gewonnen.

De verwachting was dat Nederland meer kracht moest brengen en dat gebeurde al in de eerste set. Van de Goor verving Grabert, Van der Meulen kwam voor Held. Als de Amerikanen geweren hadden, hanteerden de Nederlanders kanonnen. Gaandeweg deed de ploeg steeds meer mee aan de rally's. Vanaf de vierde set liep het bijna perfect.

Het was na de derde set, afgesloten met een passfout van Van de Goor, dat de jongeling een knallende scheldpartij over zich heen kreeg van Blangé. Van de Goor: "Peter zei tegen me dat hij niet kon accepteren dat ik faalde. Hij vertelde dat trouwens niet zo vriendelijk. Ik denk ook wel dat ik er beter van word. Ik wilde hem even laten zien dat hij ongelijk had. In de passing is dat moeilijk, maar aanvallend kon ik al mijn agressie kwijt."

Van de Goor wist in feite dat hij vroeg of laat zou invallen om de Amerikaanse muur te slopen. Het was vrij vroeg dat hij nodig was. De komst van hem en Van der Meulen was pure noodzaak, omdat de Amerikanen het wapen Zwerver redelijk beheersten. Met Ivie kreeg Zwerver een soort persoonlijke bewaking. Vaak sloeg hij in het blok of stond een Amerikaan in het achterveld zijn inzet gewoon op te wachten. Maar de Amerikanen hebben een nieuw vrij onervaren team. Het opbrengen van geduld door het gelouterde team bleek de sleutel tot winst. Alberda: "Aanvankelijk kregen de Amerikanen overal een vuist tegen. Ik heb de indruk dat ze ons daarmee op het goede spoor hebben gezet. Hoe het toernooi ook moge aflopen het kan in feite niet meer kapot. This is once in a lifetime."

■ *HIROSHIMA — De Chinese zwemster Bin Lui verbeterde gisteren het wereldrecord op de 200 meter wisselslag. Bin Lui finishte in een tijd van 2.11,57. Het was het eerste wereldrecord dat verbeterd werd tijdens de Aziatische Spelen. De Chinese vrouwen hebben tot nu toe alle zwemnummers op de Spelen gewonnen. Slechts op één nummer ontging ook de zilveren medaille de Chinese ploeg.*

Uitslagen bridgeclub Asiento

WILLEMSTAD — De afgelopen week werd bij bridgeclub Asiento de eerste wedstrijd van de zevende clubcompetitie gespeeld. Van de zestien paren eindigden er acht boven de vijftig procent:

1. Dames Saladin/De Vries 59.23%; 2. heren Saladin/Moenier Alam 58.03%; 3. mevr. De Paus/heer Winkel 56.84%; 4. dames Smeets/Kilcoyne en mevr. Den Dulk/heer Blufpand 53.87%; 6. dames Blankevoort/Roose en dames Vlug/Balvers 51.19% en 8. dames Silfhout/Bustraan 50.30%.

Dinsdag 11 oktober om half acht is een ieder weer welkom.

VOETBAL — De Ierse international Roy Keane ondergaat op 20 oktober een hernia-operatie. Een dag eerder speelt zijn club Manchester United voor de Champions League tegen Barcelona. "We hopen dat we in die wedstrijd nog een beroep op Roy kunnen doen", aldus manager Alex Ferguson. De operatie houdt Keane waarschijnlijk zo'n zes weken aan de kant.

Na tweede plaatsen tijdens Olympische Spelen EK

Ron Zwerver verlangt naar de wereldtitel volleybal

ATHENE — Ron Zwerver heeft een kast vol persoonlijke prijzen. Beste aanvaller, beste serveerder, waardevolste speler. Na vier WK-duels in Griekenland staat hij weer dik eerste op de ranglijst van beste aanvallers, maar hij zou na bijna 400 interlands alle onderscheidingen willen inruilen voor die ene ontbrekende: Een grote titel met de nationale volleybalploeg van Nederland.

"Ik heb al zoveel teleurstellingen te verwerken gehad", zegt de Amsterdammer over die gemiste gouden medailles. Hij is pas 27, maar merkt een paar keer op dat zijn gepraat wel op dat van een 'oude lul' lijkt. De titel? Het kan wel. "Maar dan moeten drie man absolute top zijn en de overigen gewoon hun werk goed doen. Wie die drie zijn? Ikzelf, Peter Blangé en Bas van de Goor."

Vervelend daarbij is dat Van de Goor niet in topvorm heet te zijn en tegen Japan zelf plaats moest maken voor Rob Grabert. "Bas heeft gigantische mogelijkheden, meer dan Grabert. Niets ten nadele van Rob, maar op topniveau heeft Bas meer. Dat is ook gebleken in het verleden, tegen de echte toplanden. Waarmee ik niet wil zeggen dat we met Grabert niet van bij voorbeeld Brazilië kunnen winnen. Van de Goor mist alleen ervaring."

Over zichzelf is Zwerver door de bank genomen nogal tevreden. Op zijn prestaties valt weinig aan te merken, vindt hijzelf, hoewel ook hij volop deelde in de malaise tijdens het duel met Cuba. Toen was de verwerking van de Cubaanse opslag vrij slecht. Ook als Zwerver passte. Het kostte Van de Goor toen zijn plaats ten gunste van Grabert, die meteen maar een deel van Zwerver's 'passende' werk overnam.

Terwijl de Amsterdammer het een tijdlang prachtig vond de schakel voor en na de spelverdeler te zijn. Het was hem nooit genoeg. Zeker in de periode na 1990, toen hij de drijvende kracht was achter het wegsturen van Blangé, Grabert en Zoodsma en de verantwoordelijkheid voor het team op zich nam. Nu schikt hij zich in de rol van 'superaanvaller'.

'Vroeger' was het Nederlandse team Zwerver's leven, waar de boze buitenwereld vanaf moest blijven. Tegenwoordig verdient hij veel geld bij Treviso in Italië, wil hij daar graag zijn contract verlengen na komend seizoen en staat hij open voor toetreding tot nieuw op te zetten, lucratieve competities in Japan, Brazilië of de Verenigde Staten. "Dat lokt me wel. Als het geld maar goed is." Het geld dat hij eerst liet liggen in het najagen van de gouden Olympische droom, probeert hij nu dubbel terug te pakken.

Als werknemer van de Nederlandse volleybalbond was keihard trainen, elke dag weer uren achter elkaar, noodzaak om een bepaald niveau te halen. Een niveau dat tijdens de landentoernooien geëtaleerd kon worden. Tegenwoordig is trainen voor de ervaren spelers een kwestie van onderhouden: Eerst in Italië, waar tal van wedstrijden op het programma staan en de clubs in de oefenzaal een tandje terugschakelen. Vervolgens in Nederland, waar de 'buitenlandse' internationals vermoeid arriveren voor een interlandseizoen. Nieuwe dingen leren is dan vooral weggelegd voor de internationals uit de Nederlandse competitie. "Jongens als Gortzen en Mike van de Goor, jammer dat hij niet mee is, leren bij de nationale ploeg drie keer zoveel als bij hun club."

Voor de talenten biedt die tijd gelegenheid tot verrijking van de kennis. Voor Zwerver zijn die vijf maanden, zo van mei tot oktober, eigenlijk te lang. Tijdens de World League liep hij met een spreekwoordelijke sik rond, omdat het Italiaanse seizoen lang en zwaar was geweest. Bovendien moest hij zijn huwelijk uitstellen vanwege ziekte van zijn schoonvader.

"Ik vond het spelletje absoluut niet meer leuk. Verschrikkelijk, zo'n toernooi in Bielefeld bij voorbeeld. Altijd maar weer een serietje wedstrijden tegen Canada of een ander land. Al die onbelangrijke toernooien. En ook die World Volleyball League vond ik helemaal niet leuk."

"Ik heb op het punt gestaan met het Nederlands team te kappen. Dan zou ik ook het WK hebben gemist. Maar ik had me vergist. Dat kwam door de samenloop van omstandigheden. Sinds de echte voorbereiding op het WK heb ik het weer naar mijn zin. Ik wil de grote internationale toernooien graag spelen, maar het kost me veel moeite vier, vijf maanden met de nationale ploeg op te trekken. Dat kan misschien ook met een kortere voorbereiding. Mijn toekomstige beslissing hangt ook af van het feit hoe ik straks terugkom bij Treviso. Want dat is mijn werkgever, die een fitte en gretige Zwerver wil zien." Het clubseizoen begint voor hem volgende week alweer, op 15 oktober. En als dat is afgelopen, op 7 mei, is het alweer bijna tijd voor de World League.

Ron Zwerver is chagrijnig, hij is ongelukkig in het team. Moet je nou eens zien hoe afzijdig hij zich opstelt. Het waren conclusies na een paar wedstrijden in Thessaloniki, vooral na de verloren partij tegen Cuba. Waar was de grote ster, die zich opricht om het team mentaal mee te slepen naar topprestaties? Zoals Despaigne dat bij Cuba doet, of Zorzi bij Italië. "Zo heb ik me altijd gedragen. Ik heb minder concentratie helemaal nodig voor mijn eigen spel. Ik kreeg zoveel ballen dat ik gewoon total loss was.

Bas van de Goor functioneerde minder, dus kreeg ik ook nog eens zijn passing op mijn nek. Een time out is dan een moment van rust. Bovendien ben ik helemaal geen leiderstype. Ik pep jonge jongens niet gauw op met loze kreten. Ik word ook nooit trainer. Dan zit ik op mijn nagels te bijten, terwijl ik weinig kan doen. Nee, ik zorg liever zelf voor mijn successen. Wat is dan mooier als je die met anderen kunt delen?"

■ *HIROSHIMA — De karateka Cheng Jung San uit Taiwan plaatst een rake trap in het gezicht van de Indonesiër Riyandi Lugi. Cheng Jung San won met overmacht de gouden medaille. Het was de eerste gouden medaille bij de Aziatische Spelen voor Taiwan na 24 jaar.*

Uitslagen bridgeclub Baranca

WILLEMSTAD — Negentien paren hadden zich deze week verzameld op op de wekelijkse speelavond van bridgeclub Baranca en de uitslag is als volgt:

1. Heren Saladin/Moenir Alam 71.25%; 2. echtpaar Maas 66.41%; 3. heren Groot/Cloose 63 02%; 4. dames Van Loon/Bouwmeester 57.19%; 5. dames Henriquez/Whitton 56.77%; 6. dames Bergsma/Geenen 54.895%; 7.dames Dao/Mayer 523.4% en 8. dames De Vries/Saladin 52.19%.

De overige elf paren scoorden beneden het gemiddelde van vijftig procent.

SPORT AGENDA

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
(Bonamweg 49, Brievengat)
(Tel. 376620/376626)
zwembad:
open van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; di.-en do.-morgen gesloten.

PISINA BENNIE LEITO
(Gouverneur Van Slobbeweg z/n, Rif)
open voor publiek-zwemmen (toegang kinderen t/m 14 jaar één gulden en volwassenen twee gulden): vri van 20 00-22.30 uur; za. van 14.00-17 00 uur en zo. van 12.00-17.00 uur.

SENTRO DI BARIO JANWÉ
dammen:
do. van 15.00-18.00 uur **les en training** voor de jeugd vanaf 8-18 jaar.
Schaakvereniging Janwé:
za. van 09.00-12.00 uur **les en training** voor de jeugd vanaf 7-23 jaar.

SKOL DI DAM STRATEGÍA
(Tel. 612573)
lessen:
do. van 19.30-23.00 uur - **Sentro di Bario Janwé**.
zaterdag van 09.00-12.00 uur - **IPK-gebouw** (naast Martinus mavo, Plasa Brion).

SCHAAKVERENIGING CURAÇAO
(Rust & Burgh)
ma. om 20.00 uur gelegenheid tot schaken.

CURAÇAO BULLETS SKATERS
(Schaatsclub Curaçao).
elke zo. training *in line skates* en *skeelers*. Voor meer informatie **tel.: 377289** (vragen naar Kees).

ZONDAG

BASEBALL
Liga Hubenil
10.00 uur Royal Scorpions vs Sta. Maria Pirates;
14.00 uur Pif Paf vs Garage Beaumont - **Tio Daou Ballpark**.

SOFTBAL
(Curaçaose Softball Bond)
dames
10.00 uur **(B)** Rising Trotters vs Royal Rangers;
12.00 uur **(A)** Brave Angels vs Happy Angels;
14.00 uur **(B)** Sanchuba vs Blue Angels;
16.00 uur **(AA)** Cardenales vs Baretta Angels - **Don Nicho Hurtado Ballpark** (Pater Euwensweg).
11.00 uur **(B)** Atlanta vs Sta Maria Blue Jays;
13.00 uur **(A)** The Rangers vs Nuevas Estrellas;
15.00 uur **(A)** St. Joris Angels vs Blue Diamonds - **Sabana Ballpark** (Sta. Rosa)

VOLLEYBAL
(Federashon di Volibòl Kòrsou)
16.30 uur **(dames-A)** Jumping Jewels vs Watakeli;
16.30 uur **(heren-A)** Wata vs Xaverianen;
17.30 uur **(heren-A)** Watakeli vs White Sharks;
17.30 uur **(heren hoogklasse)** Birds/Olympia vs Wishi Tigers;
18.30 uur **(dames hoogklasse)** Green Socks vs Xaverianen;
19.00 uur Xaverianen vs Watakeli - **banen Sentro Deportivo Kòrsou** (Brievengat).

VOETBAL
(Federashon Futbòl Kòrsou)
jeugd
10.00 uur Canisius Boys vs Sithoc - **Brievengat-terrein**.
10.00 uur Victory Boys vs Jong Holland - **VB-terrein**.
10.00 uur Jong Colombia vs Vesta - **Boca-terrein**.
10.00 uur Undeba vs Centro Dominguito;
12.00 uur CH Mahuma vs Streanan Uni - **Barber-veld**.

****

*****

VOETBAL — Het nieuwe hoofdstadion voor het WK voetbal van 1998 in Frankrijk komt definitief ten noorden van Parijs. Dat maakte minister-president Balladur bekend. Het stadion krijgt een ovale vorm en telt 80.000 zitplaatsen. Twintig masten met een lengte van 49 meter zullen een ringvormig canvas dak boven de tribunes ondersteunen. De kosten bedragen circa 700 miljoen gulden.

Onder meer vragen over bouw van partijzetel

Republikeinse ministers in Parijs onder verdenking

PARIJS - Het Franse ministerie van Justitie heeft een onderzoek geëist naar de financiering van de Republikeinse partij (PR), die wordt geleid door minister van Industrie Gerard Longuet.

Deze stap volgt op een rapport van rechter Renaud van Ruymbeke, waarin die zich afvraagt hoe de partij is gekomen aan de met miljoenen francs volgepakte koffers en onder gunstige voorwaarden haar intrek kon nemen in haar huidige hoofdkwartier in Parijs. Justitie opende al eerder een ander onderzoek naar Longuets persoonlijke financiële praktijken. Hij staat al weken onder druk wegens de dubieuze manier waarop hij zijn vakantiehuis zou hebben gefinancierd.

Justitie zou ook tegen twee andere PR-leiders gerechtelijke stappen kunnen ondernemen, zo stelt het rapport. Dat zijn minister van Defensie Francois Leotard en minister voor het Bedrijfsleven Alain Madelin. De Republikeinen zijn belangrijke bondgenoten van premier Edouard Balladur in diens campagne tegen zijn conservatieve rivaal Jacques Chirac voor de kandidatuur bij de presidentsverkiezingen van volgend jaar. Afgelopen juli zag de minister van Communicatie Alain Carignon zich gedwongen af te treden na beschuldigingen van corruptie.

Cifa presenteert 2 piano-virtuozen

Harold Martina en Blanca Uribe in S.P.A.

WILLEMSTAD — CIFA presenteert Harold Martina en Blanca Uribe in C.P.A.

Op maandag 10 oktober presenteert CIFA (Curaçao International Festival of the Arts) een uniek concert in Centro Pro Arte, wanneer de op Curaçao geboren Harold Martina samen met zijn studiegenote Blanca Uribe een recital geeft op twee piano's.

Blanca Uribe komt uit een familie die generaties lang professionele musici heeft voorgebracht in Bogota, Colombia.

Na haar studies in Colombia en aan de Juliard School of Music, vervolgde zij haar opleiding bij professor Richard Hauser in Wenen, waar zij Harold Martina leerde kennen. Sindsdien zijn deze twee pianovirtuozen heel goede vrienden geworden, die ondanks hun drukke agenda toch kans ziens om met elkaar in contact te blijven.

Blanca Uribe heeft diverse internationale prijzen in de wacht gesleept, zoals het Beethoven Concours in Wenen, de Internationale Chopin Competitie in Warschau en het Internationale Van Cliburn Piano Concours, waar zij ook werd vereerd met een speciale prijs voor romantische muziek.

Blanca Uribe heeft als recital pianiste en veelzijdig repertoire opgebouwd, terwijl ze als soliste is opgetreden met bekende orkesten in Europa, de Verenigde Staten en Zuid-Amerika.

Zij is een buitengewone kunstenares, met een goede techniek, temperamentvol en tegelijkertijd met een rationele benadering van het werk in uitvoering. De luisteraar blijft geboeid door haar spel en interpretaties. Zij is een typische vertegenwoordigster van de nieuwe generatie concert-pianisten en door haar combinatie van hartstocht en technische benadering is zij een voobeeld voor veel aankomende pianisten. Naast haar drukke concert-circuit is zij tevens muziek-docente op Vassar College van de Universiteit van New York. Zij heeft inmiddels een verzameling van lovende kritieken op haar naam staan, afkomstig van diverse internationale bladen.

Harold Martina behoeft geen inleiding bij het Curaçaose publiek. Op Curaçao geboren, begon hij op zeer jeugdige leeftijd met pianolessen, onder anderen bij de ons aller bekende Mewburn Patrick en Teun Don. Na zijn HBS-opleiding op het Radulphus College ging hij met zijn broer Stanley naar Colombia waar hij chemie zou studeren en Stanley muziek. Het werd juist andersom: Stanley ging architectuur doen en Harold ging zich toeleggen op een carrière als beroeps-musicus. In Medellin studeerde hij bij Anna Maria Pennella en in Wenen slaagde hij 'summa cum laude' bij professor Richard Hausser.

Harold Martina heeft een ruime internationale ervaring opgebouwd in de Verenigde Staten, Europa, Japan en Zuid-Amerika, waar hij overal lovende kritieken oogstte.

In 1988 maakt hij zijn eerste CD, 12 Curaçaose walsen, met de pianist-componist dr Robert Rojer. Daarna volgden nog twee CD's: een met klassieke muziek 'Romantic mosaic' en de andere met danza's van Curaçao en omliggende landen. Beide CD's werden opgenomen in Gent met financiële medewerking van de Maduro Muziekstichting.

Harold Martina is medeoprichter van CIFA, hij fungeert als programma-adviseur en verzorgt de internationale contacten. Zo wist hij voor het eerste festival het Symfonie Orkest van Bogota over te halen hier op te treden onder zeer gunstige voorwaarden. Het jaar daarop was zijn contact met het Gemeentelijk Symfonie Orkest van Caracas de belangrijkste reden voor het belangeloos optreden van dit muziekgezelschap. Ook wist hij telkens hele speciale 'deals' te sluiten met internationaal vermaarde artiesten, zoals met de vioolvirtuoos Si Chin Lu uit Bejing en nu met Blanca Uribe.

Harold Martina onderscheidt zich door een vlekkeloze techniek, een grondige kennis en het aanvoelen van de compositie, een gevoelige vertolking en een fantastische muzikaliteit. Zowel als recital- als concert-pianist en als begeleider heeft hij overal ter wereld goed gevulde zalen in vervoering weten te brengen. In hem kent Curaçao een waardige vertegenwoordiger en 'goodwill' ambassadeur die door zijn uiterst correcte optreden en minzaam karakter blijvende vrienden heeft gemaakt in alle wereldsteden.

Met dit piano-recital brengt CIFA een muzikaal evenement van de eerste orde.

Het programma ziet er interessant uit met werken van Saint-Saëns ('Variaties op een thema van Beethoven') Debussy ('Nueges' en 'Fetes'), Ravel ('La Valse'), Infante ('Danzas Andaluzas') en Milhaud ('Scaramouche').

Een Blanca Uribe of een Harold Martina is al een muzikale gewaarwording: Blanca Uribe en Harold Martina samen aan twee vleugels is een muzikale 'happening' die niet gemist mag worden.

NOTITIES UIT PARAMARIBO

door
Max Ooft

PARAMARIBO — Het belangrijke nieuws uit Suriname van de afgelopen week is wel de oprichting en daaraan aansluitende acties van een **'Stuurgroep van Ondernemers'**, een bundeling van ongeveer vijftig commerciële, sociale, religieuze en andere maatschappelijke groeperingen. De oprichting is een reactie op de plotselinge, enorme stijging van de dollarkoers op de parallelmarkt, inmiddels twee weken geleden, als gevolg van het bekend worden van een vernietigend rapport van het internationale monetaire Warwick Instituut over de economische situatie in Suriname. De stijging van de koers en daarmee ook de stijging van prijzen voor goederen en diensten met wel veertig procent, maakte het voor de Surinaamse bevolking duidelijk dat niet economische wetmatigheden maar slechts enkele 'deviezenbaronnen' ofwel 'valutabonzen' de hoogte van de koersen en daarmee de prijzen en inflatie in Suriname bepalen.

Met name het bedrijfsleven dat participeert in de stuurgroep, is hierdoor in een actieve positie gekomen wat betreft het economisch beleid van de regering. Voorheen stond de vakbeweging slechts kritisch langs de zijlijn, maar is zoals ze dat zelf uitdrukt, "het beu dat slechts enkele deviezenhandelaren de hoogte van de valutakoers bepalen en daarmee ondernemers vernietigen." Het regeringsbeleid moet drastisch worden omgebogen, vindt de groep. Als eerste actie hield een meerderheid van bedrijven en winkels hun deuren dicht op maandag jongstleden, en werden in de kerken, tempels en moskeeën van alle religieuze groepen in Suriname simultaan gebedsdiensten gehouden. Ook het openbaar vervoer lag nagenoeg stil. de 'Bezinningsdag' mag een groot succes genoemd worden, enerzijds wegens de goede participatie en anderzijds omdat de koers binnen een dag daadwerkelijk kelderde van wel 325 naar 230 voor de dollar!

***

Prijzen voor goederen in de winkels daalden echter niet evenredig met de verlaging van de dollarkoers. Van verschillende zijden is op de 'Stuurgroep van Ondernemers' een beroep gedaan om ook op dat gebied hun invloed aan te wenden, aangezien anders de indruk ontstaat dat ze in hun eigen belang actie voeren zonder dat het volk daar beter van wordt. De stuurgroep heeft een gesprek gehad met vice-president Jules Adjodhia en minister Girjasing van Justitie en Politie, waarbij is afgesproken dat prijscontrolerende maatregelen zullen worden verscherpt.

***

Vrijwel gelijktijdig met de acties van de 'Stuurgroep', wist de Surinaamse politie een negental **valutahandelaren** te arresteren, die zich bezig hielden met het wisselen van vreemde valuta zonder over een vergunning te beschikken. De gearresteerde handelaren kunnen echter niet tot de grote 'valutabonzen' gerekend worden.

***

De stuurgroep is overigens niet tevreden over de mate waarin de regering heeft ingespeeld op de recente economische en sociale onwikkelingen; ze vindt dat acute maatregelen uitblijven en dat er **hardere eisen** aan de regering nodig schijnen te zijn. Ze zal de regering een nota doen toekomen met voorstellen over onmiddellijk te ondernemen stappen om de economie in het gareel te krijgen.

***

Intussen zijn ook grote **groepen ambtenaren en leerkrachten** in verscherpte actie. Hoewel het nieuwe schooljaar op maandag 3 oktober van start is gegaan, is er door de acties vrijwel geen onderwijs gegeven Vele landskantoren liggen stil. De acties, die enkele weken geleden begonnen, zijn het initiatief van ontevreden ambtenaren en leerkrachtenbonden over prijzen, ziektekostenverzekering en salarissen. Hoewel niet alle ambtenaren aan de acties meedoen, omdat de leiding bestaat uit 'dissidenten' uit de overkoepelende ambtenarenbond C.L.O., raakt het leven in Suriname toch wel danig ontwricht en begint de richting van een chaos op te gaan.

Ook werknemers van de melkcentrale van Paramaribo, de enige distributeur van gepasteuriseerde melk, voerden een kortdurende actie. Het bedrijf lag een dag plat en schoolvervoer was niet gegarandeerd. Er waren verder twee (loze) bommeldingen in de afgelopen week, één op de intenationale luchthaven en één in een groot winkelbedrijf. De acties bij de Centrale Bank van Suriname zijn pas na meer dan een maand opgeheven. En bij het elektriciteitsbedrijf dreigt ook al enkele dagen wederom een werkneerlegging uit onvrede over belastingen. Gerust mag worden gesteld dat de politieke en sociaal-economische situatie in Suriname behoorlijk onoverzichtelijk aan het worden is.

***

Temidden van de onrust riep ex-bevelhebber en nu voorzitter van de revolutionaire partij N.D.P., Desi Bouterse, de bevolking op voor een **massa-bijeenkomst** op de markt. De vergadering vond echter geen doorgang, omdat minister Girjasing van Politie had laten weten, dat er geen vergunning voor een dergelijke vergadering was en dat ordeverstoring niet zou worden getolereerd. Partijleider Bouterse verscheen (daarom) niet ter plekke.

***

Tenslotte nog wat goed nieuws: de niet-gouvernementele organisatie 'Tamara' is begonnen met de distributie van korenmeel onder zo'n tweeduizend zwangere vrouwen, en spoedig zal er ook melkpoeder voor zogende moeders beschikbaar worden gesteld. De stichting Tamara is al geruime tijd bezig met directe hulpvoorzieningen om **ondervoeding** in Suriname tegen te gaan, onder meer door het uitdelen van broodjes op scholen.

***

En de **Zusters van Liefde** uit Tilburg, vieren het heugelijke feit dat ze honderd jaar geleden in Suriname begonnen met hun christelijke werk.

Stichting
Leerstoel
voor
Milieu
en
Ontwikkeling

PERSBERICHT

Laatste fase projekt Milieurecht

Op 17 oktober gaat de collegecyclus Milieurecht van start. Het thema van deze cyclus is: "Naar een integraal stelsel van milieuwetgeving voor de Nederlandse Antillen". De cyclus bestaat uit een drietal colleges en een forum.

De colleges en het forum vormen de afsluiting van de derde fase het projekt "Milieurecht". De eerste fase stond in het teken van de inventarisatie van de bestaande milieuregelgeving in de Nederlandse Antillen. Door de systematische inventarisatie kwamen de hiaten aan het licht. De tweede fase stond in het teken van het nadenken over structuren om te komen tot een verbeterde milieuwetgeving, rekening houdend met de specifieke Antilliaanse situatie. De derde fase staat in het teken van het doen van concrete aanbevelingen om te komen tot een integraal stelsel van milieuwetgeving voor de Nederlandse Antillen. Rekening houdend met de bevoegdheidsverdeling tussen Land en Eilandgebieden. Met het oog hierop is een boekje ontstaan dat behalve een algemene inleiding de ontwerpen voor een Landsverordening Grondslagen Milieubeheer en voor een Landsverordening Grondslagen Natuurbeheer bevat. Aldus ligt een concreet voorstel op tafel voor een toekomstig stelsel van milieuwetgeving voor de Nederlandse Antillen.

Collegecyclus

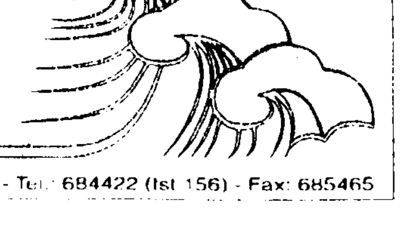
Gedurende een drietal colleges zal op dit stelsel worden ingegaan. Daarbij worden alle aspecten van het milieubeheer belicht: milieuhygiëne, natuur- en landschapsbeheer en ruimtelijke ordening. Doel van het forum is om een discussie aan te gaan met het publiek en met de politiek en er gezamelijk voor te zorgen dat op het terrein van de milieuregelgeving de noodzakelijke stappen worden ondernomen.

De colleges worden verzorgd door Mr. P. Verfaille, Mr. A.B. van Rijn en Drs. J. Sybesma.

Plaats en Tijd

De colleges en het forum vinden plaats in AULA B van de UNA. De colleges zijn op 17, 19 & 20 oktober 1994 van 19:00 tot 21:00 uur.

Het forum is op 20 oktober 1994 van 20:00 tot 21:30 uur.

Universiteit van de Nederlandse

Jan Noorduynweg 111, Postbus 3059, Curaçao - Tel: 684422 (tst 156) - Fax: 685465

Schiphol & KLM al 75 jaar volleerde profs

EN DE KLM-PILOTEN ZATEN VERKLEUMD OP DE IJZIGE BOK

-door Hans Vaders-

SCHIPHOL/WILLEMSTAD - Luchthaven Schiphol is eigenlijk in den beginne vooral de combinatie van de ELTA, de in 1919 in Amsterdam gehouden grote luchtvaarttentoonstelling, de militaire vlieger Albert Plesman en onder zijn hoede, de KLM geweest. Want wat zou er anders van het sompige militaire vliegveldje onder de rook van Amsterdam, waar een lichte eendekker nauwelijks door de modderpoelen kon manoeuvreren, terecht zijn gekomen? Denk in dit verband in Rotterdam aan het reeds lang opgeheven vliegveld Waalhaven en later aan Zestienhoven, dat pas sedert de laatste jaren enige progressie maakt, dit laatste vooral te danken aan de van Schiphol afkomstige, huidige Curinta-directeur Jaap Biemond. In ieder geval heeft landbouwer Gerrit Knibbe waarschijnlijk met plezier teruggedacht aan een bezoek in het voorjaar van 1916 toen hij benaderd werd door het Nederlandse ministerie van Oorlog zijn land te verkopen. Al de 21ste april zat de gretige Knibbe bij de notaris en verkreeg voor zijn lap grond *55.229 gulden en veertig cent*, in die tijd een kapitaal, waarmee je ruimschoots in het chique Wassenaar kon gaan rentenieren.

Waar Schiphol nu ligt werd eens een bloedstollende zeeslag geleverd. Dat was op 17 mei 1573 toen op het Haarlemmermeer een 108 schepen tellende geuzenvloot door de Spanjaarden de pan in werd gehakt. Van dat water waar deze wrede strijd werd geleverd is niets meer over. Het Haarlemmermeer werd drooggelegd in 1852 en dit betekende tevens de grootste landaanwinning die tot dan in Nederland tot stand was gebracht. Het nieuwe land werd een van de rijkste landbouwgebieden van Noord-Holland.

Opmerkelijk blijft, dat dit op het water gewonnen gebied van 18.500 hectare ver beneden de zeespiegel ligt. De hoogte van de polderbodem varieert van 3 tot 4.65 meter beneden Amsterdams Peil. Wie het oude Schiphol dan ook bezocht, kon dit goed merken: bij de inrit draaide men van de dijk af schuin naar beneden. Bij het nieuwe Schiphol is dit hoogteverschil minder opvallend, maar het ligt even laag. Een unicum in de wereld dus: een luchthaven vier meter onder de zeespiegel.

Schiphol komt al voor in een op 11 september 1447 gedateerd stuk, waar gehandeld wordt over een vergunning tot verkoop van een stuk land liggende in Aelsmerbanne in *Seiphol*. Een plaats in de oude Haarlemmermeer, een baai in de noordoosthoek was vroeger berucht en doet ook als naamsverklaring veel opgeld. In die baai verging met harde zuidwester storm namelijk menige buurtvaarder. Daarom zou men die plek *Schip Holl* of wel *Scheepshol* zijn gaan noemen, in de betekenis van hol of graf voor schepen.

De neerlandicus M. Schönfeld pleit in 1933 in de Nieuwe Taalgids voor een andere theorie. Volgens deze taalgeleerde was Schiphol in het verleden een buurtschap, genoemd naar de sloot die pleonastisch *Schipholsloot* werd genoemd; reeds het middelnederlands kent het woord hol als benaming van een gracht of sloot, van bedding. Het woord betekent dus letterlijk gracht of sloot voor de schepen.

Juist in de noordoosthoek van het later drooggemalen Haarlemmermeer werd een fort gebouwd dat de naam *Schiphol* kreeg. In januari 1916, terwijl het vroor dat het kraakte, ging het ministerie van Oorlog, zoals al eerder genoemd op onderzoek uit naar een geschikte vliegweide. Kapitein Walaardt Sacré noteerde tenslotte in zijn dagboek 'dit terrein is goed'. Tarweboer Knibbe werd een rijk man. Daarna ging de naam Schiphol over op de luchthaven. Geen graf noch gracht meer voor schepen, maar een *haven voor vliegtuigen*.

"Hoe gewoon we het bestaan van een luchtverkeer in den korten tijd, dat wij hiervan kunnen spreken, ook zijn gaan vinden", spreekt een boekje over Schiphol, in 1937 uitgegeven door de dienst der Gemeente-Handelsinrichtingen van Amsterdam, "we toonen voor de luchtvaart in al haar uitingen een belangstelling, beschouwen iedere nieuwe ontwikkeling met aandacht, die doorgaans gewone zaken toch niet ontmoeten."

"Niet vreemd hieraan zal zijn", vervolgt de anonieme schrijver, "dat levendig is gebleven in het bewustzijn, dat het een zeer grootsche overwinning was, die bevochten werd, toen de mensch een geheel nieuw element -de lucht- ging dienstbaar maken aan zijn verkeersbelangen." De brochure meldt daarnaast terecht dat "op de luchtvaartterreinen, de plaatsen waar de *mechanische vogels* hun telkens hernieuwde aanraking hebben met Moeder Aarde, dat daar zich afspeelt wat zichtbaar is in het luchtvaartbedrijf."

Kortom, op een oneffen stuk weidegrond van 800 bij 800 meter werden op Schiphol, de gemeentelijke luchthaven van Amsterdam, in het jaar 1920 in totaal 440 passagiers afgehandeld. De bediende sleepte daarnaast 22.000 kilo vracht en nog eens 3000 kilo post van en naar de KLM-vliegtuigen, de stoere machines van de Koninklijke Luchtvaart Maatschappij voor Nederland en de Koloniën.

Op het totale aantal van 615 vluchten, blijkt uit bronnen van de Luchthaven Schiphol, moesten dat jaar 23 *noodlandingen* worden gemaakt. Enkele ontstonden door motordefect of slecht zicht; drie noodlandingen werden noodzakelijk omdat de vlieger - en de eerste KLM-piloten op de bok in de open lucht waren in het algemeen uitstekende ex-militaire vliegers-, verdwaald was. Door het omliggende bouwland was Schiphol in die tijd inderdaad moeilijk te vinden. Voor een zuiver militair vliegveld een groot voordeel, voor een burgervliegveld zeer zeker niet.

Bij Schiphol was altijd veel te zien. Bij mooi weer trokken dagjesmensen en watersporters massaal op naar de ringvaart van de Haarlemmermeer richting vliegveld. Zij konden daar ook hun tijd passeren bij een in 1921 gebouwd hotel-restaurant. De positie van Schiphol was overigens vanaf 1920 niet erg duidelijk. De Nederlandse departementen van Waterstaat en Oorlog, de KLM, de gemeente Amsterdam en de gemeente Haarlemmermeer waren erbij betrokken. Hoe lagen de verhoudingen en wie had in bepaalde omstandigheden beslissingen te nemen?

Dit leidde uiteindelijk tot enige verwaarlozing. Niemand wilde de geldbuidel trekken voor noodzakelijke voorzieningen. Zo kwam een door Waterstaat beproefde nachtlandingsinstallatie niet op Schiphol terecht, maar op de in maart 1921 officieel geopende Rotterdamse concurrent, luchthaven Waalhaven. En met andere apparatuur ging het evenzo. *Schiphol dreigde letterlijk de mist in te gaan.*

Ondanks dit ambtelijk geharrewar en gezever, waren bij de KLM inmiddels de verbouwde Engelse militaire vliegtuigen die dienst deden op de lijn Amsterdam-Londen, vervangen door wat meer comfortabele eenmotorige Fokkers F2 en F3, die in een gesloten ruimte plaats boden aan vijf à vijf passagiers. De piloot was nog steeds de gebeten hond want die zat verkleumd buiten in vrieskou en hagel op zijn bok.

Fokker vervaardigde hierna steeds grotere verkeersmachines en die stonden in schril contrast met de eerste in gebruik zijnde types. Niet alleen onderging bij elk nieuw toestel de passagiersaccommodatie een grondige wijziging en uitbreiding, ook de capaciteit van de motoren werd steeds groter en bovendien introduceerde Anthony Fokker meermotorige vliegtuigen voor de KLM.

Om een greep te doen: "In het moderne vliegtuig waar de KLM nu mee vliegt (anno 1937) is bij voorbeeld de hinder van het motorgeraas door gebruikmaking van geluiddempend materiaal voor de cabine weggenomen en de luchtreizigers kunnen, gezeten in behaaglijke *fauteuils*, rustig met elkander converseren. Door toevoer van verwarmde lucht wordt de cabine op een prettige temperatuur gehouden en een vernuftig ventilatiesysteem zorgt voor luchtverversching."

En: "Op de lange routes geniet de reiziger bovendien nog de verzorging van een steward(esse); behalve voor de bediening zorgt deze ook voor de voorlichting van de passagiers. Het reizen per vliegtuig mag dan ook bijzonder comfortabel heten. Ook na een lange vlucht is van vermoeidheid *geen sprake*." Aldus een wervende folder.

Voor de luchthaven werd inmiddels een compromis gevonden. Die ging over in beheer van de Dienst der Gemeente-Handelsinrichtingen van de gemeente Amsterdam. Verlichte ambtenaren hadden eerder het idee naar voren gebracht het vliegveld bij de Dienst Sportvelden onder te brengen; *het was immers ook groen?* Onder de Dienst werd in 1926 voor de uitvoering van diverse werkzaamheden een bedrag van rond de 1 miljoen gulden gefourneerd. De verwachtingen waren hoopvol en gespannen.

En Amsterdam pakte de zaak meteen flink aan. Dat was ook wel nodig, want de primitieve vliegtuigjes uit de eerste jaren met hun maximum startgewicht van minder dan 2000 kilo waren verdwenen en hadden plaats gemaakt voor zwaardere machines met een gewicht tussen de 3700 en 16.500 kilo. Het terrein werd dan ook verbeterd en verfraaid; bomen en heggen werden aangeplant, kantoorruimten ingericht, de technische voorzieningen verbeterd en aangevuld. Schiphol werd als thuishaven voor de KLM een volwaardige luchthaven. De verdere groei en uitbouw die tot op de dag van vandaag nog steeds gestalte krijgt kon beginnen.

'Het motorengeronk was nu de geheelen dag niet van de lucht'. Dat was een tiental jaren later, in 1936, toen door de geregelde lijnen dagelijks zo ongeveer 70 landingen en opstijgingen werden uitgevoerd. Echter het totaal aantal opstijgingen bedroeg wel gemiddeld zo'n 300. Immers behalve de vliegtuigen van de geregelde diensten kwamen op Schiphol ook de nieuwe vliegtuigen van de Fokker-fabrieken om ingevlogen te worden, en landden en stegen toestellen van de Nationale Luchtvaartschool, vele binnen- en buitenlandse sportvliegtuigen, militaire toestellen en vliegtuigen waar de KLM proef-, les- en rondvluchten mee liet uitvoeren.

De KLM onderhield dus voor de Tweede Wereldoorlog het leeuwendeel van de luchtdiensten op Schiphol. Noemenswaardig is dat niet KLM-directeur, Plesman, op Schiphol gestationeerd was, maar een onder-directeur, die waar nodig acte de présence geeft. Plesman zat op zijn kleine, sobere kantoor in Den Haag.

Het is in ieder geval duidelijk dat de nu 75-jarige KLM vanaf het allereerste begin haar stempel heeft gedrukt op Schiphol. Dit doet de vliegtuigmaatschappij nog steeds en in de ontwikkeling van de luchthaven naar het jaar 2000 heeft de nationale carrier van Nederland een belangrijke stem in het kapittel. Op Schiphol begon de opkomst van de *Flying Dutchman*. Hier startten haar eerste, grote, intercontinentale routes naar Oost- en West-Indië. Hier werd het straaltijdperk ingeluid. Schiphol en de KLM kunnen in een adem worden genoemd. Schiphol is de KLM, zoals de KLM Schiphol is. Luchthaven Schiphol en de KLM streven al 75 jaar naar een eensgezind doel: de Nederlandse luchtvaart zo professioneel mogelijk uit te dragen.

DE KLM nam onlangs een voorschot op de overigens bescheiden feestelijkheden rondom het 75-jarig bestaan op 7 oktober: de algemene vergadering van aandeelhouders in een hangar op Schiphol-Oost stond op 11 augustus in het teken van het komende jubileum. De nationale luchtvaartmaatschappij is de op een na de oudste ter wereld die nog steeds onder dezelfde naam vliegt. Chalk's International Airline uit de Amerikaanse staat Florida die nog steeds met vliegboten in het Caribisch gebied opereert, is een jaar ouder.

KLM driekwart eeuw 'Vliegende Hollander'

"Ik kon mijn gevoelens van enthousiasme nauwelijks beheersen, toen ik me realiseerde dat daar, hoog in de lucht, een mens in een machine voortbewoog. Het schouwspel maakte een diepe indruk op me." De twintigjarige Hagenaar Albert Plesman, cadet aan de Koninklijke Militaire Academie in Breda, zette deze regels in 1910 op papier, nadat hij voor het eerst een vliegtuig had gezien. Het beeld etste zich in zijn geheugen als een richtingwijzer voor het verloop van zijn verdere leven.

Twee jaar later verliet hij de academie als infanterie-officier, maar zijn interesse lag bij de luchtvaart. In 1916 werd hij toegelaten tot de opleiding van het vliegkamp Soesterberg, thuisbasis van de toenmalige luchtvaartafdeling van het leger. De tweede luitenant Plesman was, zo stelden zijn instructeurs weldra vast, geen getalenteerd piloot. Niettemin haalde hij in een keer het groot militair vliegbrevet.

Plesman, geboren op 7 september 1889 als zevende kind in het gezin van een winkelier in brood en eieren in de Haagse Balistraat, blonk wel op andere terreinen uit. Hij ontpopte zich als een uitstekende organisator toen hij en de luitenant-vlieger M.L.J. Hofstee van hun militaire chefs de handen vrijkregen voor het opzetten van een nationale luchtvaarttentoonstelling. Dat was in 1919, een jaar na het einde van de Eerste Wereldoorlog waarin vliegtuigen voor de eerste keer een moordend wapen waren geweest. "Dit vliegen dat een hel is geweest, zou een hemel kunnen worden", verkondigde hij wervend in invloedrijke kringen van zakenmensen op wier medewerking hij een beroep deed.

De Eerste Luchtverkeers Tentoonstelling Amsterdam, bekend geworden als de ELTA, werd een ongekend succes en maakte Nederland enthousiast voor de luchtvaart. Meer dan 545.000 mensen bezochten het expositieterrein in Amsterdam-Noord en keken er met stijgende verbazing naar vliegdemonstraties. Ruim 3200 mensen telden veertig gulden neer voor hun luchtdoop.

Na afloop was de stemming rijp voor de oprichting van een luchtvaartmaatschappij. Op 7 oktober, nauwelijks een maand na het einde van de ELTA, werden bij notaris Stoop in Den Haag de formaliteiten afgewikkeld voor de stichting van de 'Koninklijke Luchtvaartmaatschappij voor Nederland en Koloniën'. Koningin Wilhelmina, een van de eerste bezoekers van de ELTA, had het predikaat 'Koninklijke' al bijna vier weken eerder verleend.

WEGBEREIDER

Plesman werd niet direct betrokken bij de oprichting van de KLM, hij was wèl de wegbereider, daartoe mede aangezet door aanvragen van prille Britse luchtvaartmaatschappijen om lijndiensten naar ons land te mogen openen. Zijn ideeën werden aanvankelijk weggewuifd, maar nadat de plannen uit de koker van de Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Luchtvaart (KNVvL) kwamen, verdween de weerstand. Een groot aantal banken, andere ondernemingen en zelfs vier rederijen brachten vervolgens vlot het startkapitaal van dik een miljoen gulden bijeen.

Op voordracht van de KNVvL werd de ELTA-organisator met de dagelijkse leiding van de luchtvaartmaatschappij belast. Hij kreeg de titel 'administrateur' — de aandeelhouders vonden Plesman met zijn dertig jaar nog te jong voor 'directeur'. Dat maakte hem niets uit, vanaf de eerste dag was hij de onbetwiste baas in het bescheiden kantoor aan de Herengracht, boven het Odeon-theater.

Hij was geen gemakkelijk mens in de omgang. Plesman had maar één doel voor ogen — zo snel mogelijk de lucht in, en daar maakte hij iedereen ondergeschikt aan. Hij werkte als een bezetene, niet zelden tot diep in de nacht. Van zijn vier medewerkers eiste hij dezelfde inzet, maar een schouderklopje kon er niet af. Hij vloekte soms als een bootwerker, haatte vergaderingen en barstte al om een kleinigheid in woede uit. Zijn zuinigheid bezorgde de KLM weldra de bijnaam Kleine Lonen Maatschappij. Legendarisch is het verhaal dat de mensen op het kantoor alleen een nieuw potlood kregen, als ze het stompje van het oude bij Plesman op het bureau legden.

Zeven maanden na de oprichting opende de KLM haar eerste lijndienst op de route tussen Londen en Schiphol, toen nog een militair vliegkamp. Op 17 mei 1920 landde een eenmotorige De Havilland DH-16 van de Britse chartermaatschappij Aircraft Transport and Travel Ltd. op het sompige gras ten zuiden van Amsterdam, met aan boord twee Londense journalisten, een pak Britse ochtendkranten en een brief van de Londense 'Lord Mayor' voor burgemeester Van Tellegen van de hoofdstad. De vlucht had, conform de dienstregeling, vier uur geduurd en de twee passagiers hadden er ieder 150 gulden (!) voor neergeteld.

Bij gebrek aan een eigen toestel en eigen vliegers had Plesman het omgebouwde verkenningsvliegtuig uit de Eerste Wereldoorlog en de piloot van de Britse maatschappij moeten huren, in het besef dat hij de passagiers daarmee een allerminst comfortabele overtocht kon bieden. Het toestel had geen gesloten cabine, de passagiers zaten in de open lucht, gekleed in een leren jas en een vliegkap met stofbril op het hoofd. Als het koud was, kregen ze ook nog een warme kruik mee. Méér kon de KLM hun niet bieden.

KOMPAS

Wie aan boord klom, wist nooit zeker wanneer hij aan de andere kant van de Noordzee zou uitstappen. Voorzorgslandingen door pech of onvoldoende zicht waren geen uitzondering. Met alleen een kompas als navigatiemiddel moest de piloot het vooral van herkenningspunten op de grond hebben, om zijn route te vinden. Tussen Dover en Londen gaf de spoorlijn de richting aan. Plesman had de piloot op het hart gedrukt precies boven de rails te vliegen. De passagiers konden dan niet zien dat de trein sneller ging dan het vliegtuig.

In de herfst van dezelfde jaar tot medio april 1921 werden de vluchten gestaakt, omdat het onverantwoord was de dienst in de winter voort te zetten. Plesman noteerde dat de KLM in nog geen zes maanden 345 passagiers, 22 ton vracht en drie ton post had vervoerd, voor het merendeel tussen Amsterdam en Londen. Dat is evenveel als een Boeing 747 aan boord heeft op een non stopvlucht Amsterdam - Tokio.

"Burgerluchtvaart is slechts een kwestie van organisatie", had Plesman vóór de oprichting van de nationale luchtvaartmaatschappij gepropageerd. Als administrateur van de KLM demonstreerde hij zijn gelijk. In het voorjaar van 1921 telde de vloot twee eigen Fokkers FII voor de Londen-dienst en lijnvluchten naar andere Europese bestemmingen die spoedig daarna werden geopend.

Deartistieke dankbetuiging aan Albert Plesman, getekend na diens overlijden.

De investeringen in vliegend materieel maakten dat er voorlopig geen cent werd verdiend, maar daar lag Plesman niet van wakker. Hoe gierig hij ook was, bij de aankoop van vliegtuigen keek hij alleen naar prestaties en kwaliteit.

Wat er ook over de persoon van Plesman wordt beweerd, het is ontegenzeggelijk waar dat zijn visie en tomeloze werkdrift ten grondslag liggen aan de groei van de KLM die voor de Tweede Wereldoorlog tot de drie grootste luchtvaartmaatschappijen van de wereld behoorde. Haar geschiedenis wordt gemarkeerd door spectaculaire vluchten die ook in de mondiale historie van de luchtvaart hoogtepunten zijn. Dat is zeker het geval met de eerste Indië-vlucht in de herfst van november 1924. De nieuwe eenmotorige Fokker F VII met de registratie H.NACC die voor deze reis was gekozen, werd een groot succes, ondanks lang oponthoud in Bulgarije wegens een defecte motor. Hierdoor duurde de ruim vijftienduizend kilometer lange vlucht naar het voormalige Batavia 55 dagen. Vijf jaar later werden de proefvluchten naar het huidige Indonesië omgezet in een lijndienst die tot 1940 de langste geregelde luchtverbinding ter wereld was.

In oktober 1934 zorgde de KLM opnieuw voor wereldnieuws met de deelneming aan de Londen-Melbourne race. De DC-2 'Uiver' (PH-AJU) met als gezagvoerders Koene en Dirk Parmentier overbrugde de afstand in drie dagen, achttien uur en zeventien minuten. De Nederlanders eindigden daarmee op de tweede plaats in de handicaprace, na de Britten Scott en Campbell Black die óók de winnaars van de snelheidsrace waren. Twee maanden later plaatste de KLM zich in de kijker met de eerste transatlantische vlucht naar Curaçao, uitgevoerd door de Fokker F XVII 'Snip'. Deze overtocht was tevens het begin van de operatie van het West-Indische vliegbedrijf van de KLM, later de Antilliaanse Luchtvaart Maatschappij.

LUCHTRAMP

Het was overigens niet uitsluitend voorspoed die de KLM op haar weg vond. Al in april 1924 werd zij getroffen door de eerste luchtramp met het verongelukken van een Fokker F III, onderweg van Londen naar het Rotterdamse vliegveld Waalhaven boven de Noordzee. De piloot A.P.J. Pijl en de beide passagiers verloren daarbij het leven. Het toestel had geen radio aan boord. De oorzaak van het ongeluk is hierdoor nooit bekend geworden.

Een veel zwaardere klap kreeg de KLM in de zomer van 1935, toen in één week drie toestellen neerstorten — op 14 juli de Fokker FXXII 'Kwikstaart' die bij Schiphol verongelukte (zes doden), op 17 juli de DC-2 'Maraboe' in Iran (geen slachtoffers) en op 20 juli de DC-2 'Gaai' die tussen Milaan en Frankfurt tegen een berghelling te pletter sloeg (alle dertien inzittenden verloren het leven). Nederland werd in rouw gedompeld, Plesman was zwaar aangeslagen, maar hij bleef erbij dat vliegen met de KLM geen riskante onderneming was.

Intussen nam de oorlogsdreiging in Europa onrustbarend toe. Plesman die de verdere uitbreiding van KLM's lijnennet in gevaar zag komen, ondernam daarop uit eigen initiatief een poging om eerst (1937) de Italiaanse fascistenleider Benito Mussolini en daarna (april 1940) de Duitse Nazibons Hermann Goering tot andere gedachten te brengen. Zijn naïeve vredesmissie was vergeefs. In mei 1940 vielen de Duitsers ons land binnen. De KLM was vijf jaar uitgeschakeld met uitzondering van de vliegoperaties in West-Indië en de lijndienst tussen Lissabon en Bristol in Engeland, in opdracht van de toenmalige Britse luchtvaartmaatschappij BOAC. Winston Churchill noemde de riskante vluchten tussen Portugal en Engeland de 'life line'. Elders waren ze bekend als de 'spionnenlijn'.

Eerst gearresteerd in verband met de ontsnapping van twee KLM-vliegers naar Engeland en vervolgens verbannen naar het oosten van het land werkte Plesman onverdroten aan zijn plannen om de luchtvaartmaatschappij na de bevrijding snel weer op te bouwen. Op 5 mei 1945 reisde hij via Londen naar Washington waar hij president Harry Truman bereid vond hem te ontvangen.

Het gesprek eindigde met de toezegging dat de KLM dertig Dakota's (DC-3) en veertien Skymasters (DC-4) kon kopen. Plesman liet de rekening naar het Binnenhof sturen. Het na-oorlogse herstel van de KLM verliep wonderbaarlijk snel. In november van het bevrijdingsjaar werd de lijndienst op (toen nog) Nederlands-Indië al hervat, in mei 1946 heropende de KLM als eerste Europese luchtvaartmaatschappij de vluchten (25 uur) naar New York en in 1951 werd Australië als laatste continent met Amsterdam verbonden.

Vliegrampen bleven de KLM ook in deze jaren niet bespaard. In oktober 1948 verongelukte bij Prestwick in Schotland een viermotorige Constellation. Onder de slachtoffers waren captain en hoofd vliegdienst Parmentier van de beroemde 'Uiver' vlucht naar Melbourne en technisch directeur Henk Veenendaal, beiden getipt als opvolger van Plesman. Minder dan een jaar later in juni 1949, stortte bij Bari in Italië opnieuw een Constellation neer. Hierbij kwam ook Hans Plesman, zoon van de KLM-topman en een van de twee piloten, om het leven. In de oorlog had Plesman zijn zoon Jan, piloot bij de RAF al verloren.

De 'bouwmeester' van de KLM heeft de komst van de door straalmotoren voortgestuwde verkeerstoestellen in de jaren zestig verantwoordelijk voor revolutionaire ontwikkelingen in de wereldluchtvaart, niet meer meegemaakt. Op Oudejaarsavond 1953 vernam Nederland via een extra nieuwsuitzending geschokt dat dr Albert Plesman was overleden. Een buikbloeding had plotseling een einde gemaakt aan zijn 64-jarig leven.

BREDE ROMP

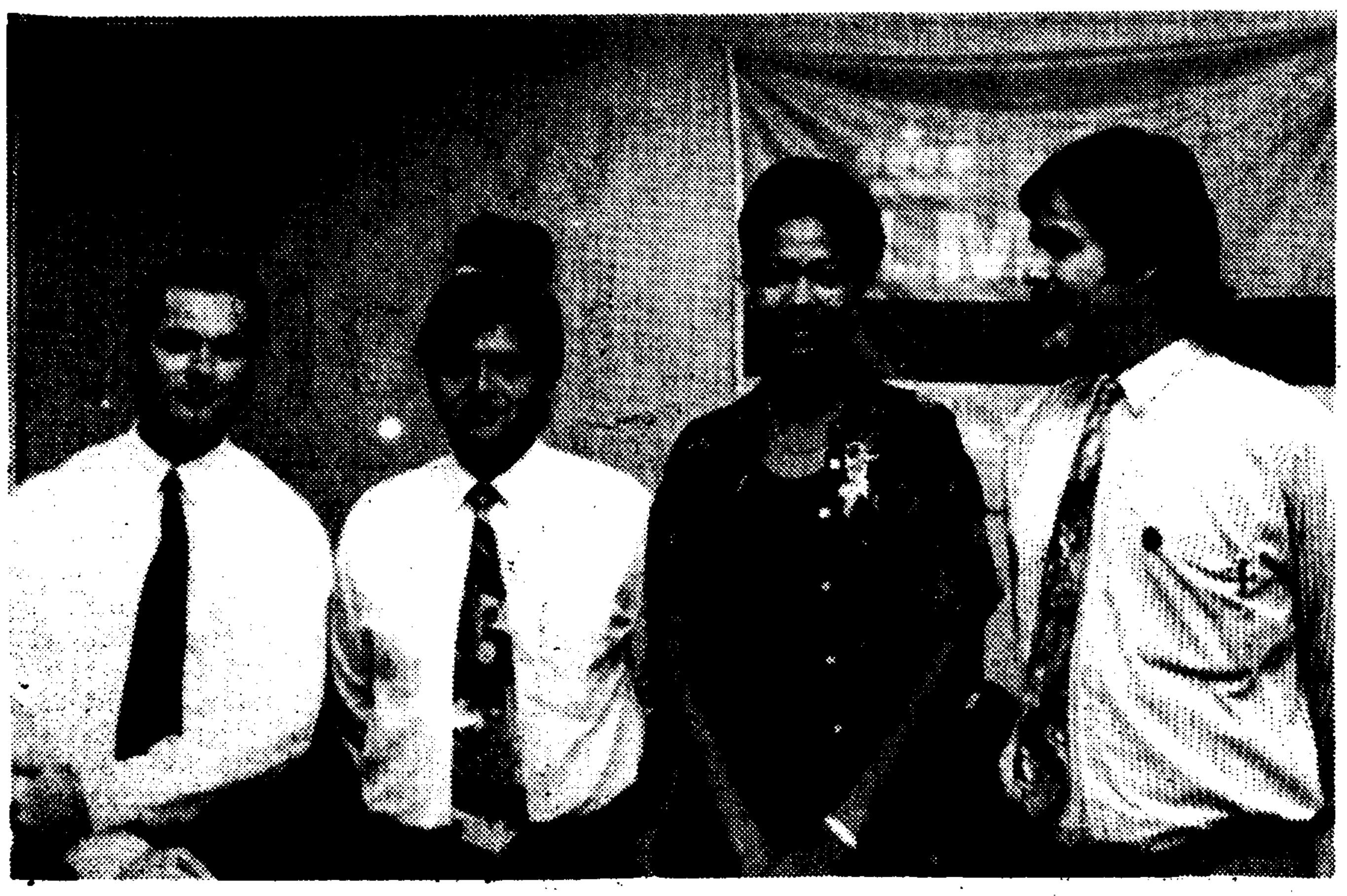
Er was een tijdperk afgesloten, maar de KLM ging in de lijn van haar eerste president-directeur verder. Dat werd ook zichtbaar gemaakt. Het eerste straalverkeersvliegtuig (DC-8) dat in 1960 aan de vloot werd toegevoegd, kreeg de naam 'Albert Plesman'. Ruim tien jaar later volgden de 'brede romp'-vliegtuigen ('wide body's') van Boeing en McDonnell Douglas waarmee op één vlucht honderden passagiers over de Atlantische Oceaan werden getild.

In betrekkelijk korte tijd veranderde er in de luchtvaart veel meer dan in de voorafgegane veertig jaar, met als belangrijkste ontwikkeling dat luchtvaart synoniem was geworden voor massavervoer. Het vliegtuig was er, kortom, niet langer uitsluitend voor de reizende zakenman.

De KLM wilde niet achterblijven bij deze snelle groei en kreeg hierdoor te maken met sterk toenemende concurrentie — in Europa, maar vooral in het transatlantische verkeer naar en van de Verenigde Staten. Meer dan vroeger ervoer de nationale luchtvaartmaatschappij het gemis van een grote thuismarkt als nadeel. De KLM moe(s)t het hebben van het vervoer van in hoofdzaak buitenlandse passagiers in een wereldomspannend netwerk van lijndiensten.

Het was onvermijdelijk dat zij in deze internationale strijd haar vooroorlogse positie op de wereldranglijst kwijtraakte, maar met een achtste plaats in de rij van de grootste luchtvaartmaatschappijen is de KLM — 'The Flying Dutchman' ('Vliegende Hollander') — tot de dag van vandaag een belangrijke rol blijven spelen. Maar met een vloot van ruim honderd toestellen en een routenet naar meer dan 150 steden in 82 landen is de KLM toch te klein om op eigen vleugels de eeuwwisseling te halen.

Via een commercieel belang (20%) in Northwest Airlines heeft de KLM zich enkele jaren geleden al verzekerd van een Amerikaanse partner. Pogingen om deze samenwerking uit te breiden met een alliantie met Europese luchtvaartmaatschappijen zijn tot nu toe echter mislukt. De noodzaak om zowel een solide Aziatische als een sterke Europese partner te vinden, blijft evenwel bestaan. Prognoses zeggen dat er in Europa hooguit vijf tot zes luchtvaartmaatschappijen met intercontinentale netwerken overblijven. De KLM wil er een van zijn.

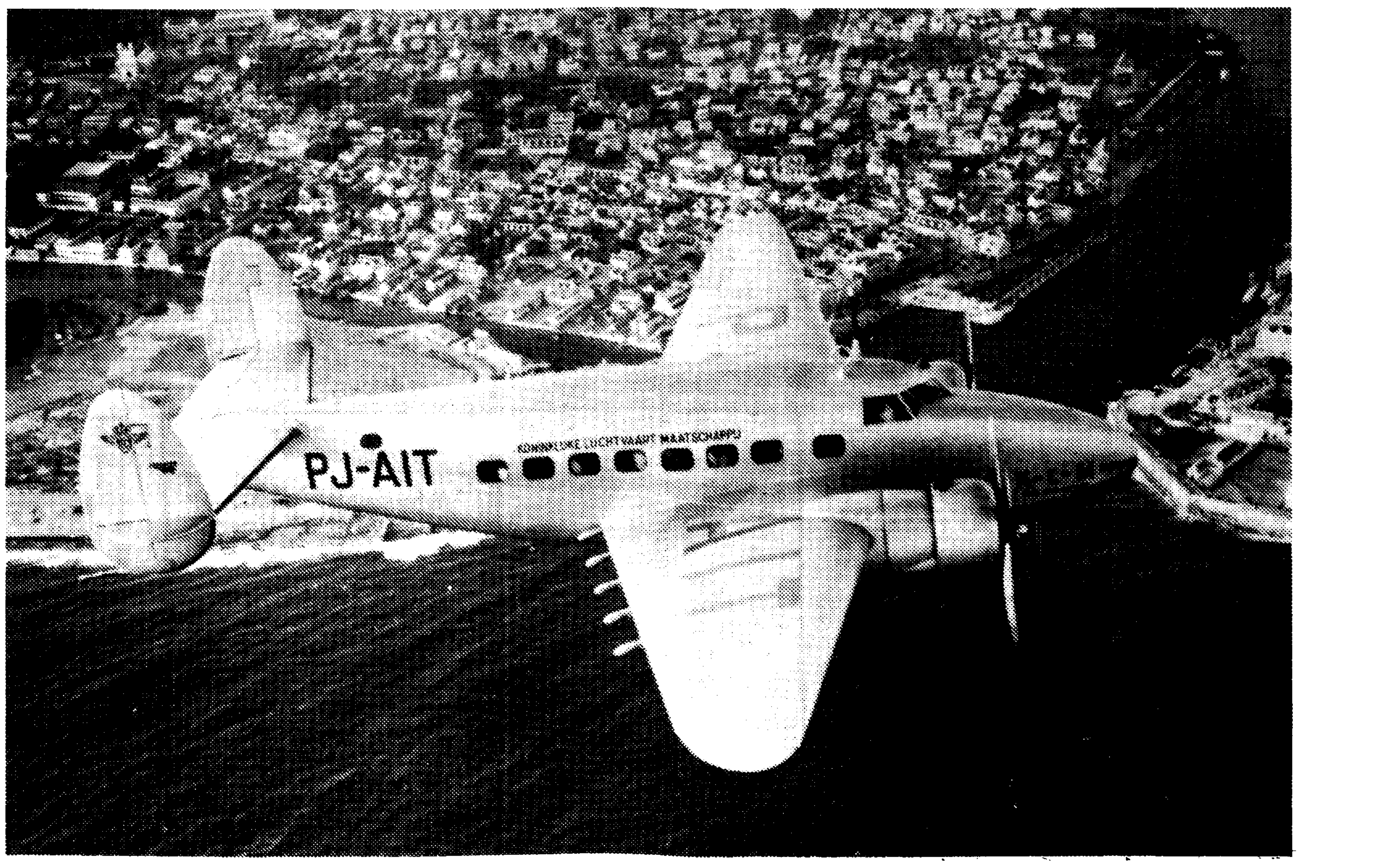
■WILLEMSTAD — De KLM vierde gisteren haar 75-jarig bestaan. Op Curaçao organiseerde de vestiging Caribisch Gebied een receptie in het ITC. Op de foto v.l.n.r. Lars de Brabander (marketing manager), Henk van Dinter (station manager), Lydia Li-Fo Sjoe (sales manager) en Frans Heiligers (public relations).

Historie ontwikkelingen in de cockpit

In de 75 jaar die de KLM bestaat, hebben zich in de luchtvaart grote ontwikkelingen voorgedaan, ook op technisch gebied. Toch is de basis van de constructie van de huidige generatie vliegtuigen reeds gelegd bij de onwikkeling van de Douglas DC-2 in de eerste helft van de jaren dertig. De huidige grondvorm en voortstuwingssystemen van verkeersvliegtuigen zijn gebaseerd op techniek die is ontwikkeld in de jaren veertig.

Ten aanzien van de cockpit van verkeersvliegtuigen is er echter sprake van een nog altijd voortgaande ontwikkeling. Vergeleken met de cockpit van de eerste Fokkers uit de jaren twintig doet die van het nieuwste type van de KLM de McDonnell Douglas MD-11 uitermate futuristisch aan. Een vlieger van het eerste uur zou deze werkruimte waarschijnlijk niet eens als zodanig herkennen. In zijn tijd moest hij vertrouwen op de informatie van slechts een handjevol, veelal niet geheel betrouwbare, instrumenten en vooral op zijn gevoel met de hem omringende elementen. Om dat gevoel te optimaliseren zat de vlieger in de open lucht, slechts beschermd door een klein windscherm en zijn speciale kleding. In de Fokker F2 (1921) en F3 (1922) zat de vlieger naast de motor. In de praktijk kwam het op neer dat hij aan de ene kant soms bijna bevroor en aan de andere kant vrijwel werd geroosterd.

De eerste nieuwe ontwikkelingen kwamen in 1924 met de introductie van de Fokker F7, waarmee de KLM in de herfst van dat jaar de eerste vlucht van Nederland naar Indonesië uitvoerde. In de cockpit was nu plaats voor twee vliegers, die ieder een eigen stuur hadden. Om het gevoel met de elementen niet geheel te hoeven missen, wilden de vliegers van toen echter niets weten van zijruiten.

DE DERDE EN DE VIERDE MAN

Met de introductie van het eerste driemotorige type, de Fokker F70 in 1928 en met het oog op de toekomstige geregelde dienst naar Indonesië en de daarmee samenhangende behoefte aan technische ondersteuning tijdens deze lange reizen, werd in 1928 een derde bemanningslid aan de cockpitbemanning toegevoegd: de boordwerktuigkundige, kortweg bwk genoemd. Hij kreeg weliswaar nog niet zijn eigen instrumentenpaneel, maar was vooral van groot belang tijdens de vele tussenstops. Legio zijn de waar gebeurde anekdotes over het enorme inprovisatievermogen waarmee bwk's ervoor zorgden dat vertragingen op de route werden voorkomen of tot een minimum bleven beperkt.

In diezelfde periode werd het in het luchtruim steeds drukker. Er ontstond een behoefte van elk vliegtuig te weten waar het zich op een bepaald moment bevond. De oplossing hiervoor werd gevonden door, in navolging van de scheepvaart, radio ontvangst- en zendapparatuur in de vliegtuigen aan te brengen. Op de grond kwamen grondstations. Hiermee werd de weg vrij gemaakt voor de vierde man in de cockpit: de marconist of radiotelegrafist. Bij de KLM werd de eerste demonstratie van de mogelijkheden die de radiotelegrafist bood, gegeven in 1924 door Willem Vogt, later bekend als AVRO-pionier. De marconist speelde ook een belangrijke rol bij de navigatie. Door middel van radiopeilingen werd een veel preciezere manier van de positiebepaling mogelijk dan voorheen.

De Fokker F9, speciaal ontwikkeld voor de Indië-route, was het eerste type bij de KLM dat een cockpit had, die volledig gesloten kon worden door middel van schuiframen in de zijkanten. We schrijven dan 1930. Die gesloten cockpit opende de mogelijkheid dat vliegers in het vervolg een uniform droegen in plaats van de leren jas en vliegkap.

In het midden van de jaren dertig introduceerde de KLM, als eerste maatschappij buiten de Verenigde Staten, de Douglas DC-2. Dit was niet alleen qua constructie een ultramodern en zelfs revolutionair vliegtuig, maar ook in de cockpit deed een nieuwtje zijn intrede: de automatische piloot. Inmiddels was het aantal instrumenten al flink gegroeid, mede als gevolg van de wens om ook 's nachts en onder slechte weersomstandigheden van bepaalde beslissingen ook tweemaal zo weinig tijd beschikbaar was.

KLM-vliegers als Frank Hawkins en Hessel Benedictus hebben belangrijke bijdragen geleverd aan de ontwikkeling van vliegtuigcockpits met toepassing van inzichten uit de ergonomie. De eerste types waarin die inzichten duidelijk naar voren kwamen, waren de Boeing 747 en de Douglas DC-10. Deze vliegtuigen waren tevens voorzien van ultra moderne gecomputeriseerde navigatie-systemen, zonder grondzicht te kunnen blijven vliegen. De vliegtuigen werden in de jaren daarna steeds gecompliceerder. Er kwamen in de jaren veertig viermotorigen en in 1946 werd bij de KLM het eerste type in gebruik genomen met een drukcabine, de Lockheed 'Constellation'.

Dit was tevens het eerste type waarbij de bwk zijn eigen paneel kreeg in de zijkant van de cockpit. In deze periode bereikte de cockpit-inrichting het summum van ingewikkeldheid. Voor de passagier die een kijkje mocht nemen in de werkruimte van de bemanning, grensde het feit dat men blijkbaar blindelings de weg kon vinden in de eindeloze reeks van meters, knopjes en hendels aan ware magie. Op lange vluchten was het aantal cockpitbemanningsleden inmiddels opgelopen tot zeven: drie vliegers, twee bwk's en twee radiotelegrafisten.

HET STRAALTIJDPERK

In 1960 introduceerde de KLM haar eerste straalverkeersvliegtuig, de Douglas DC-8. Velen dachten dat dit vliegtuig een nog gecompliceerdere cockpit zou krijgen dan zijn directe voorgangers, maar zij kwamen bedrogen uit. In vergelijking met bij voorbeeld de Super Constellation zag de cockpit van de DC-8 er relatief leeg uit. Met de introductie van de DC-8 had ook de radiotelegrafist zijn langste tijd in de cockpit gehad. Zijn taak werd overgenomen door de vliegers.

In de jaren zestig begonnen zich twee ontwikkelingen af te spelen die een eerste aanzet betekenden naar de moderne vliegtuigcockpit. Het waren de jaren waarin het begrip automatisering langzaam gestalte kreeg. Tevens ontstond een nieuwe wetenschap, de ergonomie. Volgens de inzichten van ergonomen moest de cockpit van de toekomst aanzienlijk overzichtelijker zijn om zo een optimale interactie tussen mens en machine te realiseren. Hierdoor kon een aanzienlijke bijdrage worden geleverd aan het verder vergroten van de vliegveiligheid en het binnen de perken houden van de werkdruk van de bemanning. Dat laatste was mede noodzakelijk omdat de straalvliegtuigen bijna tweemaal zo snel waren als hun voorgangers en er dus voor het nemen die waren gebaseerd op het systeem dat in de Verenigde Staten was ontwikkeld voor de Apollo maanlandingscapsules. Maar voor het overige waren deze cockpits nog conventioneel van opzet.

Er stond echter opnieuw een ontwikkeling voor de deur die het aanzien van de cockpit ingrijpend zou veranderen. Dat was de introductie van beeldschermen voor het aflezen van de vlieginstrumenten en de technische status van het vliegtuig. Het eerste KLM-type dat hiermee was uitgerust, was de in 1983 geïntroduceerde Airbus A310. Het betekende tevens het naderende einde van de plaats voor de bwk in de cockpit. De computer had de bewaking van de technische systemen aan boord overgenomen en zo kwam het aantal cockpitbemanningsleden in de hedendaagse vliegtuigtypes op twee (op lange vluchten drie). Die bemanning bevindt zich in een werkomgeving waarin de modernste electronica de hoofdrol speelt en waarin de laatste inzichten van de ergonomie zijn verwerkt. Er is een systeem in verwerkt dat waarschuwt als een ander vliegtuig in de buurt komt, waardoor de kans op een botsing vrijwel wordt uitgesloten. En er zit een systeem in dat de technische status van het vliegtuig automatisch doorgeeft aan de technische dienst op de grond, enkele uren voordat het vliegtuig landt.

Maar de ontwikkelingen gaan door. Er zijn inmiddels vliegtuigtypes in gebruik die geheel door de computer worden bestuurd, het zogenaamde 'fly by wire' systeem. Deze ontwikkeling zal naar verwachting ook in toekomstige types worden toegepast. Die vliegtuigen worden dan wellicht ook uitgerust met cockpits die zijn voorzien van 'flat-panel' beeldschermen, die minder koeling nodig hebben, hetgeen een gewichtsbesparing teweeg brengt. Of de computers in de toekomstige vliegtuigen ook zullen reageren op spraak, is echter een vraag die op dit moment nog niet kan worden beantwoord.

RegattA

BONAIRE AGENDA

POLITIE: 8000/
BRANDWEER: 8222/
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900/
fax 7446/
alarmnr. 14
BEJAARDENTEHUIS: 8350

****

AIDSLIJN
Bel 7055 op ma. en di. van 19.00-20.00 uur.

****

OPENBARE BIBLIOTHEEK
openingstijden voor het publiek:
Kralendijk:
ma. van 14.00-18.00 uur; di. t/m do. van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; vri. van 08.00-12.00/14.00-17.30 uur.
Rincon:
wo. van 14.00-18 00 uur en vri. van 14.00-17.30 uur.

****

POSTKANTOOR
(openingstijden)
Zegelverkoop
Kralendijk (tel.: 8508): ma. t/m do. van 07.30/12.00.13.30-17.00 uur; vri. van 07.30-12.00/13.30-16.00.
Rincon (tel.: 6214): ma. t/m vri. van 07.30-12.00/13.00-16.00 uur.
Geldloket
(Postwissels, Postspaarbank, Sigu-cheque en Giro Betaalkaart)
Kralendijk en Rincon: ma. t/m vri. van 07.30-12.00/13.00-16.00 uur.

****

SERVICE CLUBS
Lions: informatie H. van Bommel (tel. 8896).
Rotary: wo. 12.00 uur - Restaurant Beefeater.

****

BRIDGECLUB UPS & DOWNS
Voor inlichtingen kan men terecht bij wedstrijdleider F. de Wit (tel. 5398).

****

SLACHTHUIS LVV
(tel. 4393)
open van ma. t/m vri. van 06.00-14.30 uur. In verband met planning van te voren aantal slachtdieren bij keurmeester melden.

****

DIERENARTS
(Kaya Lagoen 24-A, Antriol)
spreekuren ma., wo. en vri. van 13.30-14.30 uur; spreekuur te Rincon elke do. van 17.00-17.30 uur bij Hulpbestuurskantoor.
Voor spoedgevallen gelieve tel. 4255 te bellen.

STICHTING DIERENASIEL BONAIRE
Bonaire Animal Shelter Foundation
(Lagunweg 26. Tel. 4989)
openingstijden ma. t/m za. van 08.00-12.00/15.00-17.00 uur.

****

NIEUW-APOSTOLISCHE KERK
(Seya Meimei 36(
Aanvangstijd van de dienst: zo. om 11.30 uur.

****

KLACHTEN/BEZORGING:
Shon Ma Carolina, Blvd. J. Abraham 15, tel. 8204: na 18.00 uur: 8342).

****

Na een proces van 26 maanden in de zaak van het failliet gegane Duitse concern CO is de laatste veroordeling gevallen. De voormalige financiële topman Klaus-Peter Schröder-Reinke heeft veertien maanden voorwaardelijk gekregen wegens hulp bij het laten verdwijnen van bijna vijftien miljoen mark naar Zwitserland.

Minister Chance vergadert over verkeersleiders met BC

KRALENDIJK — **Kortgeleden vond er een vergadering plaats tussen het Bestuurscollege en de minister van Verkeer en Transport, Leo Chance, over telecommunicatie en zo ook over de decentralisatie van de luchtverkeersleiders. Volgens minister Chance wil de centrale regering komen tot een verdeling van de verantwoordelijkheid inzake de telecommunicatie.**

De centrale regering wil zich blijven inzetten voor haar verantwoordelijkhjeid op zo'n wijze dat zij verantwoordelijk blijft om de internationale telecommunicatie uit te voeren. De aandelen zullen in meerderheid aan de centrale regering toekomen en de eilanden kunnen ook aandeelhouders worden in deze maatschappij. Op de wijze waarop minister Chance een uitleg gaf over de benadering van de telecommunicatie bleek dat de eilandgebieden zelf zorg zullen moeten dragen voor de eilandelijke telecommunicatie. In de praktijk komt het er nu op neer dat Landsradio een beleid voert over een bedrijf als de Telbo n.v. Dit is niet gewenst, naar de mening van minister Chance, want elk eiland moet zorg dragen voor haar eigen eilandelijke telecommunicatie.

Er werd besloten om twee commissies te benoemen, één voor de centrale regering en één voor het eilandgebied. Bonaire drong er op aan dat het eilandgebied Bonaire zelf de verantwoordelijkheid gaat dragen voor de verkeersleiders. Op de andere eilanden vallen deze onder de verantwoordelijkheid van de respectievelijke eilandgebieden. Alleen op Bonaire bestaat de situatie dat deze verkeersleiders onder de verantwoordelijkheid vallen van de centrale regering.

Hiervoor zegde minister Chance alle medewerking toe. Het eilandelijk bestuur verzocht de minister enige tijd voor beraad en bestudering van dit verzoek. Ook in dit geval werd besloten om een werkgroep te formeren, die de gevolgen van een dergelijke beslissing moet bestuderen voor het Bestuurscollege.

KLM biedt accordeon aan

KRALENDIJK — **Zoals reeds gemeld, werden er uit de geboorteregisters van alle eilanden van de Nederlandse Antillen en Aruba slechts twee namen van personen gelicht, die even oud waren als de KLM en dus geboren waren op de dag dat de KLM werd opgericht, namelijk op 7 oktober 1919. Daarbij komt nog dat toevallig beide personen vrouwen zijn en uit Bonaire afkomstig.**

Zoals gemeld, heette de ene gelukkige Bruna A.L. Morillo Martis uit Mexico en de andere vrouw, die oorspronkelijk van Bonaire komt en op Curaçao woont, is mevrouw Emers. Morillo werd gefêteerd op het KLM/ALM-kantoor in Kralendijk, waar koffie en gebak niet ontbraken en zij kreeg overeenkomstig haar wensen een accordeon aangeboden met een handleiding. Uiteraard werd deze accordeon meteen uitgeprobeerd.

Deze accordeon, in het Papiaments 'simfonia' geheten, is van het merk Höhner. Mevrouw Emers, evenals mevrouw Morillo, wilde geen gebruik maken van een ticket naar Nederland;

10de maal Regatta Run

KRALENDIJK — Voor de tiende maal wordt op woensdag 12 oktober de traditie van de vijf kilometer Regatta Run voortgezet, die gesponsord wordt door de W.E.B. Dit alles werd mede mogelijk gemaakt door de steun van Comcabon, die eveneens voor de tiende maal haar onontbeerlijke steun heeft verleend, waarvoor W.E.B. heel dankbaar is.

Er worden hardlopers verwacht uit Aruba, Curaçao, Venezuela en van Bonaire. Men kan zich voor deze hardloopwedstrijd laten inschrijven om 17.00 uur bij Karels Beach Bar, waar ook de start plaatsvindt. De finish is eveneens op bovengenoemde plaats, waar tevens de prijsuitreiking zal plaatsvinden.

Saddam Hussein zit Revolutionair commandoraad voor

■ *BAGHDAD - President Saddam Hussein van Irak (midden) zat de vergadering voor van de Revolutionaire Commandoraad in de Iraakse hoofdstad. Deze foto werd verspreid door het Iraakse persbureau INA, Volgens de oppositie, verenigd in het Iraakse Nationale Congres, gaan elitetroepen van Irak in de richting van de Koeweitse grens. Dat is de Republikeinse Garde.*
(AFP-satellietfoto)

Boten van Tobago naar Regatta

KRALENDIJK — Om nog meer internationale luister bij te zetten aan de Zeilregatta op Bonaire, is mede door de inspanningen van de voorzitster Judy Diaz de mogelijkheid geschapen om drie vissersboten uit Tobago mee te laten doen aan de favoriete vissersboten-wedstrijden. Deze zullen op maandag 10 oktober worden aangevoerd door het schip 'John-W', dat momenteel Curaçao aandoet voor het vervoeren van rijst en via een omweg via Bonaire weer terugvaart naar Tobagao. Dit schip vaart voor de Anral Shipping Co., waarvan de eigenaar in Georgetown, Guyana, woont.

Europese Unie geeft groen licht voor Bonaire-projecten

KRALENDIJK — **Een dezer dagen heeft het Bestuurscollege bericht ontvangen van de Europese Unie dat twee belangrijke projecten voor Bonaire zijn goedgekeurd. Het gaat hier om de weg, die loopt vanaf Hill Top via het Gotomeer tot aan Rincon. Het andere project betreft het herstel van de ondergrondse waterafvoerkanalen in het stadscentrum.**

De minister van Ontwikkelingssamenwerking E. Strauss-Marsera bracht dit in een vergadering met het Bestuurscollege op maandag naar voren. Dankzij de inspanningen van het huidige B.C. in samenwerking met de minister van Ontwikkelingssamenwerking en de directeur van het departement van Ontwikkelingssamenwerking DEPOS, werden deze projecten goedgekeurd. De inspanningen bestonden hierin dat de EU overtuigd moest worden van de noodzaak om de extra kosten van dit project op zich te nemen, aldus de gedeputeerde van Financiën, Norwin Willem, die zeer blij was met het goede nieuws.

Norwin Willem deelde tevens mee dat in de komende maanden een aanvang gemaakt zal worden met de voorbereidende werkzaamheden om de toeristenweg te herstellen en dat medio januari 1995 de werkzaamheden ten uitvoer zullen worden gebracht. Het tweede project, het herstel van de waterafvoerwegen, die een verbetering zullen gaan betekenen en zo ook een substantiële bijdrage leveren aan de riffen voor de kust.

Het conserveren van de riffen is van zeer groot belang om de toekomst van ons duiktoerisme te garanderen, zo vervolgde gedeputeerde Willem. Ook aan dit project is door het huidige B.C. heel veel aandacht besteed om de EU te overtuigen van de urgentie en noodzaak van dit project.

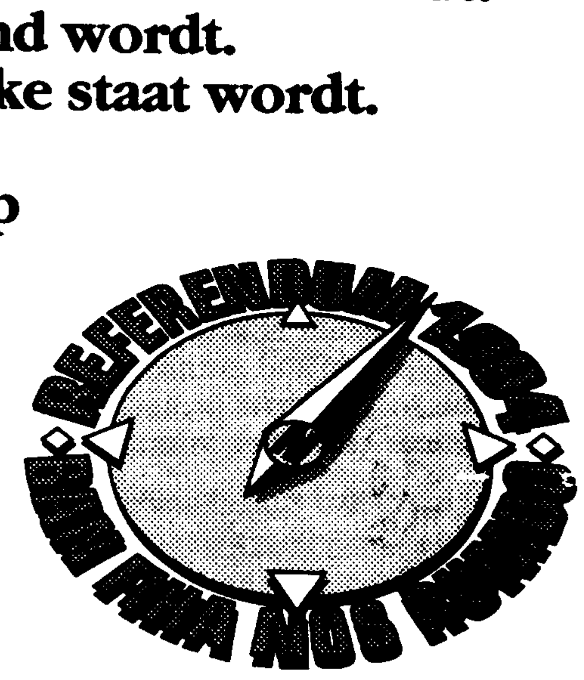
De vergadering van maandag was bedoeld om de komst voor te bereiden van Joris Voorhoeve, minister van Antilliaanse en Arubaanse Zaken. Er werd van gedachten gewisseld over de lopende projecten op dit moment.

Mode show van Reach Out Productions

KRALENDIJK — **Om een donatie te kunnen schenken aan Ayudo Sosial, om de allerarmsten op Bonaire eveneens prettige kerstdagen te laten doorbrengen, gaat Reach Out Productions een galashow verzorgen in de kersttijd. Deze show zal gegeven worden in de 'Fantasty Disco' op zondag 27 november en begint om 20.00 uur en duurt tot 23.00 uur. De toegangskaartjes zijn verkrijgbaar bij de modehuizen.** De modeshow wordt aangeboden door Angelo, Nancy Boutique en Best Buddies. Er zullen artiesten optreden van Aruba, Curaçao en Bonaire en verder een folkloristische groep.

Bij aankomst in de Fantasy Disco wordt de bezoeker een welkomstdrankje aangeboden. Men kan een tafel laten reserveren met speciale bediening. De toegangsprijs bedraagt 35 gulden en met speciale bediening vijftig gulden per persoon. Voor reserveringen kan men contact opnemen met Charlotte Braafhart, bij Angelo, tel. 7340. De geshowde kleding kan later bij de modehuizen gekocht worden. Reach Out Productions rekent op een grote toeloop voor deze speciale show, die voor een goed doel wordt gehouden

Jacques Veeris: NCB ze[...] schuld van subsidiestop

= door Viktor Hafkamp =

AMSTERDAM/WILLEMSTAD — "Het Nederlandse Centrum Buitenlanders (NCB) heeft de dreiging van een stop op de subsidie helemaal aan zichzelf te wijten. De fusie met zeven andere organisaties van minderheden heeft juist door de opstelling van het centrum een grote vertraging opgelopen." Dat zegt Jacques Veeris, voorzitter van de Antilliaanse organisatie FORSA en voorzitter van het fusie-overleg tot dusverre. Veeris is tevreden met het initiatief van Erica Terpstra, staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, die de acht betrokken organisaties op straffe van een subsidie-stop dwingt met elkaar te fuseren.

"Niemand is blij met die gedwongen fusie, maar met dat vertragen schiet ook niemand op", aldus Veeris in *Het Parool*. Het NCB is met zeventig werknemers en een jaarlijkse subsidie van 4.5 miljoen gulden de grootste van de acht instellingen die Erica Terpstra bijeen wil brengen. Directeur I. Akel volhardt in zijn verzet tegen de fusie. Hij wil het parlement van zijn standpunt pogen te overtuigen om de fusie te verhinderen. "Het NCB maakt zich grote zorgen om de positie van zijn personeel en om die van de Marokkaanse en Turkse doelgroepen, van wie de belangen in de nieuwe o[...] nisatie onvoldoende wo[...] behartigd", zegt Akel.

Tussen hem en de an[...] zeven organisaties is in[...] dels een sfeer van [...] trouwen en irritatie onts[...] De andere instelli[...] vinden Akel iemand die '[...] trale machtspolitiek' be[...] aan de onderhandelings[...] Een bestuurslid van een [...] de organisaties zegt in [...] *Parool*: "Het NCB draait [...] het liedje af dat de Su[...] mers, Antillianen, Arub[...] en Molukkers die [...] Turken en Marokk[...] willen overvleugelen".

Staatssecretaris Terp[...] vindt dat er nu lang ge[...] is gedraald. Het traject [...] intentieverklaringen en [...] cept-fusiebesluiten hoo[...] tot het verleden. De [...] instellingen moeten alle[...] een kandidaat leveren [...] het bestuur van de nie[...] organisatie die medio [...] de enige ontvanger van [...] sidie zal zijn. Voor de a[...] derlijke instellingen goo[...] overheid de sluisdeur d[...] Ook voor het NCB.

Van der Valk en BC nog niet eens over strand

WILLEMSTAD — Het onderhandelingsteam van de overheid onderhandelt deze week verder met het Van der Valk-concern over de alternatieve locatie van een strand voor het concern tussen [illegible] Beach.

Gedeputeerde Mendes verklaarde dat er nog geen overeenstemming is bereikt. Dat Van der Valk niet is ingegaan op het voorstel van het BC, wil volgens Mendes niet zeggen dat het concern ontevreden is over het voorstel. "In een onderhandeling willen partijen gewoon het onderste uit de kan halen", aldus Mendes. De gedeputeerde kon niet zeggen of het overleg op regelmatige basis plaatsvindt. Een datum waarop uitsluitsel verwacht kan worden, bestaat evenmin.

Studie-dag ove[...] milieu voor studenten PA

WILLEMSTAD — De P[...] gogische Academie h[...] vandaag een studie[...] georganiseerd over [...] milieuproblematiek [...] kleine eilanden. De [...] denten zullen naar [...] leiding hiervan lesm[...] riaal gaan maken voor [...] kleuter- en basison[...] wijs.

Lloyd Narain (Defe[...] Ambiental) verzorgde een [...] lezing, waarin onder meer [...] afvalproblematiek [...] Curaçao ter sprake [...] gekomen. Hierna zijn de [...] denten en docenten naar [...] landfill Malpais vertrok[...] om 'echt afval te [...] schouwen', zo stelt de P[...] een persbericht. Aansluit[...] zijn vier excursies georg[...] seerd naar de Isla, een [...] [illegible] Santa Barbara, Siberie [...] Rif Sint Marie. Naar aa[...] ding van de studiedag z[...] studenten lesmateri[...] maken voor het kleuter[...] basisonderwijs over de mi[...] problematiek. De studie[...] is aangeboden door de s[...] ting Leerstoel Milieu en [...] wikkeling en maakt on[...] deel uit van de voorb[...] dingen voor de Wereld[...] lieudag op vijf juni 1[...] Alle scholen werden [...] derd door de stichting [...] een creatieve bijdrage te [...] ren aan de viering van [...] dag. De stichting is be[...] baar via telefoonnum[...] 684422.

Opnieuw banengroei in de Verenigde Staten

WASHINGTON — In de Verenigde Staten zijn er in september 239.000 banen bijgekomen, zo heeft het Amerikaanse ministerie van Werkgelegenheid gisteren bekend gemaakt. Hierbij zijn de nieuwe arbeidsplaatsen in de landbouw buiten beschouwing gelaten.

De groei komt overeen met de verwachtingen. Economen hadden gerekend op een toeneming van 250.000 nieuwe banen. Vooral de groei in de overheidssector was groot. Daar kwamen 65.000 arbeidsplaatsen bij.

Het ministerie heeft de groeicijfers voor de maanden augustus en juli flink omhoog bijgesteld. In augustus bedroeg het aantal nieuwe banen 246.000 nadat vorige maand een getal van 179.000 was bekend gemaakt. In juli bleken uiteindelijk 290.000 nieuwe arbeidsplaatsen te zijn geschapen, nadat eerder de groei op 251.000 was berekend.

De werkloosheid is hierdoor duidelijk afgenomen. Het percentage daalde van 6,1 in augustus tot 59 in september. Momenteel bevindt de werkloosheid zich op het laagste niveau sinds oktober 1990 toen het percentage 5,8 procent bedroeg.

Hoewel de groei van het aantal nieuwe banen in september iets lager lag dan de verwachtingen, zal de daling van het werkloosheidscijfer toch weer de angst voor inflatie aanwakkeren. De economie groeit immers sneller dan verwacht.

De beleggingsmaatschappij **HAL Holding** heeft een belang van 10 procent verworven in het hoekmansbedrijf Van der Moolen. Hieraan is een stemrecht van 5 procent verbonden. Andere beleggers in Van der Moolen zijn onder meer NIB, ING en Strating. Eigenaar H. Kroon heeft een belang van tegen de 10 procent. Kroon is 'niet ongelukkig' met de deelneming van de HAL. "Een gezonde zaak", noemde hij het.

FINANCIEEL NIEUWS

Damrak sluit toch hoger

AMSTERDAM — De richting die de Amsterdamse effectenbeurs gisteren zou kiezen liet zich moeilijk voorspellen. "Er was weinig peil op te trekken. Het was een erg volatiele dag", aldus een beurshandelaar.

De gistermiddag om 13.30 uur gepubliceerde Amerikaanse werkloosheidscijfers over september gaven de markt ook geen eenduidig signaal. De cijfers moesten de financiële markten wat meer inzicht geven in de inflatie-ontwikkeling in de VS. De groei van het aantal nieuwe banen in september bleek niet hoger uit te vallen dan 239.000 — dus minder dan de geraamde 250.000.

Daarentegen waren de cijfers voor juli en augustus fors naar boven bijgesteld.

Op Wall Street reageerde de Dow Jones eerst met een stijging van twintig punten, vervolgens belandde de index op zeven punten verlies en daarna trok ze weer aan tot dertien punten in de plus. Daarentegen ging de dollar bijna een halve cent omlaag.

De AEX-index in Amsterdam verloor na de publikatie van de Amerikaanse cijfers drie punten maar sloot uiteindelijk toch op winst. Ook de beurzen in Londen en Frankfurt eindigden in de plus. De obligatiemarkt in Amsterdam liet uiteindelijk hogere koersen zien. De jongste tienjarige staatslening (7,25 procent) was aan het slot van de handel vijftien cent beter op 97. Ook de voor de obligatiemarkt richtinggevende Bundfuture (in Londen verhandelde Duitse termijnobligatie) sloot 28 cent hoger. Eerder op de dag stond het contract nog op ruim twee kwartjes verlies.

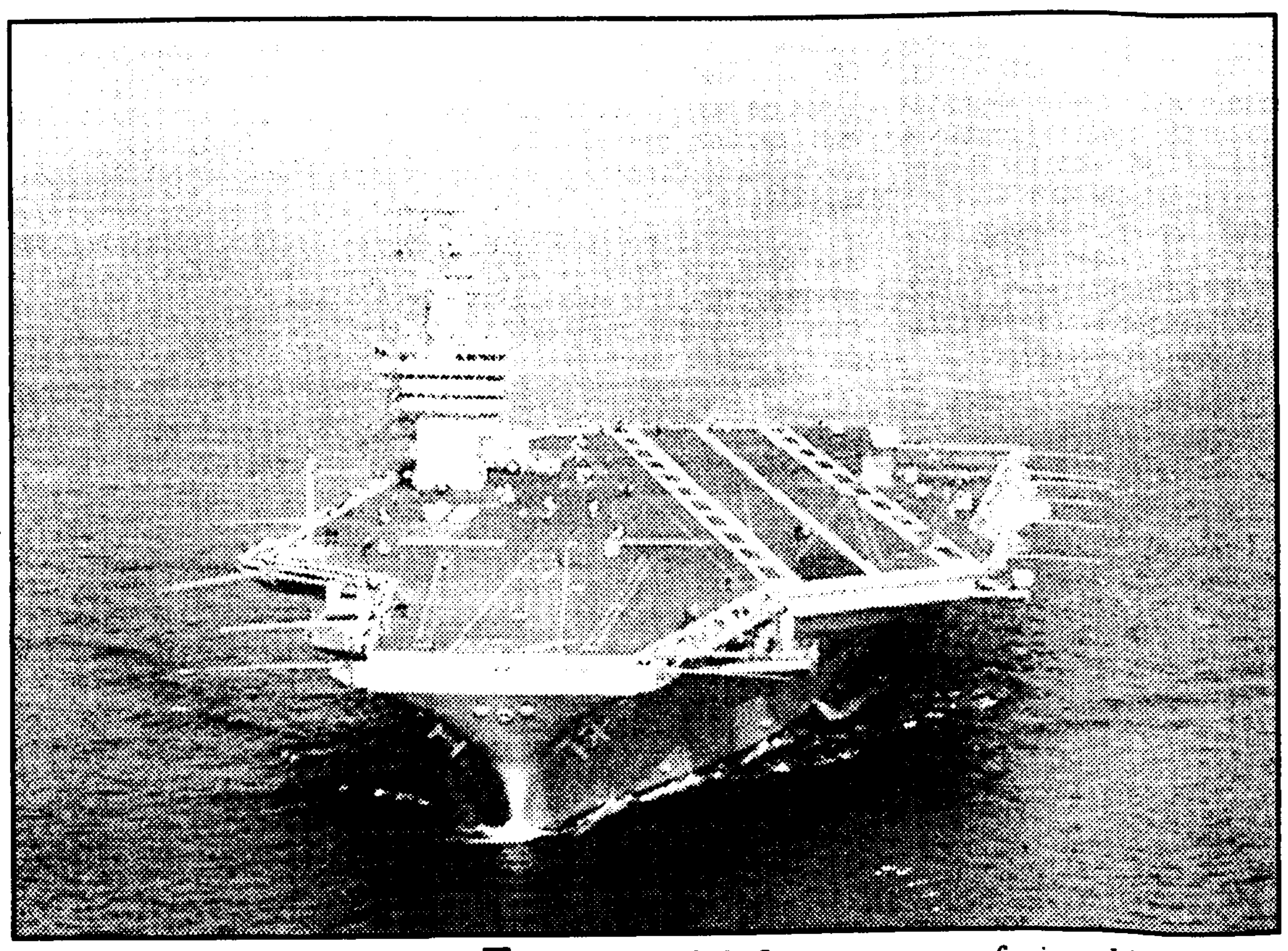
Handelaren zijn niet pessimistisch over het koersverloop van de komende weken. "Iedereen zit op het puntje van zijn stoel om het moment te bepalen, waarop ze kunnen instappen", aldus een commissionair.

ABN AMRO ging het weekeinde in met een winst van zeventig cent op Nf 55. ING was tachtig cent beter op Nf 73,50. De banken hadden de afgelopen dagen behoorlijk geleden onder het negatieve rentebeeld. Fortis en Aegon sloten ook op winst.

In de hoek van de internationals was het beeld verdeeld. Terwijl Unilever zeventig cent verloor op Nf 192,90, was Koninklijke Olie Nf 2,30 hoger op Nf 187,50. Philips dikte twee dubbeltjes aan tot Nf 52,40. Akzo Nobel moest daarentegen zeventig cent laten glippen op Nf 199,10.

De uitgevers presteerden goed. Elsevier herstelde verder, na de koersdaling van woensdag, toen het concern de overneming van de Amerikaanse Mead Data Central bekendmaakte en daarvoor in eerste instantie de handen van de beleggers niet op elkaar kreeg. VNU steeg zeventig cent tot Nf 174,20 en Wolters Kluwer pakte er zelfs Nf 1,90 bij op Nf 120,20.

Washington onderweg naar Golf

***WASHINGTON** - In verband met de oplopende spanning in het Golf-gebied heeft het Amerikaanse ministerie van Defensie het vliegdekschip George Washington gedirigeerd naar de Perzische Golf. Deze foto werd genomen van de Washington tijdens een oefening bij Virginia Capes. President Bill Clinton van de Verenigde Staten had eerder al gezegd dat de VS geëigende maatregelen zou treffen in verband met de troepenverplaatsingen van Irak bij de grens met Koeweit.'*

Rechter legt verbod op

ETP mag niet met garantie schermen

DEN HAAG - De stichting The European Council for Trade Promotion (ETP) mag niet langer de indruk wekken dat de bank Credit Lyonnais garant staat voor uitbetalingen door de stichting. Dat heeft de president van de Haagse rechtbank dinsdag bepaald in het kort geding dat de bank tegen de stichting ETP had aangespannen.

Het gaat daarbij vooral om het uitkeren van een bedrag van drie miljoen gulden, dat de stichting elk kwartaal onder zijn obligatiehouders wil gaan verloten. ETP-voorzitter W. Frenkel had uit tal van contacten met functionarissen van de bank opgemaakt dat de garantie voor uitbetaling was toegezegd. Hij bleek echter niet over een schriftelijke overeenkomst met CLBN te beschikken. Volgens de president van de Haagse rechtbank zal een bank zich nooit committeren aan miljoenenverplichtingen zonder deugdelijke overeenkomst.

Frenkel gaat met ETP de werkloosheid in de ontwikkelingslanden en Nederland te lijf. De stichting wil via een obligatielening een bedrag van een half miljard gulden uittrekken. Daarmee kan ETP leningen gaan verstrekken aan werkgelegenheidsprojecten in de Derde Wereld. Onder de obligatiehouders wil Frenkel elk kwartaal een bedrag van drie miljoen gulden verloten.

****

VIBA, een **technische handelsonderneming** op het gebied van geometrische meettechniek, machinegereedschappen en autotechniek, heeft in de eerste helft van 1994 een winst na belasting behaald van f 1,2 miljoen, fractioneel lager dan in dezelfde periode van 1993. Over geheel 1994 zal de winst niet veel veranderen ten opzichte van 1993.

Dollarkoers eindigt lager

AMSTERDAM — De Amerikaanse dollar heeft het op de laatste handelsdag van de week in Europa moeten doen met een koersdaling. In Amsterdam kwam de koers vandaag uit op Nf 1,7255 na Nf 1,7290 op donderdag.

Tot aan de bekendmaking van de Amerikaanse arbeidsmarktgegevens zakte de dollar langzaam weg. Het aantal nieuwe banen in de VS in september was kleiner dan verwacht, maar de groei over de twee voorgaande maanden werd fors naar boven gecorrigeerd.

De dollarhandelaren wisten dan ook niet goed wat ze met de situatie aan moesten. Dat weerspiegelde zich in de koers die na de publicatie onder de Nf 1,72 uitkwam. Later trad een herstel op. De jongste cijfers hebben in ieder geval de vrees voor het oplopen van de inflatie in de VS en een mogelijke renteverhoging om de inflatie in toom te houden, nog niet weggenomen.

Het pond sterling leek de dag goed te beginnen, maar kwam uiteindelijk lager uit. De slotkoers van gisteren luidde Nf 2,7430 na Nf 2,7440 op donderdag. Het pond begon de dag op Nf 2,7475. In de middag werd bekend gemaakt dat het tekort op de balans van de Britse goederenhandel in juli wat kleiner is geworden. Zowel de import als de export bereikte een record.

STOCKMARKET NEWS

NEW YORK	PREV	7 Oct	FRANKFURT	PREV	7 Oct	AMSTERDAM	PREV	7 Oct
DOW JONES	3776	3797	DAX INDEX	1961	1960	EOE	390 78	392 90
AM.EXP	29 88	30.00	BASF	296 50	292.00	ABN-AMRO	54.30	55 00
ATT	51 50	52.00	COMMERZBK	303.00	303.00	AEGON	101 00	101 80
ALZA CORP	19 50	19.88	DAIMLER B.	730 50	731 00	AHOLD	48.80	47 90
ARCHER	25.75	25 36	DEUTS.BK	669.00	677 50	AKZO	196 80	198 10
DORDEN	13 63	13.63	MAN	387 00	389 00	AMEV	66 50	66 90
CITICORP	41.25	42.25	PREUSSAG	433 00	427.00	DSM	137 70	137 10
COASTAL CO	26 50	27.63	SIEMENS	619.00	621.00	ELSEVIER	17 00	17 30
COCA COLA	48 75	48.63	VW	434 00	438.00	FOKKER	14 70	14 60
CORNING IN	32.00	32.00				GIST BROC	42 30	42 30
DISNEY	38.50	38.00				HAGEMEYER	134 80	134 50
DUPONT	57.00	57.25				HEINEKEN	231 30	231 60
EAST.KODAK	51.25	51.50				HOOGOVENS	72 30	74 10
EXXON	57 13	58.63	LONDON			ING	72 70	73 50
FORD	27.13	27 25				KLM	45 00	44 70
GEN ELECT	47 00	46 75	FT-100 IND	2984	2998	KNP-BT	48 60	48 40
GEN MOTORS	43 88	43.88				KON.PTT NED	52 00	52 00
HEINZ	36.00	36.25	ARGYLL	2.67	2 65	NEDLLOYD	54 80	55 80
HOMESTAKE	20 63	20.25	BARCLAYS B	5.61	5 50	NUTRICIA	85 90	85 80
IBM	68 88	71.25	BASS	5.15	5 28	PHILIPS	52 20	52 40
KELLOGG	56 88	57 00	BRITISH ST	3.64	3.73	POLYGRAM	71 60	72 50
MC DONALDS	26 50	26 36	BRITISH TEL	3.00	3.07	ROBECO	112 40	112 60
MEAD	50.63	50.00	CADBURY	4 39	4 48	ROLINCO	115 30	115 30
MERCK	36.76	38.13	CABLE & W	3.82	3 86	RORENTO	81 80	81 90
MINNES.MNG	53 38	53.36	GRAND MET	3 98	4.03	RODAMCO	51 30	51 00
MOBIL CORP	78.00	79.38	MARKS & SP	3 93	4 02	ROYAL DUTCH	185 20	187 50
PFIZER	68 00	69.00	REDLAND	4 78	4 78	UNILEVER	193 60	192.90
P.MORRIS	59.50	59.75	TATE & LYL	4 19	4 19	VMF STORK	41 30	41 50
QUAKER	75.25	74.50				VNU	173 50	174 00
SEARS	46.50	46 75						
UP JOHN	33 13	33.13	TOKYO			TORONTO		
US SURGIC	26.88	26.25	NIKKEI DOW	19655	19745	TSE 300	4276	4292
VALERO	20 63	21.50						
			BRIDGESTON	1510	1510	ALCAN	34 38	34 75
			CANON	1760	1780	BELL	47 38	47 63
GOLD	395.10	393.80	DAI ICHI K	1820	1800	BANK OF NS	26.25	26 63
SILVER	5.66	5 65	DAIWA SEC	1410	1400	CAN.PAC	21 88	22 36
CRUDE OIL	18.25	18.25	HITACHI	968	973	IMASCO	37 13	37 00
US$/YEN	99.89	100.65	HONDA MOT	1740	1760	LAIDLAW	10 50	10 63
US$/DMARK	1.54	1 55	JAPAN AIRL	741	740	MOORE	25.25	24 75
GBP/US$	1.59	1 59	NOMURA SEC	1990	1900	NORANDA	26.63	26.88
US$/NLG	1 72	1.73	NIPPON STE	385	381	PLACER DOME	32.38	31.88
ECU/US$	123.80	123 60	MAZDA	556	550	POWER CORP	19.50	19 36
CAN/US$	1 34	1.35	SONY	5770	5770	ROYAL BANK	28.25	28 50

****

Toyoo Gyohten, bestuursvoorzitter van de Bank of Tokyo, is de nieuwe voorzitter van het **Institute of International Finance** (IIF), een samenwerkingsorgaan van ongeveer 180 grote banken. Gyohten volgt William Rhodes op, vice-president van de Amerikaanse Citibank.

Brushstrokes from UPSTAIRS DOWNSTAIRS

I have a horror of something finished. Death is final. The not completely achieved is life!

Picasso

MENSEN

Jeltsin Museum

Rusland, dat vroeger bezaaid was met **Lenin-musea**, krijgt volgend jaar waarschijnlijk zijn eerste Jeltsin-museum. De autoriteiten in het geboortedorp van president Boris Nikolajevitsj Jeltsin, Boetki, vinden het voor de opvoeding van de jeugd nodig dat zo'n museum er al komt bij Jeltsin's leven. Zij hadden graag het *geboortehuis* van Jeltsin als museum ingericht, maar de mensen die daar al meer dan tien jaar wonen willen niet verhuizen. Daarom is gekozen voor het huis van Jeltsin's tante.

Boris Jeltsin

Doodstraf afgeschaft

Italië heeft de doodstraf nu ook uit het **militair strafrecht** geschrapt. Dit gebeurde door een besluit van de parlementscommissies voor Defensie en Justitie, zo is vernomen uit politieke bronnen in Rome. Omdat de Senaat de wet reeds had goedgekeurd, is behandeling in het Huis van Afgevaardigden niet meer nodig.

In de nieuwe tekst is het woord doodstraf vervangen door *levenslange gevangenisstraf*. In het Italiaanse Burgerlijk Strafrecht was de doodstraf al eerder afgeschaft. Italië wordt hiermee het 54ste land dat de doodstraf totaal verbiedt.

Zeven commissieleden stemden tegen afschaffing. Vijf van de tegenstanders behoren tot de Lega Nord en twee tot de Nationale Alliantie. De parlementariërs van Lega Nord zeiden tegen afschaffing te zijn, omdat levenslang volgens hen geen adequate straf is voor bij voorbeeld oorlogsmisdaden en volkerenmoord.

Daar getijdenboek

Een **middeleeuws** getijdenboek is voor 1,4 miljoen gulden te koop op de Internationale Antiquarenen Prentenbeurs, die momenteel in de RAI in Amsterdam plaatsvindt. Het getijdenboek is qua prijs de absolute top. Wie het heeft gemaakt is niet bekend. Maar dankzij het colofon weten we dat het van een rijke Bretonse vissersfamilie was. Het deed 500 jaar dienst als een soort *dagboek*. Degene die het mooiste kon schrijven, noteerde er de belangrijkste gebeurtenissen in. Het is eigendom van een Amerikaan.

Zwarte Polen

In Polen is een op elke drie arbeiders een **zwartwerker**. De staat loopt hierdoor 30 miljoen zloty's - zo'n *2,2 miljard gulden* - aan belastingen mis. Dat is een vijfde van de totale inkomstenbelasting. Uit onderzoek blijkt dat 29,6 procent van de Polen een baan heeft die niet geregistreerd staat. De illegale inkomens omvatten 8,1 procent van het Bruto Nationaal Produkt. Bijna de helft van de als werkloos genoteerd staande Polen werkt illegaal, met behoud van uitkering.

Geesink geveld

Anton Geesink heeft zijn **oriëntatiereis** langs de kandidaat-organisatoren van de Olympische Winterspelen 2002 wegens ziekte moeten onderbreken. Artsen in Salt Lake City stelden een longontsteking vast bij het Nederlandse IOC-lid. De Utrechter, enkele malen wereldkampioen en *Olympisch kampioen* judo en lid van de evaluatiecommissie van het IOC, hoopt op 9 oktober voldoende hersteld te zijn om de kandidaatsteden Jaca (Spa), Oestersund (Zwe) en Sion (Zwi) te bezoeken.

Ivana Trump

Ivana trouwt

Ivana Trump, de 45-jarige ex van de Amerikaanse zakenman **Donald Trump**, heeft een nieuwe liefde gevonden. In maart gaat ze trouwen met haar Italiaanse vriend, de 51-jarige aannemer Riccardo Mazzucchelli. In de Herald Tribune vertelt Ivana dat ze een eerder huwelijksaanzoek van Riccardo heeft *afgeslagen*.

"Ik moest erg wennen aan het idee om weer te gaan trouwen, nadat ik zo'n slecht huwelijk met Donald achter de rug had."

Afvalbaby

Een 22-jarige vrouw is in het zuidoosten van Frankrijk aangehouden wegens poging tot moord omdat zij haar enkele uren oude baby in een **stortkoker** voor huisvuil had geworpen. De brandweer kon het kleine meisje redden. Het bleef *ongedeerd*.

De jonge vrouw, die de zwangerschap voor haar uit de Algerije afkomstige ouders had verborgen, wilde af van het kindje. Zij gooide het in de stortkoker van de woning op de veertiende verdieping. Het meisje kwam tussen de twaalfde en dertiende étage klem te zitten.

Medebewoners van het flatgebouw in Cavaillon, vlakbij Avignon, werden wakker van het gehuil van de zuigeling en waarschuwden de brandweer.

Iets willen weten over rechten buiten de Antillen? Vraag het Miloushka Racamy. In 1989 behaalde ze al haar meestertitel in Antilliaans Recht aan de UNA. De 25ste augustus mocht zij aan de Rijks Universiteit van Leiden haar bul Internationaal Recht in ontvangst nemen. De foto volgde wat later. Bij deze heeft Racamy naast Antilliaans eninternationaal recht ook publiekrecht...

De Curaçaose Toeristen-Week werd kortgeleden besloten met een plezierige wandeltocht van Plaza Mundo Merced naar Bapor Kibra. Op de foto een aantal enthousiaste wandelaars tijdens deze door het Curaçao Tourism Development Bureau georganiseerde happening.

Matig drinken is goed

Onderzoek wijst uit, wat we allemaal al dachten: **Wie met mate drinkt, leeft langer**. Britse artsen hebben gisteren de resultaten van een bekendgemaakt van een van de langdurigste studies die ooit zijn gedaan naar de effecten van alcohol op de gezondheid. Hun conclusie is dat mensen die gemiddeld een à twee glazen per dag consumeren, ouder worden dan zij die in het geheel niet drinken.

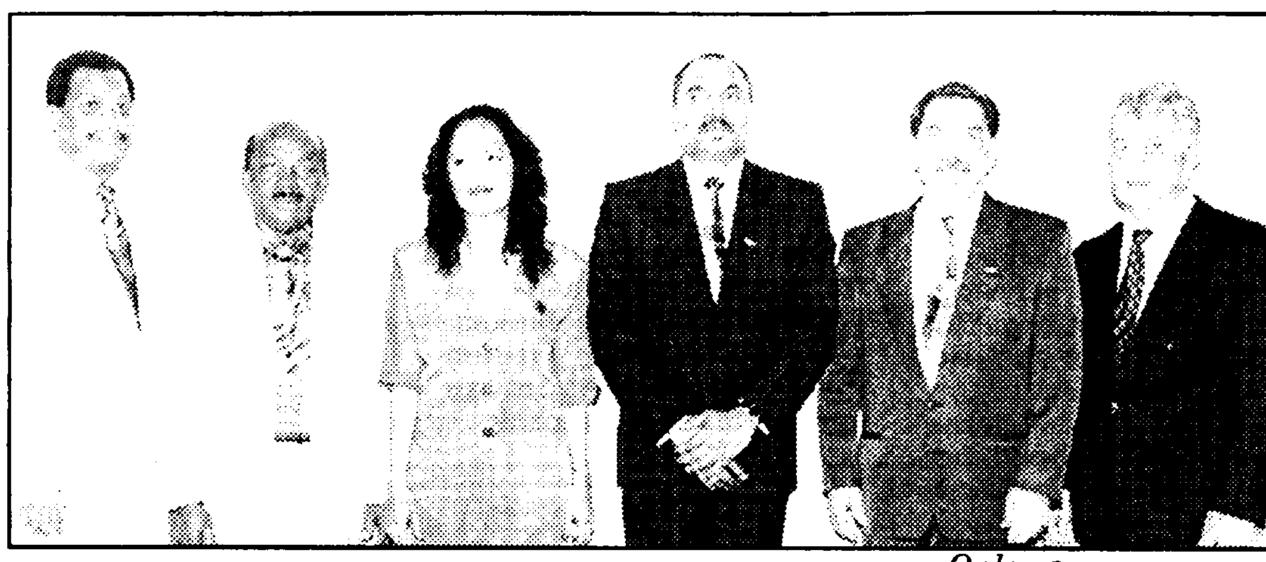
Maar meer is niet goed - degenen die drie tot vier glazen per dag drinken, lopen meer kans om te overlijden dan lichte drinkers.

Het verslag, dat is gepubliceerd in de *British Medical Journal*, bevestigt de uitkomst van veel onderzoeken die hebben aangetoond dat licht drinken (wat wordt gedefinieerd als 21 eenheden van 23 centiliter per week voor mannen en 14 eenheden voor vrouwen) een positief effect heeft.

Maar waarom? In de afgelopen jaren zijn tientallen onderzoeken gepubliceerd die een positief verband laten zien tussen matige alcoholconsumptie en gezond zijn. De beroemdste tonen aan dat de Fransen, ondanks hun hoge vetinname en relatief passieve levensstijl, minder vaak aan *hartziekten* overlijden dan inwoners van andere westerse landen.

Er is een verband gelegd met speciale ingrediënten van rode wijn, waar de Fransen ongemeen dol op zijn. "Ik geloof niet dat de mechanismen bekend zijn," zegt sir Robert Doll, de schrijver van de studie. "Er is geen bewijs voor deze kenelijk Franse paradox."

Maar andere studies hebben aangetoond dat rode wijn bescherming lijkt te verschaffen tegen een hartaanval en een beroerte. Een theorie wil dat de drank stoffen bevat die ook voorkomen in *aspirine*, waarvan is aangetoond dat die ongewenste bloedstolsels en andere oorzaken vna hartziekten tegengaat. Maar Doll wijst erop dat de uitkomsten van zijn onderzoek op lijken te gaan voor elke soort alcohol. "Wij vinden geen meetbaar verschil tussen het ene type drank en het andere."

Onlangs waren er weer 5 jubilarissen bij de ALM. Op de foto van links naar rechts Epiphanio Mercalina (25 jaar, controller general ledger), Eleoterio Kwidama (25 jaar, senior bekleder TD), Maureen Tjoen Tak Seu (25 jaar, controller cash & credits), Metulio Rooi (25 jaar, senior passage verkoop), Erwin Lobbrecht (35 jaar, 4-banden purser) en Kitland Chong, president-directeur van de ALM.

Alweer boekverbranding

Uit protest tegen de internationale **politiek** tegen Bosnië hebben schrijvers in Sarajevo gisteren hun oeuvre in brand gestoken. "We verbranden onze boeken, onze geesteskinderen. De reden is dat Europa en de beschaafde wereld ons hebben opgegeven en Belgrado hebben bevrijd, dat de strop om onze nek verder aantrekt." Nezad Ibrisimovic, voorzitter van het schrijversverbond van de Bosnische hoofdstad, trok een parallel met de Britse auteur *Salman Rushdie*. "Hij werd ter dood veroordeeld en de hele wereld kwam in opstand. We hebben hier 58 schrijvers die al twee jaar geleden ter dood werden veroordeeld. Maar niemand reageert."

Acrodicht

Opzichters van de **Acropolis** in Athene hebben deze week toeristen weggestuurd en het bijbehorende museum gesloten. De stakingsactie moet kracht bijzetten aan hun eisen voor hogere lonen en meer geld voor *cultuur* in Griekenland.

Suppoosten over heel Griekenland zullen binnenkort het voorbeeld van hun collega's op de beroemde tempelberg volgen als de Griekse regering niet ingaat op hun eisen.

Wij zijn dolblij met de geboorte van ons dochtertje en zusje:

Anapjètra Virgie Anika

Geboren op 27 september 1994 in de Kraamkliniek Rio Canario

Wladimir en Christina Martina-Bombeeck István
Moffiweg 22, Curaçao, N.A.

Bel voor een afspraak!

We zijn erg gelukkig en dankbaar met onze pasgeboren zoon, broertje

Evin Andreas

Geboren	: 5 oktober 1994
Tijd	: 16.35 uur
Mamma	: Annemône Macolonie-Woods
Pappa	: Eric Macolonie
Zusje	: Ezraela Macolonie

Heer Bommel en de wezelkennis

4357 - "Geen praatjes", snauwde commissaris Bas. "Ik heb je betrapt op landloperij, vriendje. Je zit hier onbevoegd te kamperen op het terrein van Bommelstein en hier in de gemeente houden we niet van zwervers. Mee naar het bureau!"

De tengere vreemdeling wierp een blik op het bouwwerk, dat duister in het maanlicht stond.

"Bommelstein", mompelde hij. Daarop stond hij op en nam zijn hoed af.

"Het is in orde, agent", sprak hij.

"Ik ben een gast van de kasteelheer en ik heb mijn diner op het gazon gebruikt. Edelthart van Wezel is mijn naam."

"Dat is sterk", hernam de politiechef geprikkeld. "Je bent een brutale! Maar dit geval is gemakkelijk uit te zoeken; kom mee! En als heer Bommel je niet kent, ben je nog niet gelukkig!"

"Gelukkig?" herhaalde de ander binnensmonds.

"Dat zou teveel gevraagd zijn. De wezel in ons staat het geluk in de weg."

Maar hij was verstandig genoeg om geen tegenwerpingen te maken en hij liep wat bedremmeld met de commissaris mee.

"Ik zou misschien kunnen vluchten", zo dacht hij. "Maar beter is het om mijn wezenkennis te vertrouwen. Als ik nu maar wist wat voor iemand de eigenaar van Bommelstein is en wat zijn zwakke plekken zijn......"

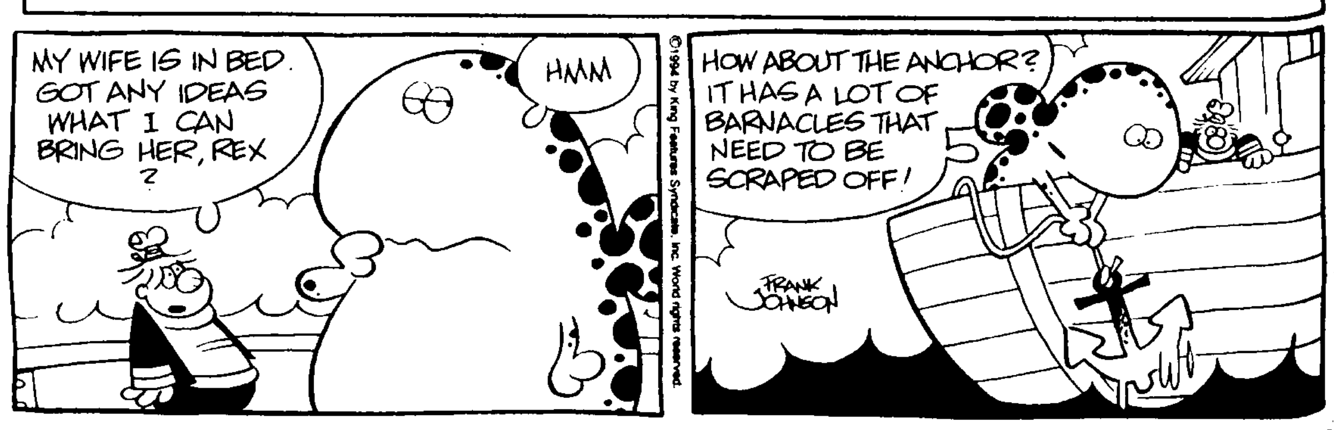
Nu, dat bleek hem al spoedig. Toen de bediende hen binnen had gelaten bevond hij zich in een ruime hall, die versierd was met portretten en borstbeelden en de heer Van Wezel glimlachte opgelucht.

"Afbeeldingen van de bewoner, zonder twijfel", sprak hij tot zichzelf. "De wezel in deze figuur moet wel sterk zijn. Ik tref het bijzonder."

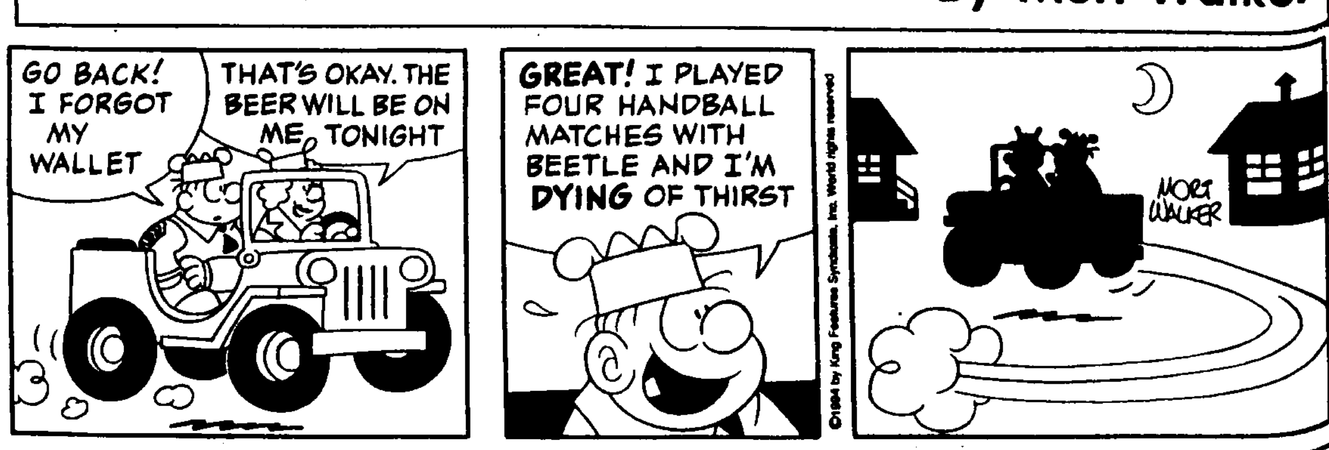
HENRY ® By Dick Hodgins

BONER'S ARK ® By Addison & Frank Johnson

BEETLE BAILEY ® By Mort Walker

REDEYE ® By Bill Yates & Mel Casson

AGENDA

ARTSEN

VERENIGING [VA]N TANDARTSEN

[...]ende arts van 12.00-13.00 [...]n Geelen, Ceresstraat 16-A. [...]. Voor spoedgevallen 613415.

[...]ER E.A. WINKLAAR

([...]rticuliere patiënen) [...] 130. Tel. 371418; spreek[...] zo. van 11.00-12.00/17.00-

GENEESKUNDIGE DIENST

[...]- EN 2DE DISTRICT

[...]ber 1994 vanaf 08.00 uur tot [...]ber 1994 om 07.00 uur: [...] Nassy, Spreekkamer Janwé. Tel. [...] spreekuren: 11.00-12.00/17.00- [...]; spoedgevallen 375380 b.g.g. [...] of 689337.
[...] voor patiënten van de volgende [...] Wisco, Da Costa Gomez, Nassy-[...]ssy, Tseng, Ten Holt-Suiters, [...], Doran, Guerrero-Bakmeyer, [...])

[...]- EN 2DE DISTRICT

[...]ber1994 vanaf 17.00 uur tot [...]ber 1994 om 07.00 uur: [...] Meer, Spreekkamer: Van [...]hoekstraat. Tel. 624113 of [...] spreekuren: 11.00-12.00/17.00- [...] spoedgevallen 601950 b.g.g. [...] 689337.
[...] voor patiënten van de volgende [...], Gollo, Roose, Braakman-[...], De Rouw-Picus, Davelaar, [...], Nivillac, Rosales-Conces-[...]

[...] DISTRICT BAN[DABOU]

[...]994 vanaf 17.00 uur tot [...]1994 om 07.00 uur: [...], Gezondheidscentrum [...] of 641605; spreek-[...]/17.00-18.00 uur; spoed-[...] b.g.g. 689266 of 689337.
[...] patiënten van de volgende [...], Sommer, Lucasius en [...]

[...] van hier niet genoemde [...] aangeraden in spoedge-[...] arts te bellen, en te [...] voor deze de dienst [...] verdient te allen tijde [...] huisarts te kiezen die [...] in weekeinden bereikbaar-[...] heeft. Vraag er naar bij uw [...]

[W]IJKVERPLEGING

[S]TICHTING NEUTRALE WIJKVERPLEGING

[...] 15. Tel. 692231/ [...]-17.00 uur. [...] Kavel 16; open [...]: 649422. [...] vanaf [...] oktober 17.00 uur 14 oktober 07.00 uur tel. 685381 of [...] 310-1178.

[STICHTING] WIJKVERPLEGING BANDABOU

[...], tel. 648077/648382; open [...] t/m vr. van 07.00-17.00 uur. [...] tel. 648527 of 601760.

APOTHEKEN

[W]EEKEINDEDIENST ZATERDAG 8

[...]: Groot Piscadera, Jan Noord-[...] (naast Thorax Centrum). Tel.: [...]
[...]vangat, Corriweg 32. Tel.: [...]

AMIGOE Colofon

Botica Otrabanda
Winkelcentrum Colon
OPEN NON STOP
8:00 a.m. - 7:00 p.m.

ZONDAG 9
Otrobanda: Muizenberg, Muizenberg z/n. Tel.: 692390/692391.
Punda: Mampuritu, Sta. Rosaweg 329. Tel.: 674475/674750.

DIVERSEN

BELANGRIJKE NUMMERS (voor noodgevallen)

Ambulance:	112
Politie:	114
Brandweer:	114
Hospitaal:	624900
Aidslijn:	128
Kodela:	135
Artsendienst Bandabou:	641658
SOS-lijn (psych. hulp):	127
RCC (nood op zee):	637911
Dierenasiel:	654300
Dierenartsdienst:	614000
Thorax Centrum:	685917
Med. Centrum Blaauw: (24 uur bereikbaar)	695505/ 695547

VERLOF BEGRAFENIS

(afgifte van 10.00-14.00 uur)
zaterdag 8 oktober:
E. Cannister, Schottegatweg Oost 25.
zondag 9 oktober:
A. Michel, Dr. M.L. King Boulevard 42.

STICHTING VERANTWOORD OUDERSCHAP

(Fundashon Famia Planea)
Assistentie geboorteregeling:
Kliniek Bitterstraat 1-A (tel. 611323): dagelijks open van 08.00-12.00/14.00-17.00 uur; dokter aanwezig op ma. en vr. van 14.00-16.00; di. t/m do. van 08.00-11.00 uur.
Kliniek Kas Chikitu (zuigelingenconsultatiebureau): open op wo. van 13.00-15.00 uur.

KERKDIENSTEN

KLOOSTER ALVERNA (Gouv. van Lansbergeweg): zo. 10.00 uur hoogmis (Ned).
BARBER (H. Joseph): za. 19.00 uur; zo. 06.00 en 09.00 uur.
BRIEVENGAT: za. 18.30 uur; zo. 10.00 en 18.00 uur.
BUENA VISTA (Birgen Milagrosa): za. 18.30 uur; zo. 09.00 en 11.30 uur.
CHARO (O.L. Vrouw van Coromoto): za. 19.00 uur; zo. 06.00, 11.00 (Spaans), 17.00 en 19.00 uur.
GROOT KWARTIER (O.L. Vrouw van Berg Carmel): za. 19.30 uur; zo. 08.00 en 18.00 uur.
JANDORET (O.L. Vrouw van Goede Raad): zo. 10.00 en 19.00 uur.
HULPKERK BOCA SAMI: za. 18.00 uur; zo. 08.00 uur.
HULPKERK LAGOEN (H. Johannes): zo. 10.00 uur.
JANWE (H. Hart van Jezus): za. 19.00 uur; zo. 06.30, 12.00 en 19.00 uur (Ned).
NORAAL SPECHT (Goede Herder): za. 19.00 uur; zo. 11.00 en 18.00 uur.
MONASTERIO MAMA DI DIOS (Scherpenheuvel 6): maan. t/m za. 06.00 uur; zo. 10.30 uur.
MONTAÑA (H. Dominicus): zo. 05.15, 08.30 en 19.00 uur.
OTROBANDA:
Santa Ana: zo. 08.00 en 19.00 uur.
Santa Famia: zo. 06.00, 09.00, 11.00 (Engels) en 19.00 uur.
[...]: za. 19.00 uur; [...] 18.30 uur; zo. 07.00, 09.00 en 18.30 uur.
SANTA ROSA: za. 18.30 uur; zo. 07.30, 09.00 en 18.30 uur.
SAN WILLIBRORDO: za. 19.00 uur; zo. 10,00 uur.
SERU GRANDI (Fuik): zo. 17.00 uur.
SOTO; za. 19.00 uur; zo. 09.00 uur.
STEENRIJK (O.L. Vrouw van Altagracia): za. 07.00 en 19.00 uur; zo. 08.00, 10.00 (charismatica) en 18.00 uur.
SUFFISANT (O.L. Vrouw van Fatima): za. 18.00 uur; zo. 09.00 en 18.00 uur.
SERU FORTUNA: za. 18.30 uur; zo. 18.00 uur.
TERA CORA: zo. 18.00 UUR.
WESTPUNT (H. Petrus): za. 19.00 uur; zo. 08.30 uur.
WISHI (H. Teresita): za. 18.30 uur; zo. 06.00 en 18.00 uur.
ZUID BONAM (H. Judas Thadeus): za. 18.30 uur; zo. 08.30 en 17.30 uur.

EVANGELISCHE BROEDER GEMEENTE

MORAVIAN CHURCH
(Goeroeboeroeweg, Mundo Nobo)
za.avond 19.00 uur zangdienst.
zo.morgen 09.30 uur preekdienst.
(Emmy Berthold kleuterschool, Suffisant)
zo.avond 18.00 uur Papiamentse dienst.

GEREFORMEERDE KERK

Groot Kwartier
08.30 uur dienst.
18.30 uur dienst.
Muizenberg/Steenkoraal
10.00 uur dienst.
Buena Vista
10.15 uur dienst.
19.00 uur samenkomst.
Santa Rosa
10.00 uur dienst.
19.00 uur samenkomst.

VERENIGDE PROTESTANTSE GEMEENTE VAN CURAÇAO

Ebenezer Church
(Oranjestraat 111)
09.30 uur br. D. Lopes.
Fortkerk
(Fort Amsterdam)
09.30 uur ds. P. v/d Waal.
Emmakerk
(Rio Canario)
09.30 uur ds. G.A. Hassnoot.

NOACH-KAPEL

EERSTE EN DERDE za. om 19.00 uur kerkdienst (Ned.) - Marinebasis Parera.

VOLLE EVANGELIE GEMEENTE YUBIA BENDITA

Zo. om 10.00 uur dienst (tevens crèche en zo.school) - Weg naar Bullenbaai z/n. (tel.: 681922).

NIEUW-APOSTOLISCHE KERK

Aanvangstijd van de dienst: zo. om 10.00 uur - Kaya G Mahuma 439.

WEGA DI NUMBER

1. 2113
2. 3886
3. 4071

BAKHUIS MINISTRIES

zo. om 10.00 uur dienst - Landhuis Mount Pleasant.

TELECURAÇAO (kanaal 8/6)

ZATERDAG: 17.00 Telefiesta met tante Irma; 18.00 Tempo pa Dios: *Protestantse gemeente*; 18.02 Mega Top 50; 18.43 Our Environment; 19.00 Rescue 911; 20.00 Telenotisia; 20.30 Harold Lloyd's; 21.00 Wega di Number Kòrsou; 21.10 Cocktail Turístiko (presentator Captain Sterling); 22.00 All You Need is Love; 22.30 Estreno: *Act of Will* (Part 1 of 2); 24.30 Sluiting.

ZONDAG: 09.00 Sala di Konsierto; 10.00 Sena di Señor; 10.45 48 Hours; 11.30 Zorro; 12.00 Djadumingu Deportivo: *Guia di Deporte* (Rein Persaud); 12.40 Studio Sport; 14.00 Djadumingo Deportivo (Hector A. Rosario); 15.00 Columbus: The Age of Discovery; 16.15 B.O.O.S.; 16.45 Man drechi di Dios; 17.00 Reisgids; 17.55 Wega di Number Kòrsou; 18.00 Di Bishita Ku.....; 18.30 Jazz House; 19.00 TeleCuraçao Special; 20.00 Telenotisia; 20.30 Shete Dia; 21.00 Special: *Bob Marlin*; 22.00 Sunday Night Movie: *Act of Will* (Part 2 of 2); 24.00 Sluiting.
(wijzigingen voorbehouden!)

TV-11 (kanaal 11)

ZATERDAG: 16.00 Cartoons; 18.00 On Pits Road; 18.30 Motorweek; 19.00 Europa Semanal; 19.30 Patcho Chitik; 20.00 Lo Mejor de Lo Mejor; 21.00 World Today; 22.00 Sine den bo Kas; 23.30 Prime News.

ZONDAG
16.00 Cartoons; 18.00 Wrestling; 19.30 Science & Technology; 20.00 Future Watch; 20.30 Ku Bista Riba (presentator Reyna Joe); 21.00 Videoclips; 22.00 Sine den bo Kas; 23.30 Prime News.

CINE (kanaal 83)

ZATERDAG: 18.20 Movie: *Revenge of the Pink Panther*; 20.00 Movie: *Nate and Hayes*; 22.00 Movie: *Keep*; 23.30 Movie: *Revenge of the Pink Panther*.

ZONDAG: 18.00 Movie: *Problem Child 2*; 20.00 In the Arms of a Killer; 21.45 [...]; *Child's Play 3*.

TBS (kanaal 89)

ZATERDAG: 18.05 WCW Saturday Night; 20.05 Movie: *Kenny Rogers as the Gambler, Part II*.

ZONDAG: 19.00 Movie: *Matlock: The Ambassador*; 21.00 National Geographic Explorer; 23.00 Network Earth; 23.30 Paid Program.

ABC (kanaal 77)

ZATERDAG: 19.00 News; 19.30 Hero; 20.00 Movie; 22.00 Commish; 23.00 News; 23.30 Movie.

ZONDAG: 19.00 Home Videos; 19.30 On Our Own; 20.00 Lois & Clark; 21.00 Movie; 23.00 News; 23.35 Movie.

CBS (kanaal 75)

ZATERDAG: 19.00 Extra; 20.00 Dr. Quinn, Medicine Woman; 21.00 5 Buchanans; 21.30 Hearts Afire; 22.00 Walker, Texas Ranger; 23.00 News; 23.30 Andy Griffith.

ZONDAG: 19.00 60 Minutes; 20.00 Murder, She Wrote; 21.00 Movie: *Is There Life Out There?*; 23.00 CBS News; 23.30 Andy Griffith.

NBC (kanaal 65)

ZATERDAG: 19.00 Crusaders; 20.00 Wider; 20.30 Empty Nest; 21.00 Sweet Justice; 22.00 Sisters; 23.00 News
23.30 Saturday Night Live.

ZONDAG: 19.00 Unsolved Mysteries; 20.00 Seaquest DSV; 21.00 Movie: *Shattered*; 23.00 News; 23.35 Extra.

A&E (kanaal 73)

ZATERDAG: 19.00 Home Again; 19.30 Home Again; 20.00 Movie: *Greystoke: The Legend of Tarzan, Lord of the Apes*; 22.30 Comedy on the Road; 23.30 Caroline's Comedy Hour.

ZONDAG: 19.00 Ancient Mysteries; 20.00 Movie: *Looker*; 22.00 Civil War Journal; 23.00 Caroline's Comedy Hour.

LIFE (kanaal 91)

ZATERDAG: 19.00 Movie: *Breathless*; 21.00 Name of Love; 21.30 Girls Night Out; 22.30 Ooh La La; 23.00 Unsolved Mysteries.

ZONDAG: 18.00 Movie: *Internal Affairs*; 22.00 Commish; 23.00 Clapprood Live; 23.30 Marraige.

TELEARUBA (kanaal 13)

ZATERDAG: 17.35 Movie: ; 19.12 Style with Elsa Klensch; 19.31 Bionic Women; 20.20 Beauty and the Beast; 21.08 CNN News; 21.51 Movie: ; 23.08 Sports Tonight; 24.00 Sluiting.

ZONDAG: 12.00 Cartoons; 13.00 Ripiti y Gana; 13.30 Religious Program; 14.42 Movie: ; 16.23 Studio Sport; 17.38 IAAF World Cup Athletics; 18.34 CNN News; 19.00 Special: ; 21.44 Musical; 22.00 Show Time; 23.00 Week in Review; 23.40 Sports Tonight; 24.00 Sluiting.

Spoedig debat over relaties parlement en Jeltsin:

Communisten staken boycot van werkzaamheden in Doema

MOSKOU - De Communisten hebben zich vrijdag al teruggetrokken uit de boycotactie in het Russische lagerhuis Doema. Eerder op die dag hadden zij samen met twee andere belangrijke oppositiepartijen tot de boycot besloten zolang een incident rond de ultrarechtse nationalistische leider Vladimir Zjirinovski niet was opgelost.

De Communistische partijleider Gennadi Zjoeganov zwaaide in de loop van vrijdag om. Dit gebeurde nadat het Huis had besloten volgende week een debat te wijden aan de betrekkingen tussen het Huis en de Russische president Boris Jeltsin.

Zjoeganov adviseerde ook Zjirinovski wiens Liberaal democratische partij (LDP) als eerste tot de boycot overging terug te komen op zijn besluit. Als Zjirinovski wil verzekeren dat de uitvoerende macht in dit land de wet gehoorzaamt dient hij aan het debat deel te nemen, aldus de Communistische leider.

Waar het om gaat is de weigering eerder in de week voor een tussenstop van het vliegtuig waarin Zjirinovski zat en wel in de Russische stad Kemerovo toen hij op weg was naar Noord-Korea. Volgens de ultranationalist werd hij om politieke redenen tegengehouden als onderdeel van een overheidscampagne tegen zijn persoon.

VN-vliegtuigen beschoten op luchthaven Sarajevo:

VN jagen moslimstrijders uit gedemilitariseerde zone

SARAJEVO - Twee vliegtuigen van de Verenigde Naties die hulpgoederen hadden aangevoerd voor de bevolking van het belegerde Sarajevo zijn geraakt door kogels van lichte wapens toen zij landden of daalden. Het was het eerste incident vrijdag dat zich voordeed nadat de luchtbrug op Sarajevo na een sluiting gedurende dertien dagen hervat was.

Er deden zich geen persoonlijke ongevallen voor, aldus de woordvoerder van de Blauwhelmen Claire Grimes. Men overweegt nog niet de luchtbrug weer te staken. Wel werd verhoogde waakzaamheid afgekondigd rond het vliegveld.

Troepen van de VN-vredesmacht in Bosnië hebben vrijdag honderden moslimstrijders verdreven uit een gedemilitariseerde zone boven in de bergen rond Sarajevo. Zij hebben bunkers en [...] van de moslimstrijders opgeblazen.

ONGEWOON SCHERP

De Verenigde Naties hebben ondertussen wel hun beschuldiging ingeslikt dat moslimstrijders op gruwelijke wijze in deze zone mensen onder wie verpleegsters, zouden hebben omgebracht en hun lichamen doelbewust verminkt hebben. De VN-troepen hebben beide partijen wel gewaarschuwd de zone in de bergen Igmnan en Bjelnasnica niet opnieuw te schenden. Anders wordt geweld gebruikt, desnoods met steun uit de lucht, zo luidde een ongewoon scherpe VN-verklaring.

Ook van NAVO-zijde is weer dreigende taal geuit. Vooral ten opzichte van de Serviërs. De NAVO zou, volgens waarnemers, met zijn militante opstelling tegen het zere been aantrappen van de Russen die steeds veel begrip kunen opbrengen voor de Serviërs.

DANKBETUIGING

Wij bedanken U voor Uw medeleven bij het overlijden van onze geliefde vader, schoonvader, opa en broer,

Willem Alexander Stüger

Zijn liefde en aandacht voor ons, zijn gezelligheid, wij missen hem.
Het deed ons goed, dat U stil stond bij ons verdriet.

Namens de families in Suriname en Nederland
F.W. Stüger en I. Stüger-Lo A Njoe
Mevr. Helena Stüger (Bonaire)

Hartelijk dank!

Onze dank voor alle geschenken, planten en bloemen, telegrammen, telefoons en kaartjes uit het buitenland.

Onze dank aan alle collega's uit het buitenland voor hun tegenwoordigheid bij de opening van het gebouw.

en aan het Volk in het algemeen: zonder jullie bijdrage was het niet mogelijk om alles te bereiken.

Nogmaals HARTELIJK DANK!

Directie en Personeel
El Señorial

TE KOOP GEVRAAGD

NIKON CAMERA BODY

met of zonder lenzen

Tel: 690562 (kantooruren) 606044

BIJLES

Gecoordineerde proefwerken klas 6

o.l.v. zeer ervaren Ned. leerkracht

Tel. 672706

TE KOOP

MITSUBISHI

van bouwjaar '86 diesel

Vraagprijs Naf. 8.000,--

in zeer goede staat

Kaya Kokolishi # 41

Tel. 682481

Mr. Dijkhuizen

TA BENDE

un baiskel

MOUNTAINBIKE

sport sport

preis f. 600,--

por yama 370957

TE KOOP

Sportwagen

Mercedes 450 S.L.

Hard- en Soft Top

Bouwjaar 1980

Vraagprijs Nafls. 32.000,--

Jan Sofat 14

Tel: 678420

schildersBedrijf Perfect

De huisschilder van huis uit.

Tel: 601766 - 369127

Fax: 369127

Advertentie: 674524

Redactie: 674744

OPROEPING

OPENBARE VERGADERING

van de Eilandsraad op maandag 10 oktober 1994 des vóórmiddags om 09.00 uur

AGENDA

1. Ingekomen stukken
2. Goedkeuring Geloofsbrieven.

3a. Maneho di Bestuurscollege relashoná ku predikshon i suministro di kòrente.

3b. Suministro di awa i kòrente na e bario- Gato i Souax (a.o. Seru Kandela)

4. "Bespreking van de ontwikkelingsrelatie tussen het E.G.C. en Nederland c.q. bespreking t.a.v. het samenwerkingsprotokol tussen de Regering van de Nederlandse Antillen en Nederland".

Willemstad, 6 oktober 1994

De Voorzitter,

Mr S.M. Betrian.

SURINAAMS ETEN

Zaterdags en zondags vrij voor moeder in de keuken.

Haal uw lekker Surinaams eten

elke zaterdag en zondag van 12 tot 4 uur

maandag t/m vrijdag van 11.30 - 14.30 aan de

Rooseveltweg 133.

Bel voor uw bestelling 685679

SAFE HOUSE

Professional Alarm & Telephone Systems

Your Alarm Expert

☏ 368968

TE KOOP:

JEEP CHEROKEE 1988

i.z.g.st.

Vaste prijs NAf. 25.000,-.

Tel.: 680233/616833

De lekkerste ROTIE'S

pom, pastei, bamie, nassie, chin. kip, ger. kip, ger. varken, moksie moksie, br. bonen, bloedworst kunt u elke zondag tussen 12 en 4 bij ons krijgen

Vraag naar het gerecht v/d week

Koraal Partir kav. 87.

Tel. 674103

AUTO TE KOOP

Volkswagen Amazone 1989 i.z.g.s.

De hele dag te bezichtigen.

Bel voor een afspraak

Tel.: 374058

Meester (NL) zoekt een leergierige fantasievolle jonge vrouw voor het volgen van enige bijlessen.

Toel. eisen: Repres.,zorgzaam, natuurlijk ondernemend.

Stuur je brief (met foto) en tel. nummer zsm. naar: PoBox 4870 voor introd.-afspr.,inwon.mog.,Discr.verz.

PSYCHIC

Madame Madonis World Wide Psychics helps you with all problems of life

* Immediate results within hours
* Has helped people all over the world
* Helped loved ones with their Alcohol & Drug Addictions

No problem is too great to be solved!!

Readings by Phone (817)589-1503

OPENBARE VERKOOP

Op woensdag, 12 oktober 1994, des voormiddags om 11:00 uur, zal door de ondergetekende deurwaarder in het openbaar worden verkocht:

een automobiel merk MERCEDES-BENZ, model 500 SEL, bouwjaar 1984, kleur zwart.

Voormelde automobiel zal een uur voor de verkoop te bezichtigen zijn, aldaar te zijne kantore aan de Santa Rosaweg no. 79 alwaar de verkoop zal plaatsvinden, bij opbod en tegen gerede betaling.

De deurwaarder bij het Gerecht op Curaçao

F.G.M. Cratz

OPENBARE VERKOOP

Op dinsdag 8 november 1994 des voormiddags om 10 uur zal ten kantore aan de Polarisweg 31 - 33 ten overstaan van één van de notarissen of diens plaatsvervanger van het kantoor Palm & Senior in het openbaar worden verkocht ex artikel 1203 van het Burgerlijk Wetboek:

een perceel grond gelegen op Curaçao op "WELGELEGEN", ter grootte van 187m2, kadastraal bekend als Stadsdistrict Sectie B nummer 1888, met het daarop gebouwde plaatselijk bekend als Denckerstraat 49 en 51.

De veilingsvoorwaarden liggen ter inzage op voormeld notariskantoor vanaf 8 dagen vóór de veiling en houden onder meer in dat iedere bieder gehouden is terstond een bankgarantie of andere vorm van zekerheid te stellen tot nakoming van zijn bod en de bijkomende kosten.

NOTARISKANTOOR PALM & SENIOR
Polarisweg 31 - 33
Tel.: 613199 - 613655.

OPENBARE VERKOOP KRACHTENS RECHTERLIJK BEVEL

Op woensdag 12 oktober 1994 des voormiddags om 10 uur zal ten kantore aan de Polarisweg 31 - 33 ten overstaan van één van de notarissen of diens plaatsvervanger van het kantoor Palm & Senior in het openbaar worden verkocht krachtens rechterlijk bevel:

het perceel grond gelegen te "BELNEM" op Bonaire, ter grootte van 818m2, kadastraal bekend als Afdeling 4 Sectie F nummer 17, met het daarop gebouwde plaatselijk bekend als EEG - Boulevard 62, Bonaire.

De veilingsvoorwaarden liggen ter inzage op het Gerecht in Eerste Aanleg, Zittingsplaats Bonaire en op voormeld notariskantoor vanaf 8 dagen vóór de veiling en houden onder meer in dat iedere bieder gehouden is terstond een bankgarantie of andere vorm van zekerheid te stellen tot nakoming van zijn bod en de bijkomende kosten.

Serieus geïnteresseerden kunnen via onderstaand notariskantoor een afspraak maken voor bezichtiging van het te veilen onroerend goed.

NOTARISKANTOOR PALM & SENIOR
Polarisweg 31 - 33
Tel.: 613199 - 613655.

Ki Tin Ki Tin

TV-11 woensdag 19 oktober 19.30 uur Jojo Tin

WAARSCHUWING

De commandant van de marinebasis Parera maakt bekend dat er schietoefeningen worden gehouden.

Op de schietbaan WACAO:

MAANDAG 10 OKTOBER VAN 07.00 UUR TOT 13.00 UUR.
DINSDAG 11 OKTOBER VAN 07.00 UUR TOT 13.00 UUR.
VRIJDAG 14 OKTOBER VAN 09.00 UUR TOT 14.00 UUR.

Onveilig zeegebied ±4.000 mtr. uit de kust.

Onze laatste zending

X-MAS printjes is binnen

Gelukkig nog vroeg genoeg voor uw Kerstproject

Graag tot ziens bij

Bernina Modes

boven Zuikertuintje

La Union' van oktober '94

met **belangrijke artikelen en vele aktuele foto's** is uit.

- Vis niet achter het net -

Abonneer u vandaag nog a fl.15,-- per jaar

P.B. 12 Giro 343153

OPEN HOUSE

TUININRICHTING:

Het is ons een plezier u uit te nodigen bij ons openhouse

Datum: 8 en 9 oktober '94

Adres: Telamonstraat # 5 Vredenberg

Vanaf: 10.00 a.m.

Rayfo n.v. Indus. Terrein Klein Kwartier Tel. 618256/605725

Te koop: Bruynzeel huis

132 m², 3 slaapkamers, keuken, eetkamer, zitkamer, balkon

Inlichtingen: Tel.: 673530 - Fax.: 379539

OPENBARE VERKOOP

Op dinsdag 8 november 1994 des voormiddags om 10 uur zal ten kantore aan de Polarisweg 31 - 33 ten overstaan van één van de notarissen of diens plaatsvervanger van het kantoor Palm & Senior in het openbaar worden verkocht ex artikel 1203 van het Burgerlijk Wetboek:

a. een perceel grond gelegen in het tweede district van Curacao op "ESPERANSA", uitmakende kavel nummer 229 van het villapark "DE GOEDE HOOP", ter grootte van 530m2, omschreven in meetbrief nummer 270 van 24 april 1965, met het daarop gebouwde plaatselijk bekend als **Schalieweg 6.**
b. een perceel grond gelegen in het tweede district van Curacao op "ESPERANSA", bekend als kavel nummer 230 van het verkavelingsplan "DE GOEDE HOOP", ter grootte van 535m2, omschreven in meetbrief nummer 271 van 24 april 1965, met het daarop gebouwde plaatselijk bekend als **Schalieweg 4.**
c. een perceel grond gelegen in het tweede district van Curacao op "ESPERANSA", uitmakende kavel nummer 225 van het villapark "DE GOEDE HOOP", ter grootte van 780m2, omschreven in meetbrief nummer 215 van 5 april 1965, met het daarop gebouwde plaatselijk bekend als **Schalieweg 14.**
d. twee percelen grond gelegen in het Stadsdistrict van Curacao op "MUNDO NOBO", ter grootte van 364m2 en 255m2, omschreven in respectievelijk rooibrief nummer 145 van 13 augustus 1937 en meetbrief nummer 361 van 27 september 1979, met het op die percelen gebouwde plaatselijk bekend als **Van Eyck van Voorthuizenweg nummer 20.**

De veilingsvoorwaarden liggen ter inzage op voormeld notariskantoor vanaf 8 dagen vóór de veiling en houden onder meer in dat iedere bieder gehouden is terstond een bankgarantie of andere vorm van zekerheid te stellen tot nakoming van zijn bod en de bijkomende kosten.

NOTARISKANTOOR PALM & SENIOR
Polarisweg 31 - 33
Tel.: 613199 - 613655.

De Stichting Protestants Nijverheids Onderwijs

zoekt voor de Koningin Juliana BVO:

1. **Een invalkracht Wiskunde, Rekenen, Bedrijfseconomie, Informatica voor de periode van 21 november tot ± 15 februari;**
2. **een invalkracht Godsdienst (11 uur) + Papiamentu (16 uur);**
3. **een leerkracht typen voor het lopende schooljaar.**

Het is mogelijk op een deel van de vacatures te reageren.

Sollicitaties met volledig Curriculum Vitae te richten aan het Bestuur van de S.P.N.O. ter name van dhr. H.J. van Breugel, Postbus 3555, alhier. Inlichtingen: mevrouw J. Merkies, direktrice P.S.K.J., tel.: 612019 of 375614.

SUMMER FASHION

Ontvangen: nieuwe kollektie kleding

- **mooie lange rokken**
- **T-shirts**
- **shorts, sexy jurken.**

Kom langs, het is écht de moeite waard.

Breedestraat 8 - Tel./Fax.: 652161

16 oktober: WERELDVOEDSELDAG

Nederlands Antilliaanse Vereniging van Di...

Speciale Aanbieding

* **AARDBEIEN GUAVA** (STERK)) kan goed tegen zon en wind **Naf. 15,--**
* **SUIKERRIET** (DECORATIEF WINDSCH...) snelgroeiend **Naf. 7,50**

Weekend-Special allebei **Naf. 20,--**

Hoffie Simon — De plaats voor vruchtbomen

Einde Caracasbaaiweg bij Pisces Restaurant

SANS SOUCIS

BADEN-BADEN · PARIS

The sweet and sour secret!

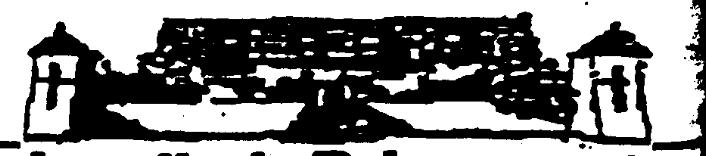

Sugar cane and fruits su... effective substances to cou... wrinkles and age spots:

AHAs (Alpha Hydroxy Acid...) SANS SOUCIS BEAU... ADVANCER SERUM with A... is so effective you can see... feel the difference after ... brief use!

Verkrijgbaar bij:

Botica Cerrito n.v.
Botica Groot Piscadera
Kapsalon Scissors

Landhuis Brievengat

Elke zondag geopend vanaf 5.00 uur om het Landhuis te bezichtigen.

Elke laatste zondag van de maand Folkloristisc... dansshow van 5.00 - 6.00 uur n.m.

Live Muziek van "Spice & Pepper" vanaf 19.30 uur

a.s. Woensdag 12 oktober van 20.00 - 2.00 a.m.

"Famous Grouse Whisky Night"

Met optreden van de band "Spice & Pepper"

Famous Grouse f. 3.00 Entree gratis.

U kunt ook rijsttafelen. Iedereen is welkom.

Stroomonderbreking

Veel werkzaamheden kunnen wij voor U uitvoeren zonder U te stor... doch ditmaal moeten wij de stroomvoorziening onderbreken op:

* **Donderdag 13 oktober 1994 vanaf 08.00 tot 13.00 uur;**
* **Sto. Domingoweg en omgeving (tussen Jumentoweg en Los Frailesweg), Blanquillaweg (vanaf Sto. Domingoweg tot Mayaguanaweg), Bahamasweg (vanaf Blanquillaweg tot Sto. Domingoweg), Orchillaweg (tussen Inaguaweg en Jamaicaweg), Jamaicaweg (tussen Los Frailesweg en Sto. Domingoweg), Sint Luciaweg (vanaf Sint Vincentweg tot La Guairaweg), Tobagoweg (vanaf perceel nr. 20 en 23 tot Tortolaweg), Barbadosweg (vanaf Sint Kittsweg tot Tortolaweg), Eleuteraweg (Vanaf Sint Luciaweg tot Abacoweg), Tortolaweg (vanaf Barbadosweg tot Julian), La Guairaweg, Haitiweg (vanaf Sto. Domingoweg tot Cubacuaweg), Paramariboweg, Lawaweg, Tintamareweg, Manhattanweg en omgeving, Jumentoweg, Saonaweg, Julian en omgeving, Nechi Pieters College en Sint Laurentiusschool.**

UITNODIGING

In het kader van de Cola Debrot-voordrachtencyc... vindt er op zondag 16 oktober a.s. een lezing pla... getiteld

Debrots nalaven

Culturele en politieke actualiteit van Cola De...

door prof.dr. J.J. Oversteegen,

emeritus-hoogleraar in de Nederlandse letterkunde ... de Rijks Universiteit Utrecht en biograaf van Cola Debrot.

Datum : zondag 16 oktober 1994
Tijd : 11.00 uur a.m.
Plaats : Aula van de UNA
Toegang : gratis

Na afloop gratis thee en koffie op de patio.

Mr. E.L. Joubert
Rector-magnificus.

Universiteit Nationaal di Aruba